

انجمن ریاضی ایران

شماره ۳ و ۴

سال ۴۵

پاییز و زمستان ۱۴۰۳

شماره پیاپی ۱۸۰ و ۱۸۱

خبرنامه

نشریه خبری و گزارشی ریاضیات ایران و جهان

عنوان همایش‌های انجمن	محل برگزاری	زمان برگزاری
دومین کنفرانس بین‌المللی ریاضیات و کاربردهای آن	دانشگاه شهید چمران اهواز	۱۶ و ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۴۰۴
سیزدهمین سمینار بین‌المللی جبرخطی و کاربردهای آن	دانشگاه اراک	بهار ۱۴۰۴
پنجاه و هشتمین کنفرانس ریاضی ایران	دانشگاه ولی‌عصر (عج) رفسنجان	۱۴۰۴
ششمین نظریه عملگرها و کاربردهای آن	دانشگاه حکیم سبزواری	۸ و ۹ بهمن ماه ۱۴۰۴
پنجاه و هفتمین کنفرانس ریاضی ایران	دانشگاه تبریز	۱۴۰۵
پنجاه و هشتمین کنفرانس ریاضی ایران	دانشگاه یزد	۱۴۰۶
یازدهمین سمینار آنالیز عددی و کاربردهای آن	دانشگاه فردوسی مشهد	تابستان ۱۴۰۵
دوازدهمین سمینار آنالیز عددی و کاربردهای آن	دانشگاه بناب	تابستان ۱۴۰۷

حامیان انجمن ریاضی ایران

مؤسسات و نهادهای زیر با کمک‌ها و پشتیبانی‌های خود از انجمن ریاضی ایران حمایت کرده‌اند. شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران از این حمایت‌های ارزشمند صمیمانه سپاسگزار است.

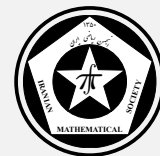
- شهرداری منطقه ۶ تهران: این شهرداری، ساختمان واقع در پارک وارشو تهران را به دبیرخانه انجمن ریاضی ایران تخصیص داده است.
- معاونت محترم علمی و فناوری ریاست جمهوری: این معاونت در تأمین هزینه‌های ممیزی و اجرای پروژه‌ها کمک‌های مؤثری را به انجمن نموده که قابل تقدیر و تشکر است.
- کمیسیون انجمن‌های علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری: این کمیسیون هر ساله مبلغی را به‌عنوان کمک بلاعوض به هر کدام از انجمن‌های علمی تحت پوشش خود تخصیص می‌دهد.
- اعضای حقوقی: دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و مراکز فرهنگی، آموزشی و پژوهشی زیر در دوره ذکر شده با پرداخت حق عضویت حقوقی، از انجمن ریاضی ایران حمایت کرده‌اند. از رؤساء، مسئولان و نمایندگان انجمن در این مؤسسه‌ها قدردانی می‌شود.

اعضای حقوقی دوره مهرماه ۱۴۰۳ تا مهرماه ۱۴۰۴

دانشگاه‌های: بیرجند (ویژه)، مراغه (ویژه)، ولی‌عصر (عج) رفسنجان (ویژه)، خواجه نصیرالدین طوسی، گیلان (ویژه).

۲	سرمقاله
		سخن سردبیر، ۲.
۳	نوشته‌ها
		افسانه‌های تدریس ریاضیات، ۳ • چگونه رمزنگاری کلید عمومی واقعا کار می‌کند، با استفاده از ریاضیات ساده، ۶ • دیوید بسیس، ریاضی‌دان: تفکر ریاضی آن چیزی نیست که فکر می‌کنید، ۱۰.
۱۴	اخبار انجمن
		گزارش کمیته تاریخ شفاهی، ۱۴ • گزارش جایزه هشترودی ۱۴۰۳، ۱۴ • اهدای جایزه استانی پروفیسور رجبعلی پور، ۱۵.
۱۸	اخبار کمیته بانوان
		کارگاه تولید محتوا - کامنازیا، ۱۸ • کارگاه طراحی واحد آموزش ریاضی ویژه دبیران، ۱۹.
۲۰	اخبار و یادداشت‌ها
		اهدای مدال معتبر ناگی ریاضی به آقای دکتر جواد مشرفی، ۲۰ • جایزه أسوالد وبلن، ۲۱ • جایزه تحقیقاتی الین بنت ۲۰۲۴: مریم فربودی، ۲۲ • ۲۲ • مجلس تقدیر از خانم دکتر گویا، ۲۴ • نکوداشت دکتر محمدهادی فراهی، ۲۵.
۲۷	گردهمایی‌های برگزارشده
		نوزدهمین کنفرانس ملی آموزش ریاضی ایران، ۲۷ • یازدهمین همایش ملی ریاضی دانشگاه پیام‌نور، ۳۲ • هشتمین سمینار آنالیز تابعی و کاربردهای آن، ۳۴ • هفدهمین سمینار معادلات دیفرانسیل و سیستم‌های دینامیکی، ۳۵ • هفتمین کنفرانس بین‌المللی نظریه گروه‌های ایران، ۳۷ • هفتمین سمینار ملی کنترل و بهینه‌سازی، ۳۸ • دهه ریاضیات دانشگاه خوارزمی، ۴۰ • دهه ریاضیات دانشگاه حکیم سبزواری، ۴۲ • علم در خزان، ۴۳ • هشتمین همایش ریاضیات و علوم انسانی، ۴۵.
۴۷	اخبار دانشگاه‌ها
		دانشگاه گیلان، ۴۷ • دانشگاه خوارزمی، ۵۱ • دانشگاه شهید باهنر کرمان، ۵۴ • دانشگاه یزد، ۵۵ • دانشگاه ملایر، ۶۳ • دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، ۶۳ • دانشگاه بجنورد، ۶۵ • دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان، ۶۵ • دانشگاه الزهراء (س)، ۶۶ • دانشگاه صنعتی شاهرود، ۶۷.
۶۹	معرفی و نقد کتاب
		معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی، ۶۹ • هندسه دیفرانسیل مقدماتی، ۷۰.
۷۲	ویژه‌نامه دکتر سید عباداله محمودیان
		پیام تسلیت وزیر علوم، ۷۳ • پیام تسلیت معاون اول رئیس‌جمهور، ۷۳ • بیانیه انجمن ریاضی ایران، ۷۴ • پیام تسلیت رئیس پیشین انجمن ریاضی ایران، ۷۴ • خداحافظ ریاضی‌دان، ۷۵ • در مورد مرحوم دکتر محمودیان، ۷۶ • شائق علم و آموزگار ابدی دانش، ۷۷ • بدرقه محمودیان شریف، ۸۰ • به یاد استاد دکتر محمودیان، ۸۱ • دکتر عباداله محمودیان: میراث‌دار گراف و ترکیبیات در ایران، ۸۳ • در رثای دکتر محمودیان، ۸۶ • به یاد استاد دکتر محمودیان، ۸۶ • در یادبود استاد محمودیان، ۸۷ • استاد دکتر محمودیان در یزد، ۹۳.
۹۶	مصوبات شورای اجرایی

خبرنامه

سال ۴۵، شماره ۳ و ۴، پاییز و زمستان ۱۴۰۳، شماره پیاپی ۱۸۰ و ۱۸۱

خبرنامه، نشریه خبری انجمن ریاضی ایران است که زیر نظر شورای اجرایی انجمن در پایان هر فصل منتشر می‌شود. نقل مطالب با ذکر مأخذ آزاد است.

صاحب امتیاز: انجمن ریاضی ایران

مدیر مسئول: امیدعلی شهنی کرمزاده

(رئیس انجمن ریاضی ایران)

karamzadeh@ipm.ir

alikhani@yazd.ac.ir

سردبیر: سعید علیخانی

namdari@scu.ac.ir

مدیر اجرایی: مهرداد نامداری

mehdi.hassani@znu.ac.ir

ویراستار ارشد: مهدی حسنی

هیئت تحریریه:

mehdi.hassani@znu.ac.ir

مهدی حسنی

khojasteh@guilan.ac.ir

داود خجسته سالکویه

alikhani@yazd.ac.ir

سعید علیخانی

hmaleki@malayeru.ac.ir

حسن ملکی

namdari@scu.ac.ir

مهرداد نامداری

nedaiasl@iasbs.ac.ir

خدیجه ندایی‌اصل

M-Vahidi@sbu.ac.ir

محمدقاسم وحیدی اصل

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۱۲/۰۷

طراحی و تنظیم: گندم گنجی (www.freepik.com)

نشانی: تهران - خ استاد شهید نجات‌الهی، داخل پارک وارشو، دبیرخانه انجمن ریاضی ایران، صندوق پستی ۴۱۸-۱۳۱۴۵

تلفن و دورنگار: ۸۸۸۰۸۸۵۵، ۸۸۸۰۷۷۹۵ و ۸۸۸۰۷۷۷۵

نشانی الکترونیک انجمن: iranmath@ims.ir

نشانی سامانه اعضا: <http://imsmembers.ir>

نشانی اینترنتی: <http://ims.ir>, <http://nims.ims.ir>

نشانی الکترونیک خبرنامه: newsletter@ims.ir

محتوای مقاله‌های خبرنامه بازتاب دیدگاه نویسندگان آن است. این مطالب به‌جز مصوبات شورای اجرایی، لزوماً مورد تأیید انجمن ریاضی ایران نیست.

سخن سردبیر

سعید علیخانی*

و ریاضی‌دانان شهیری را از دست دادیم که از جمله آنها می‌توان به مرحوم دکتر مسعود صباغان، استاد دانشگاه تهران، مرحوم دکتر هوشنگ بهروش، استاد دانشگاه ارومیه، مرحوم دکتر محمدرضا مختارزاده استاد دانشگاه علم و صنعت، مرحوم دکتر علی‌اصغر ورسه‌ای، استاد دانشگاه گیلان، مرحوم دکتر حسن صالحی فتح‌آبادی، استاد دانشگاه تهران، مرحوم دکتر ابراهیم ریحانی، دانشیار دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، مرحوم دکتر حسام‌الدینی، استاد ریاضی دانشگاه صنعتی شیراز، مرحوم دکتر عبداله محمودیان، استاد دانشگاه صنعتی شریف، مرحوم دکتر مهدوی هزاوه‌ای، استاد دانشگاه صنعتی اشاره کرد. همه اساتید درگذشته واقعاً منحصربه‌فرد و کامل بودند و آرزو می‌کنیم که روح این عزیزان در آرامش باشد.

اما در بین این عزیزان، آقای دکتر محمودیان «ویژه» بود. بدین سبب پس از درگذشت این استاد عزیز، مقرر شد در این شماره از خبرنامه، مطالبی را در مورد این استاد عزیز بیاوریم. لازم می‌دانم از همه عزیزانی که مطالب خود را به ما ارسال نمودند، تشکر کنم. ضمن عرض تسلیت چندباره خدمت خانواده محترم این استادان، همکاران عزیز و جامعه ریاضی ایران، امیدواریم عرض تسلیت ما باری از آلام بکاهد و دعا می‌کنیم روح این استادان عزیز در آرامش باشد.

*سردبیر خبرنامه

قبل از هرچیز عرض کنم که نوشتن سرمقاله بر این شماره شاید سخت‌تر از نوشتن برخی از متن‌های موجود بود. عذرخواهی از قدم نهادن در عرصه‌ای که جولانگاه ما نیست و اگر آمدیم به لطف دوستان بوده و تنها به این نیت است که از شما بیاموزیم.

ماهیت و جنس خبرنامه با نشریات دیگر متفاوت است و به‌گمانم کمی کار سخت‌تر. سخت‌تر بدان خاطر که در نشریه علمی پژوهشی، ورودی مقالات بسیار است و در برخی مواقع و با توجه به نوع و کیفیت نشریه، چندین برابر مطالب مورد نیاز برای انتشار یک نشریه است. اما در خبرنامه، ورودی مقالات و اخبار و گزارش‌ها کم است. مستحضر هستید که هیئت تحریریه خبرنامه باید با پیگیری از دانشگاه‌ها اخبار را دریافت کند و در خبرنامه درج نماید. متأسفانه نمایندگان تعداد کمی از دانشگاه‌ها نسبت به ارسال اخبار دهه ریاضیات و اخبار دانشگاه‌شان اقدام می‌کنند. مسلماً ارسال اخبار گروه‌ها و دانشکده‌های ریاضی، علاوه بر به آشنایی بیشتر جامعه ریاضی ایران از پتانسیل‌ها و مهارت‌های آن گروه و دانشکده، به ما کمک می‌کند خبرنامه پربارتری را انتشار دهیم. نمایندگان محترم انجمن در دانشگاه‌ها، خود و یا همکاران گروه و دانشکده‌اشان را تشویق به ارسال اخبار و مطالب مناسب به خبرنامه بنمایند. حتی توصیه می‌کنیم از دغدغه‌های استادان و دانشجویان ریاضی هم برایمان ارسال کنند.

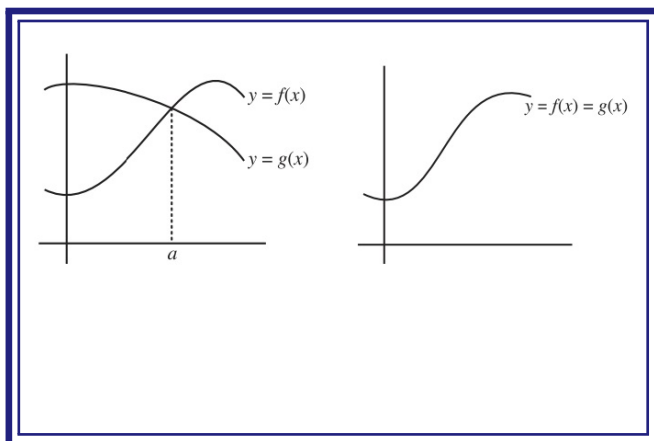
امسال سال خوش‌یمنی برای جامعه ریاضیات ایران نبود. استادان

افسانه‌های تدریس ریاضیات *

مترجم: قاسم وحیدی اصل **

به‌عنوان یک ریاضی‌دان، احتمالاً هرگز مجبور به حل مسئله‌ای مرتبط با نرخ‌ها (به‌جز به‌عنوان تمرینی در درس حسابان) نشده‌ام. اما اغلب گرفتن مشتق از هر دو طرف یک معادله تابعی را سودمند یافته‌ام، و این فنی است که زمانی آن را یاد گرفتم که درس حسابان را انتخاب کرده بودم و مجبور بودم مسائل مربوط به نرخ‌ها را حل کنم. آیا لازم است که نرخ‌های مرتبط را در درس حسابان بگنجانیم؟ من نمی‌خواهم در خصوص این سؤال، موضعی اتخاذ کنم. موضوعات ارزشمند بسیاری در حسابان وجود دارد. ترم، اغلب به اندازه کافی طولانی نیست که همه آنها را پوشش دهد و باید دست به انتخاب زد. اما حرف من این است که هنگام تصمیم‌گیری در مورد نرخ‌های مرتبط، ما نباید صرفاً سؤال زیر را از خود بپرسیم: «آیا می‌خواهیم که دانشجویان ما قادر باشند که مسائل مرتبط با نرخ‌ها را حل کنند؟» سؤال بهتری که باید پرسید، این است: «مزایای آموزشی یاد دادن مسائل مربوط به نرخ‌های مرتبط چیست؟»

شکل ۱: $f = g$ پس $f' = g'$ اما $f(a) = g(a)$ اما $f'(a) \neq g'(a)$.

زمانی که دانشجویان در یادگیری کار کردن با یک مفهوم ریاضی مشکل دارند، آنچه آنها با آن مشکل دارند، خود مفهوم ریاضی است

منظور من از «افسانه‌های تدریس ریاضیات» گزاره‌هایی درباره تدریس ریاضی است که می‌توان منطقاً فرض کرد که صادق‌اند، اما همیشه صادق نیستند. من نمی‌خواهم چنین القا کنم که کسی واقعاً این گزاره‌ها را به‌تصریح بیان کرده است؛ استدلال نیز نمی‌کنم که هیچ حقیقتی در آنها نیست. من صرفاً بر این ادعا هستم که ممکن است فرد وسوسه شود به اینکه فرض کند آنها صادق‌اند، اما چنین فرضی مستحق قدری شکاک‌ی است. شاید بهترین راه برای توضیح آنچه در ذهن دارم، این است که اولین افسانه‌ام را بیان کنم.

دلیل اینکه به دانشجویان یاد می‌دهیم مسائل از نوع X را حل کنند، آن است که بیاموزند که مسائل از نوع X را چگونه حل کنند

شاید هیچکس تا به حال واقعاً این را نگفته باشد، اما این گفته بسیار شبیه به یک راستگو به‌نظر می‌رسد که ممکن است تصور اینکه چگونه ممکن است کاذب باشد، دشوار باشد و البته اغلب صادق است؛ ما می‌خواهیم دانشجویان بدانند که چگونه برخی از مسائلی را که حل کردن آنها را به آنها آموزش می‌دهیم، حل کنند. برای مثال، نحوه محاسبه مشتق‌ها و انتگرال‌ها و نحوه یافتن مقادیر فرین تابع‌ها. اما گاهی دلایل دیگری برای یاددهی به دانشجویان برای حل انواع خاصی از مسائل داریم. یک مثال خوب از این قبیل، ممکن است با مسائل نرخ‌ها مرتبط باشد. شاید برای برخی افراد اهمیتی نداشته باشد که دانشجو قادر به حل مسائل مربوط به نرخ‌ها باشد یا نباشد، اما آموزش این مبحث مزایای آموزشی دیگری دارد. این کار به دانشجویان امکان ممارست در رفتار با آن کمیت‌های دنیای واقعی را که در طول زمان به‌عنوان تابع‌هایی نامشخص از زمان تغییر می‌کنند و تفسیر نرخ‌های تغییر آنها به‌عنوان مشتق‌های آن تابع‌ها، می‌دهد؛ نیز به آنها امکان تمرین با قانون زنجیری و مشتق‌گیری ضمنی را می‌دهد؛ و به آنها فن مشتق گرفتن از دو طرف یک معادله را می‌آموزد. این فن، فن ظریفی است، می‌توان از آن فقط در معادله‌ای بین تابع‌ها استفاده کرد (نه معادله‌ای بین اعداد) و درک این امر مستلزم درک مفهومی معنای مشتق است (شکل ۱ را ببینید). من در زندگی‌ام

که امکان دارد برای دانشجویان گیج‌کننده باشند. هنگامی که خود را آماده می‌کنید که موضوع خاصی را تدریس کنید، ممکن است سعی کنید راه فکر کردن دربارهٔ موضوع را به گونه‌ای که به نظر دانشجویان شما به طبیعی‌ترین صورت ممکن باشد، پیدا کنید و نه این راه را که شما به عنوان یک ریاضی‌دان چگونه در مورد آن فکر می‌کنید. برای مثال در برخی درس‌ها شاید شما استدلال‌های باورپذیری را بر برهان‌ها ترجیح بدهید. به هر حال، دانشجویان برهان‌ها را گیج‌کننده می‌دانند و به نظر می‌رسد که استدلال‌های باورپذیری را آسان‌تر می‌پذیرند. حتی ممکن است از برخی مباحث به کلی اجتناب کنید، زیرا دانشجویان آنها را گیج‌کننده می‌دانند. اما آیا این کار، بهترین راه برای مقابله با موضوعات گیج‌کننده است؟ البته، منحرف شدن بیش از حد از محدودهٔ راحتی فکری دانشجویان، می‌تواند منجر به فاجعه شود. دانشجویان ممکن است در صورتی که کاملاً گیج شوند، تمرکز خود را به کل از دست بدهند. اما این بدان معنا نیست که بهترین کار این است که کاملاً در محدودهٔ راحتی فکری دانشجویان بمانیم. ما نمی‌توانیم انتظار داشته باشیم که دانشجویان مبتدی مانند ریاضی‌دانان فکر کنند، اما این بدان معنا هم نیست که ما نباید آنها را به آن سمت سوق بدهیم، حتی در صورتی که خطر سردرگم کردن آنها در میان باشد. سردرگمی آنها را باید مدیریت و با آن مقابله کرد، نه اینکه به هر قیمتی از آن اجتناب شود. ارائهٔ چیزی که دانشجویان شما را گیج می‌کند، ممکن است گاهی فرصتی برای مقابله با سردرگمی دانشجویان و برطرف کردن آن ایجاد کند. به عنوان مثال، یک برهان را در نظر بگیرید که در آن، یک شیء ریاضی، بدون ایجاد هیچ انگیزه‌ای وارد بحث می‌شود، توگویی که آن را بی‌هیچ مبنای قبلی به یک‌باره از هوا قاپیده‌ایم. برخی از دانشجویان شاید بگویند که برهان به نظرشان گیج‌کننده می‌آید. آنها احتمالاً خواهند پرسید: «این را از کجا آورده‌اید؟» دانشجویانی که این سؤال را می‌پرسند احتمالاً در مورد برهان مورد بحث سردرگم نشده‌اند؛ بلکه سردرگمی آنها در مورد قواعد برهان ریاضی است. آنها متوجه نیستند که سؤال آنها دو تفسیر بسیار متفاوت دارد:

(۱) نتیجه‌گیری خود را چگونه توجیه کرده‌اید؟

(۲) در مورد استدلال خود چه نظری دارید؟

و آنها متوجه نمی‌شوند که یک برهان صحیح باید به (۱) پاسخ بدهد، اما نیازی نیست که به سؤال (۲) پاسخ دهد. ارائه یک برهان بالقوه گیج‌کننده که موجب مطرح شدن این سؤال دانشجو بشود، می‌تواند به بحث ارزشمندی از این دو تفسیر از سؤال و نقش‌های متفاوت آنها در برهان‌ها منجر شود. اما، البته، این بحث باید به دنبال

دوباره، این مطلب آن قدر منطقی به نظر می‌رسد که شخص شاید بدون فکر کردن بپندارد که باید صادق باشد و البته اغلب صادق است، اما نه همیشه. این بار مثال من استقرای ریاضی است. بسیاری از دانشجویان در یادگیری ارائهٔ برهان از طریق استقرا مشکل دارند و طبیعی است که فرض کنیم که آنها در درک اصل استقرای ریاضی مشکل دارند. اگر آنها این اصل را فهمیده بودند، آن وقت برهان‌های مبتنی بر این اصل را می‌فهمیدند، این طور نیست؟ برای مقابله با این مشکل، ما به برخی تصوراتی که به اصل استقرا وضوح می‌بخشند، متوسل می‌شویم: اگر به اولین مهره در ردیفی از دومینوها ضربه بزنید و هر دومینو به دومینوی بعدی بخورد، در این صورت تمامی دومینوها خواهند افتاد؛ یا اگر روی اولین پله یک نردبان قدم بگذارید و همیشه از یک پله به پله بعدی آن بالا بروید، در این صورت به بالای نردبان خواهید رسید. هیچ اشکالی در این تصورات در بین نیست و امکان دارد که به دانشجویان در درک استقرای ریاضی کمک کند. اما وقتی دانشجویان با برهان‌های استقرایی مشکل دارند، آیا همیشه اصل استقرای ریاضی است که با آن مشکل دارند؟ آن گام استقرا را در نظر بگیرید که در آن باید یک گزاره به شکل $\forall n \in \mathbb{N} (P(n)) \rightarrow P(n+1)$ را ثابت کرد. معمولاً این کار را با در نظر گرفتن اینکه n عدد طبیعی دلخواهی است، فرض صادق بودن $P(n)$ ، و اثبات درست بودن $P(n+1)$ انجام می‌دهیم. دانشجویان گاهی در مورد دلیل اینکه می‌توانیم فرض کنیم که $P(n)$ برای n دلخواهی درست است، سردرگم می‌شوند. آیا این فرض، معادل فرض $\forall n \in \mathbb{N} (P(n))$ نیست که قرار است ثابت کنیم؟ برخی از دانشجویان که در مورد این تمایز دچار گیجی شده‌اند، حتی ممکن است فرض استقرا را اشتباهاً به صورت $\forall n \in \mathbb{N} (P(n))$ بیان کنند. به نظر من چنین می‌رسد که دانشجویانی که دچار این سردرگمی هستند، احتمالاً در مورد اصل استقرای ریاضی سردرگم نیستند؛ بلکه آنها در مورد منطق استلزام‌های مربوط به سور عمومی تقریباً همیشه، متضمن انجام فرضی دربارهٔ یک شیء ثابت اما دلخواه است و درک منطق چنین برهان‌هایی، مستلزم درک این مطلب است که چنین چیزی با انجام فرض دربارهٔ همهٔ اشیا یکی نیست. در برخی موارد آنچه دانشجویان در آن نیاز به کمک دارند، این منطق است و نه اصل استقرای ریاضی.

چرا نباید کارهایی را در کلاس انجام دهیم که ممکن است برای دانشجویان گیج‌کننده باشد

گیج کردن دانشجویان مان چیز بدی است، درست است؟ بنابراین ممکن است فکر کنید که ما نباید کارهایی را در کلاس انجام بدهیم

پاسخ به سؤال دانشجو صورت بگیرد!

دقت، موضوعی پیشرفته است

مواقعی هست که باید موضوعی را به دانشجویان آموزش دهیم که برای پرداخت کامل و دقیق آن آمادگی ندارند. اما آیا این به معنای آن است که ما باید دقت را یک موضوع پیشرفته تلقی بکنیم؟ مطمئناً وضعیت‌هایی وجود دارد که مطالبه دقت در آنها، استدلال ریاضی را دشوارتر می‌کند. اما وضعیت‌هایی هم هست که در آنها، کارها را آسان‌تر می‌کند: استانداردهای دقت، این امر را که چه گام‌هایی در یک زمینه ریاضی خاص مجازند و کدام گام‌ها چنین نیستند، نمایان‌تر می‌کنند. دقت، قواعد بازی ریاضی را روشن‌تر می‌کند، حتی در صورتی که باعث شود برنده شدن در بازی دشوارتر شود. گاهی دانشجویان آمادگی پروراندن دقیق نظریه پشت‌بند موضوعی را که در حال مطالعه آن هستند، ندارند اما هنوز هم باید بدانند که در حل مسائل در تکالیف خود مجاز هستند که از چه گام‌هایی استفاده کنند و از چه گام‌هایی مجاز نیستند. رعایت استانداردهای دقت در کلاس و خواستن از دانشجویان که در تکالیف خود به آنها پایبند باشند، می‌تواند این راهنمایی لازم را به دانشجویان بدهد. برای مثال، آموزش تکنیک‌های انتگرال‌گیری در درس حسابان را در نظر بگیرید. ما نمی‌توانیم از دانشجویان انتظار داشته باشیم که در اولین تلاششان همیشه تکنیک مناسب را برای محاسبه انتگرال انتخاب کنند. بنابراین آنها باید یاد بگیرند که تشخیص دهند که چه موقع یک تکنیک به درد نمی‌خورد و به سراغ یک تکنیک جایگزین بروند. تشخیص اینکه یک تکنیک چه زمانی از عهده کار بر نمی‌آید، هنگامی که استدلال مبتنی بر استانداردهای دقت بالا باشد، بسیار آسان‌تر است؛ اگر گام‌های راه‌حلی را که در تلاش برای استفاده از آن هستیم، نتوان به‌طور دقیق توجیه کرد، در این صورت باید در پی یک رویکرد جایگزین بود. تجربه‌ای که گاهی در تدریس تکنیک‌های انتگرال‌گیری داشته‌ام، به این صورت است: دانشجویی به دفتر کار من می‌آید با انتگرالی که آن را با استفاده از گامی که نمی‌توان توجیهش کرد، به اشتباه محاسبه کرده است. پس از متوجه ساختن دانشجو به اشتباهش، از او می‌پرسم که آیا می‌تواند به تکنیک دیگری فکر کند که در این انتگرال به کار بخورد. پاسخ گاهی مثبت است و دانشجو قادر به محاسبه انتگرال می‌شود. هرگاه دانشجو در وهله اول، کار خود را با استاندارد بالاتری از دقت انجام می‌داد، خودش می‌توانست به سهم خود به پاسخ درست برسد! مزایای دقت در آموزش ریاضیات به‌خوبی توسط دیوید گریس و فرد اشنایدر در ص ۶۹۶ مرجع (؟) توصیف شده است: آموزش ریاضیات از طریق نارسمی

مانند رانندگی در مه است. انسان اشکال ماتی را در دوردست می‌بیند و هر از چندگاهی برخی از آنها ناگهان به‌وضوح آشکار می‌شوند، اما معمولاً همه چیز پوشیده و مرموز است. رانندگی در مه خطرناک است، به‌ویژه در سرزمین‌های ناشناخته، و باید با احتیاط رانندگی کرد. حتی باین‌حال، ممکن است همیشه از اینکه کجا هستید، مطمئن نباشید. آموزش دقت و صحت، مشروط بر اینکه بدون دخالت نقاب پیچیدگی انجام شود، مه را محو می‌کند و همه چیز را واضح و روشن می‌کند و امکان رانندگی سریع‌تر و ورود به سرزمین‌های ناشناخته را فراهم می‌آورد.

ریاضیات در سطح دانشگاه مالا مال از استدلال‌های نارسمی است که امری منطقی به نظر می‌رسد اما در تحلیل بیشتر، نقص‌دار از کار درمی‌آیند. یادگیری شناسایی این نقص‌ها، یکی از بزرگ‌ترین چالش‌ها در یاد گرفتن ریاضیات است و انجام آن به‌ویژه زمانی که کار استدلال در سطحی غیررسمی صورت می‌گیرد، چالش‌برانگیز است. در واقع می‌توان چنین استدلال کرد که آنچه که در مباحث پیشرفته به عنوان دقت و انمود می‌شود، دقت نبوده بلکه ادای دقت در آوردن است.

پیش از آنکه بتوانید نوشتن یک برهان را آغاز کنید، باید فهمیده باشید که چرا قضیه درست است

شاید برخی ریاضی‌دانان بر این باور باشند که نوشتن برهان همین است که گفته شد. اما به نظر من، توصیه‌ای بد برای دانشجویانی است که سعی دارند نوشتن برهان‌ها را یاد بگیرند. آیا شما به دانشجویان می‌گویید که قبل از محاسبه یک انتگرال، باید به‌طور شهودی بدانند که پاسخ چیست؟ مسلماً نه. برای محاسبه یک انتگرال، شما باید به گامی فکر کنید که امیدوارکننده به نظر برسد - شاید یک تغییر متغیر، یک بازنویسی اعمال جبری یا کاربرد انتگرال‌گیری به روش جزء‌به‌جزء. سپس جزئیات آن گام را می‌نویسید و سعی می‌کنید ببینید که شما را به کجا هدایت می‌کند. به‌همین ترتیب، برای شروع به نوشتن یک برهان، فقط کافی است که یک گام اولیه پیدا کنید. البته، هنگام نوشتن یک برهان، داشتن درکی از اینکه چرا آن قضیه درست است، بسیار مفید خواهد بود. اما اگر این را به یک شرط الزامی تبدیل کنید، این خطر وجود دارد که دانشجویان اصلاً نتوانند نوشتن برهان را شروع کنند، و دست به کار شدن برای نوشتن برهان معمولاً بزرگ‌ترین مشکل برای آن‌هاست. بهتر است به دانشجویان بگویید که اشکالی ندارد که گامی را از یک برهان روی کاغذ بیاورند، حتی اگر ندانند که آن گام به کجا ختم خواهد شد. نگرانی من این است که

به نظر برسند، سزاوار تأمل بیشترند.

[1] David Gries and Fred B. Schneider, *Teaching Math More Effectively, Through Computational Proofs*, Amer. Math. Monthly 102 (1995), no. 8, 691–697.

*Daniel J. Velleman, *Myths of Mathematics Teaching*, Notices of The American Mathematical Society, 71, Number 11, 1498–1500.

اگر به دانشجویان بگوییم که نمی‌توانند نوشتن یک برهان را شروع کنند مگر زمانی که بفهمند چرا قضیه صادق است، تنها قضیه‌هایی که نهایتاً قادر خواهند بود ثابت کنند، آن‌هایی خواهند بود که آن قدر ساده‌اند که قبل از شروع به نوشتن برهان، می‌توانند بفهمند که چرا صادق‌اند.

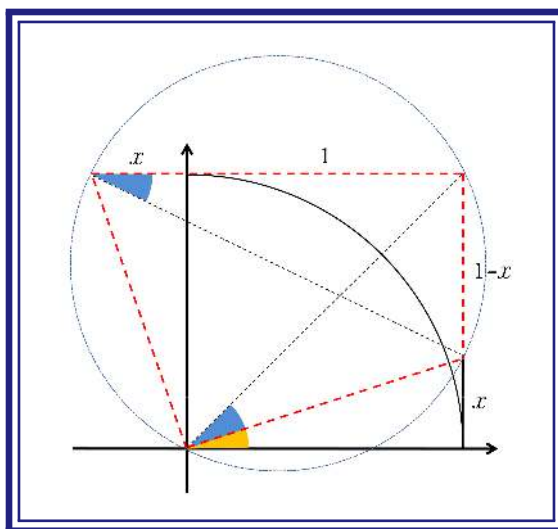
نتیجه‌گیری

بدون شک برخی از خوانندگان—شاید همه خوانندگان!—با برخی از نتیجه‌گیری‌های من موافق نباشند. اما امیدوارم حداقل توانسته باشم خوانندگان را متقاعد کنم که برخی موضوعاتی که ممکن است ساده

**دانشگاه شهید بهشتی

اثبات بی کلام *

مهدی حسنی **

$$\tan^{-1}(x) + \tan^{-1}\left(\frac{1-x}{1+x}\right) = \frac{\pi}{4} \quad (0 < x < 1)$$

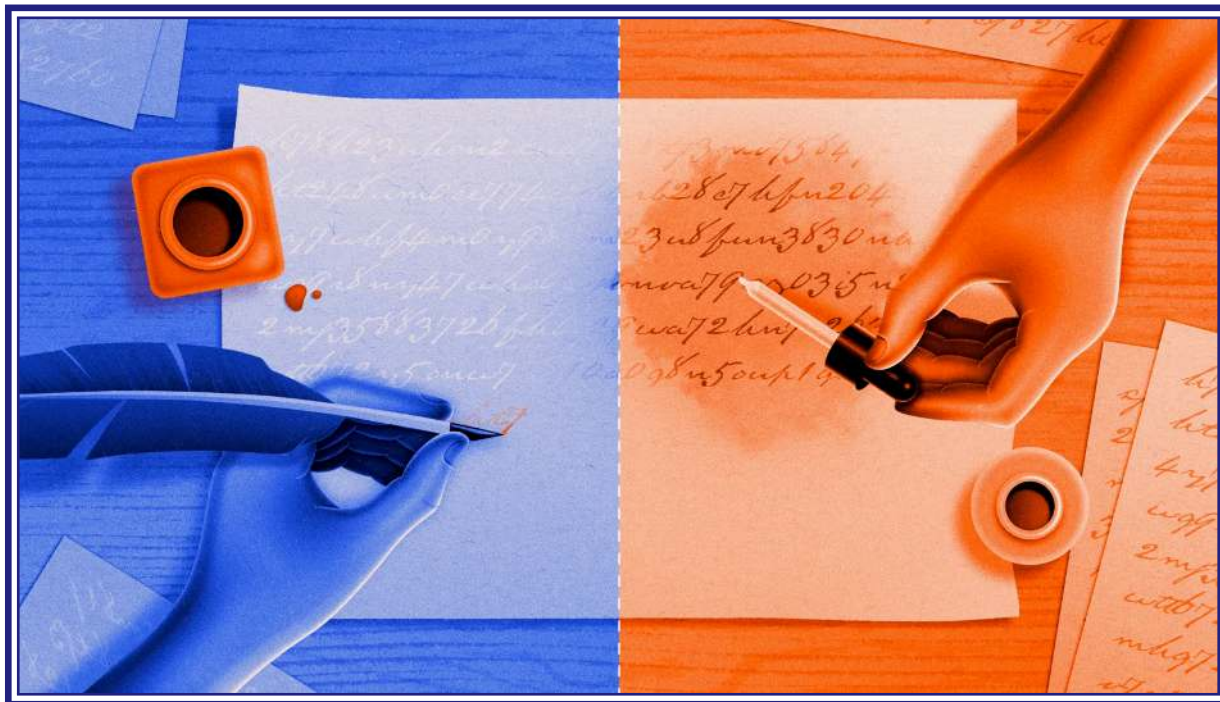
*Mehdi Hassani, *The Mathematical Gazette*, Vol. 105 (2021), P. 303. Department of Mathematics, University of Zanjan, University Blvd., 45371–38791, Zanjan, Iran

**دانشگاه زنجان

چگونه رمزنگاری کلید عمومی واقعا کار می کند، با استفاده از ریاضیات ساده *

جان پاولوس

مترجم: فاطمه آقایی**

قراردادن گسترده آن استوار است. ترفند این است که از یک کلید دوم نیز استفاده کنید که هرگز آن را با کسی به اشتراک نگذارید، حتی با شخصی که با او ارتباط برقرار می کنید. تنها با استفاده از این ترکیب دو کلید - یکی عمومی و دیگری خصوصی - است که کسی می تواند هم پیام را رمزگذاری و هم رمزگشایی کند.

برای درک نحوه عملکرد این روش، راحت تر است که به جای کلیدهایی که در یک قفل قرار می گیرند، به آن ها به عنوان دو ماده مکمل در یک جوهر نامرئی فکر کنیم. ماده اول باعث محو شدن پیام ها و ماده دوم باعث ظاهر شدن آن ها می شود. اگر جاسوسی به نام بوریس بخواهد پیام مخفی خود را برای همتای خود ناتاشا ارسال کند، پیامی می نویسد و سپس از ماده اول برای نامرئی کردن آن روی صفحه استفاده می کند. (این کار برای او آسان است: ناتاشا فرمول آسان و شناخته شده ای برای جوهر ناپدید شونده منتشر کرده است.) وقتی ناتاشا کاغذ را از طریق پست دریافت می کند، ماده دوم را اعمال می کند که باعث می شود پیام بوریس ظاهر شود.

در این طرح، هر کسی می تواند پیام ها را نامرئی کند، اما فقط ناتاشا

سیستم امنیتی که زیربنای اینترنت را تشکیل می دهد، از یک واقعیت عجیب استفاده می کند: می توانید بخشی از رمزگذاری خود را منتشر کنید تا اطلاعات خود را بسیار ایمن تر کنید.

به مدت هزاران سال، اگر می خواستید یک پیام مخفی ارسال کنید، اساساً یک راه برای انجام آن وجود داشت. شما با استفاده از یک قانون خاص که فقط شما و مخاطب مورد نظر شما می دانستید، پیام را رمزگذاری می کردید. این قانون مانند کلید یک قفل عمل می کرد. اگر کلید را داشتید، می توانستید پیام را رمزگشایی کنید؛ در غیر این صورت، باید قفل را باز می کردید. [برخی از قفل ها](#) آن قدر موثر هستند که حتی با زمان و منابع نامحدود نیز قابل باز کردن نیستند. اما حتی آن طرح ها از همان نقطه ضعف بنیادینی رنج می برند که همه سیستم های رمزنگاری مشابه را آزار می دهد: چگونه آن کلید را به دست افراد آشنا برسانید، در حالی که آن را از دسترس افراد مغرض و ناآشنا دور نگه دارید؟

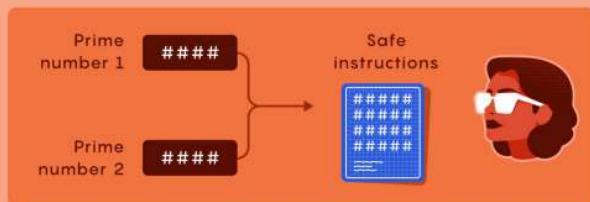
راه حل غیرشهودی، که به عنوان [رمزنگاری کلید عمومی](#) شناخته می شود، نه براساس حفظ امنیت یک کلید، بلکه براساس در دسترس

How Public Key Cryptography Works

Modern internet security often involves two keys: a public one that allows anyone to encrypt a message, and a private key that's used to decrypt it. The first key acts like a safe, and the second key unlocks the safe.

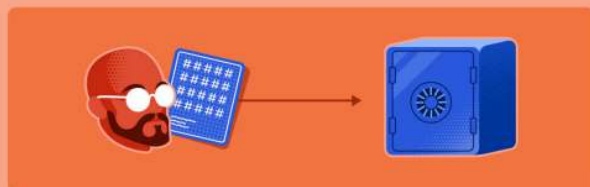
STEP 1: PUBLISH YOUR INSTRUCTIONS

Natasha describes how to build a unique safe. Her instructions are based on a huge number — the product of two large prime numbers.

STEP 2: BUILD A SAFE

Boris reads Natasha's instructions and constructs a safe.

STEP 3: SEND YOUR MESSAGE

Boris puts his message in the safe and sends it to Natasha.

STEP 4: OPEN THE SAFE

To unlock the safe, you need a private key — which can only be made by using the original two prime numbers. These can't be determined from Natasha's instructions alone. Only Natasha knows them, and she uses them to make the key.

می‌تواند آنها را دوباره قابل مشاهده کند و از آنجایی که او هرگز فرمول ماده دوم را با کسی به اشتراک نمی‌گذارد - حتی با بوریس - می‌تواند مطمئن باشد که پیام در طول مسیر رمزگشایی نشده است. وقتی بوریس می‌خواهد پیام‌های مخفی دریافت کند، به‌سادگی همان روش را اتخاذ می‌کند: او یک دستورالعمل آسان برای ناپدید کردن پیام‌ها (که ناتاشا یا هرکس دیگری می‌تواند استفاده کند) منتشر می‌کند، در حالی که دیگری را فقط برای خودش نگه می‌دارد که باعث می‌شود آنها دوباره ظاهر شوند.

در رمزنگاری کلید عمومی، کلیدهای «عمومی» و «خصوصی» درست مانند مواد اول و دوم در این جوهر نامرئی ویژه عمل می‌کنند: یکی پیام‌ها را رمزگذاری می‌کند و دیگری آنها را رمزگشایی می‌کند. اما به جای استفاده از مواد شیمیایی، رمزنگاری کلید عمومی از معماهای ریاضی به نام «توابع درب پستی» استفاده می‌کند. این توابع در یک جهت به راحتی قابل محاسبه هستند اما محاسبه و معکوس آنها بسیار دشوار است. این توابع حاوی اطلاعاتی هستند که اگر دانسته شوند، محاسبه توابع را در هر دو جهت بسیار آسان می‌کنند.

یک تابع درب پستی رایج شامل ضرب دو عدد اول بزرگ است، کاری که به راحتی قابل انجام است. اما معکوس کردن آن - یعنی شروع با حاصل ضرب و یافتن هر عامل اول - از نظر محاسباتی غیر عملی است. برای ساختن یک کلید عمومی، با دو عدد اول بزرگ شروع کنید. اینها درب های پستی شما هستند. دو عدد را در هم ضرب کنید، سپس برخی عملیات ریاضی اضافی را انجام دهید. این کلید عمومی اکنون می‌تواند پیام‌ها را رمزگذاری کند. برای رمزگشایی آنها، به کلید خصوصی مربوطه نیاز دارید که حاوی عوامل اول - درب های پستی ضروری است. با آن اعداد، رمزگشایی پیام آسان است. آن دو عامل اول را مخفی نگه دارید تا پیام مخفی بماند.

رمزنگاری کلید عمومی برای اولین بار بین سال های ۱۹۷۰ و ۱۹۷۴ توسط ریاضی‌دانان بریتانیایی که برای ستاد ارتباطات دولتی انگلیس کار می‌کردند، کشف شد، همان آژانس دولتی که کد انیگمای نازی را در طول جنگ جهانی دوم شکست. کار آنها (که تا سال ۱۹۹۷ طبقه بندی شده باقی ماند) با آژانس امنیت ملی ایالات متحده به اشتراک گذاشته شد، اما به دلیل ظرفیت محاسباتی محدود و گران قیمت، هیچ یک از دولت‌ها این سیستم را پیاده سازی نکردند.

را به چیزی که یک انسان بتواند به سرعت انجام دهد کاهش دهید، امنیت چندانی نخواهد داشت.

اما در حالی که رایانه‌ها به امکان‌پذیر شدن رمزنگاری کلید عمومی کمک کردند، همچنین شکاف‌هایی در زره آن ایجاد کرده‌اند. در سال ۱۹۹۴، ریاضیدان پیتر شور^۱ راهی را برای رایانه‌های کوانتومی کشف کرد تا به‌طور کارآمد توابع تله‌ای را که زیربنای اکثر سیستم‌های رمزنگاری کلید عمومی فعلی از جمله تجزیه به عوامل اول هستند، را معکوس کنند. این الگوریتم، در صورت پیاده‌سازی، مانند یک «جوهر ظاهر کننده» همه‌منظوره عمل می‌کند و قادر است هر پیام نامرئی را دوباره ظاهر کند. خداحافظ، امنیت اینترنت!

خوشبختانه، کامپیوترهای کوانتومی خودشان «هنوز در فاز ENIAC هستند»، ایمپگلیازو با اشاره به ماشین اتاقی که در سال ۱۹۴۵ برای ارتش ایالات متحده ساخته شد، می‌گوید: «تا زمانی که کامپیوترهای کوانتومی به اندازه کافی پیچیده شوند تا تهدید واقعی برای رمزنگاری کلید عمومی ایجاد کنند، توابع درب پستی اصلی آن می‌توانند با نسخه‌های «کوانتومی ایمن» به نام مشکلات شبکه جایگزین شوند. البته، این «جوهر» محاسباتی جدید ممکن است در آینده نیز مستعد حمله شود. اما این نکته جالب رمزنگاری کلید عمومی است: تا زمانی که بتوانیم توابع جدیدی برای استفاده پیدا کنیم، می‌توانیم به‌سادگی چرخ را دوباره اختراع کنیم. یا در این مورد، کلید را.

*John Pavlus, [How Public Key Cryptography Really Works, Using Only Simple Math](#), Quantamagazine, November 15, 2024.

**دانشگاه یزد

در سال ۱۹۷۶، محققان آمریکایی ویتفیلد دیفی^۱ و مارتین هلمن^۲ اولین طرح رمزنگاری کلید عمومی شناخته شده عمومی را کشف کردند که تحت تأثیر رمزنگار رالف مرکل^۳ بود. تنها یک سال بعد، الگوریتم RSA که به نام مخترعان آن ران ریوست^۴، آدی شامیر^۵ و لئونارد ادلمان^۶ نامگذاری شده است، راه عملی برای استفاده از رمزنگاری کلید عمومی را ایجاد کرد. این الگوریتم هنوز هم کاربرد گسترده‌ای دارد و یکی از زیربناهای اساسی اینترنت مدرن است و امکان انجام همه چیز از خرید تا ایمیل مبتنی بر وب را فراهم می‌کند. این سیستم دوکلیدی همچنین «امضاهای دیجیتال» را ممکن می‌سازد، این که یک پیام توسط دارنده یک کلید خصوصی ایجاد شده است، اثبات ریاضی دارد. این کار به این دلیل است که کلیدهای خصوصی نه تنها برای رمزگذاری پیام‌ها بلکه می‌توانند برای رمزگشایی آنها نیز استفاده شوند. البته، این برای مخفی نگه داشتن پیام‌ها بی‌فایده است: اگر از کلید خصوصی خود برای رمزگذاری یک پیام استفاده کنید، هر کسی می‌تواند از کلید عمومی مربوطه برای رمزگشایی آن استفاده کند. اما این ثابت می‌کند که شما و فقط شما پیام را ایجاد کرده‌اید، زیرا به‌عنوان دارنده کلید خصوصی، فقط شما می‌توانستید پیام را رمزگذاری کنید. ارزش‌های دیجیتال مانند بیت کوین بدون این ایده نمی‌توانستند وجود داشته باشند.

اگر دو کلید رمزنگاری به‌جای یک کلید بسیار موثر باشد، چرا کشف آن هزاران سال طول کشید؟ به گفته راسل ایمپگلیازو^۷، دانشمند کامپیوتر و نظریه پرداز رمزنگاری در دانشگاه کالیفرنیا، سن دیگو، مفهوم تابع درب پستی قبل از اختراع رایانه‌ها به اندازه کافی مفید نبود. او می‌گوید: «این موضوعی مربوط به فناوری است»، «در قرن نوزدهم فردی در یک جنگ واقعی، رمزنگاری برای انتقال اطلاعات نظامی در میدان جنگ را تصور می‌کرد. بنابراین اگر اولین قدم شما، انتخاب دو عدد اول ۱۰۰ رقمی برای ضرب کردن با هم باشد، جنگ قبل از انجام این کار تمام خواهد شد». اگر دشواری

¹Whitfield Diffie ² Martin Hellman ³Ralph Merkle ⁴Ron Rivest ⁵ Adi Shamir ⁶Leonard Adleman ⁷Russell Impagliazzo ⁸Peter Shor

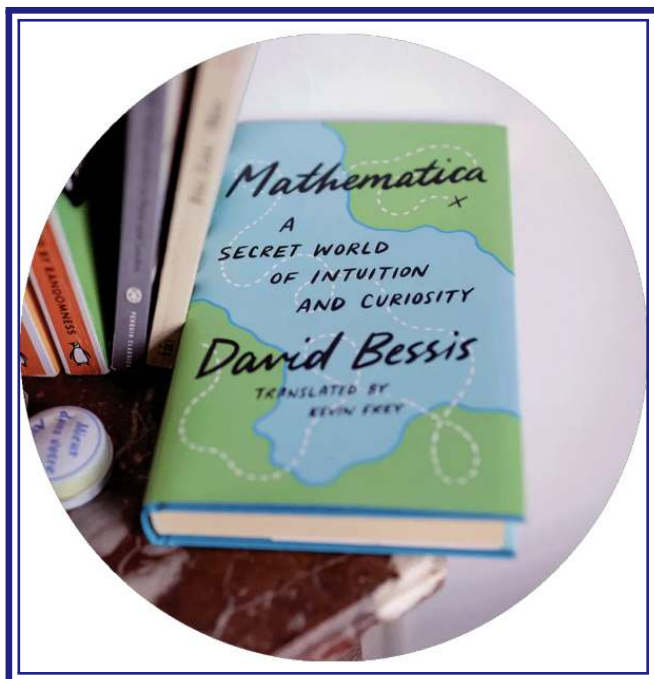
دیوید بسیس، ریاضی‌دان: تفکر ریاضی آن چیزی نیست که فکر می‌کنید*

کلیسیس هوستون ادوارد

مریم صفازاده** و سعید علیخانی***

دیوید بسیس، ریاضی‌دان ادعا می‌کند که هر کسی قادر به تفکر ریاضی است و می‌تواند از آن بهره‌مند شود.

کتاب منتشر شده توسط دیوید بسیس

دیوید بسیس به همان دلیلی به ریاضیات جذب شد که بسیاری از مردم از آن دور می‌شوند. او درک نمی‌کرد که نحوه عملکرد آن چگونه است. برخلاف سایر فرآیندهای خلاقانه مانند ساخت موسیقی که قابل شنیدن است یا نقاشی که قابل دیدن است، ریاضیات بیشتر یک فرآیند درونی است که از دید پنهان است. او می‌گوید: "این کمی جادویی به نظر می‌رسید. پس من در مورد آن کنجکاو شدم."

کنجکاو در نهایت او را به سمت دکترای ریاضی دانشگاه دیدرو در اواخر دهه ۱۹۹۰ سوق داد. او دهه بعد را صرف مطالعه نظریه گروه هندسی کرد، قبل از اینکه تحقیقات ریاضی رارها کند و در سال ۲۰۱۰ یک استارت‌آپ یادگیری ماشینی تأسیس کند.

در طول این مدت، او هرگز از پرسیدن این سؤال دست برنداشت که ریاضیات واقعاً به چه معناست. بسیس تنها دنبال حل مسائل ریاضی نبود. او می‌خواست بیشتر بررسی کند و به دیگران کمک کند تا درک کنند که ریاضی‌دانان چگونه در مورد کار خود فکر می‌کنند و آن را تمرین می‌کنند.

مجله کوانتا با بسپس پیرامون آنچه که ریاضی‌دانان در حال عملیات ریاضی انجام می‌دهند و اینکه ریاضیات نوعی کمک به خود است، مصاحبه کرد. این مصاحبه برای شفاف سازی بیشتر، خلاصه و ویرایش شده است. چرا این کتاب را نوشتید؟

شاید ۲۰ سال بارها و بارها تلاش کردم و نتوانستم آن را بنویسم. سپس در سال ۲۰۲۰، متونی را که مدت‌ها پیش خوانده بودم، دوباره خواندم - روایت‌های رنه دکارت، الکساندر گروتندیک و ویلیام ترستن. متوجه شدم این سه نفر که ارتباطی با هم نداشتند، همه یک داستان را به شکل‌های مختلف تعریف می‌کنند. آن داستان با آنچه که من زندگی می‌کردم، طنین انداز شد. پس از درک این موضوع، کتاب در عرض چند هفته کاملاً آماده شد. آنچه می‌توانیم از دکارت، گروتندیک و ترستن بیاموزیم این است که ماهیت فرآیند ریاضی آن چیزی نیست که افراد فکر می‌کنند.

بسپس معتقد است که در واقع ریاضیات بازی رفت و برگشتی بین شهود و منطق، غریزه و عقل است.

دیدگاه افراد چیست؟

ریاضی دسته‌ای از نمادهای مرموز روی یک تکه کاغذ است. این مورد هزاران سال به نام ریاضیات تبلیغ شده است، زیرا این چیزی است که مردم می‌بینند. اما کل سفر، اینکه چگونه با مسائلی در ذهن خود کار می‌کنید، چگونه ریاضی شما را متحول می‌کند، همه یک راز است. این بخشی از برنامه درسی نیست. ریاضی نوعی گفتگو بین این فرآیندهای بیرونی و درونی است. این فعالیت برای هماهنگ کردن بازنمایی درونی یا به عبارت دیگر شهود شما با برخی از بازنمایی‌های منطقی و بیرونی است. شما از یک ساز و کار بسیار

در سال ۲۰۲۲ پاسخ خود را منتشر کرد، کتابی با عنوان «ریاضی، دنیای پر رمز و راز شهود و کنجکاوی». او گفت: امیدوار است بتوان در این کتاب توضیح داد که در مغز فردی که ریاضی کار می‌کند، چه می‌گذرد. علاوه بر آن عنوان کرد که «این کتابی درباره تجربه درونی انسان است». اوایل امسال این کتاب از زبان اصلی آن که فرانسه است به انگلیسی ترجمه شد. او در این کتاب ریاضی این ادعای تحریک آمیز را مطرح می‌کند که چه خودتان متوجه شوید یا نه، دائماً در حال محاسبات ریاضی هستید و می‌توانید توانایی‌های ریاضی خود را بسیار فراتر از آنچه فکر می‌کنید، توسعه دهید.

بسپس استدلال می‌کند که ریاضیدانان برجسته‌ای مانند بیل ترستن و الکساندر گروتندیک مهارت ریاضی خود را مدیون نبوغ ذاتی نیستند. آن‌ها به ریاضیدانان قدرتمندی تبدیل شدند، زیرا مایل بودند دائماً شهود خود را زیر سؤال ببرند و اصلاح کنند. آن‌ها ایده‌های جدیدی را توسعه دادند و سپس از منطق و زبان برای آزمایش و بهبود آن‌ها استفاده کردند.

به عقیده بسپس روش تدریس در مدرسه بر بخش منطقی این فرآیند تأکید دارد، چرا که عنصر مهم‌تر شهود است. ریاضی را باید گفتگویی بین این دو در نظر گرفت: بین عقل و غریزه، بین زبان و انتزاع. این یک نوع تمرین فیزیکی نیز هست، مانند یوگا یا هنرهای رزمی، چیزی که می‌تواند از طریق تمرین بهبود یابد که نیازمند تلنگر زدن به این حالت کودکانه و در آغوش گرفتن تخیل خود و اشتباهات ناشی از آن است. بسپس می‌گوید که همه تجربه‌ای در این فرآیند دارند، به این معنی که همه مانند یک ریاضی‌دان تمرینات فکری دارند. علاوه بر این، همه توانایی این را دارند که تلاش کنند تا تفکر ریاضی خود را نه لزوماً برای حل مسائل ریاضی، بلکه به عنوان یک تکنیک خودیاری بهبود ببخشند.

بسپس اظهار داشت: «پیام ریاضی‌دان برای همه این است: بنگرید که چه کارهایی می‌توان کرد اگر شهود خود را به کار گیرید.»

نابغه‌ای هستند. می‌توانید آن‌ها را ببینید؛ به نظر می‌رسد که آن‌ها با بیگانگان از فضای خارج از ماوراء ارتباط برقرار می‌کنند. اما فکر نمی‌کنم که این امر ذاتی باشد، حتی اگر اغلب اوایل کودکی ظاهر شود. نبوغ یک صفت ذاتی نیست. یک حالت است، حالتی که شما با انجام یک کار خاص می‌سازید. ریاضی یک سفر است. درمورد انعطاف‌پذیری است. نمی‌گویم که آسان است، ریاضی سخت است؛ اما زندگی و هرآنچه که انجام می‌دهید بسیار سخت‌تر است.

بسیس از تمرینات بزرگان ریاضی مانند بیل ترستن، الکساندر گروتندیک و رنه دکارت الهام گرفته است.

اگر ذاتی نیست و یک فرآیند است، آیا بدان معناست که با تمرین در نهایت می‌توانم مانند ترستن ریاضی را درک کنم؟ نه، ترستن نه. اینطور فکر نمی‌کنم، اما شاید در حدی که مرا غافلگیر کنید. ترستن شرح مفصلی از این که چگونه در سنین جوانی تصمیم گرفت هر روز این نوع خودآموزی را انجام دهد، ارائه کرد. فکر نمی‌کنم شما بتوانید به آن دست پیدا کنید. گروتندیک و دکارت نیز احتمالاً از سنین خیلی پایین شروع کردند، حتی قبل از اینکه شروع به صحبت کردن کنند. نکته‌ای که می‌خواهم بدانم این است که دانش‌آموزان دبیرستانی اغلب از ریاضی ناراضی هستند، زیرا فکر می‌کنند ریاضی به استعداد ذاتی نیاز دارد که آن‌ها ندارند. اما این درست نیست؛ در واقع متکی به همان شهودی است که ما هر روز از آن استفاده می‌کنیم. پس چطور می‌توان در ریاضی بهتر شد؟ هر زمان که گسیختگی بین آنچه درونتان به شما می‌گوید و آنچه قرار است منطقی باشد، مشاهده می‌کنید، این یک فرصت مهم برای درک چیزی جدید است و سپس می‌توانید این بازی رفت و برگشت را شروع کنید. آیا می‌توانید گزینه درونی خود را بیان کنید و آن را وارد بحث منطقی کنید؟ اگر هنوز گسیختگی وجود دارد، آیا می‌توانید دلیل آن

سفت و سخت و دیوانه‌وار برای آزمایش شهود خود، تنظیم مجدد آن، ارتقا و تقویتش استفاده می‌کنید تا زمانی که احساس کنید درک خوبی از آن مسأله دارید.

شما ادعا می‌کنید که همه نامحسوس با ریاضیات سر و کار دارند، حتی اگر خودشان متوجه نباشند. شما باید آن‌ها را مجبور کنید که از یادگیری ریاضی خود آگاه شوند. آیا می‌توانید یک دایره در ذهن خود ببینید؟ آیا می‌توانید آن را بزرگتر یا کوچکتر کنید؟ آیا می‌توانید آن را جا به جا کنید؟ شگفت‌انگیز است.

بسیس گفت: «دانش‌آموزان دبیرستانی اغلب از ریاضی ناراضی هستند، زیرا فکر می‌کنند که به استعداد ذاتی نیاز دارد که آن‌ها ندارند، اما این درست نیست؛ در واقع متکی به همان نوع شهودی است که ما هر روز از آن استفاده می‌کنیم.»

من این پرسش را مطرح می‌کنم که «یک میلیارد منهای یک چند می‌شود؟» هرگز کسی ندیده‌ام که بلافاصله پاسخ به ذهنش خطور نکند. وقتی می‌خواهم با صدای بلند بگویم باید به آن فکر کنم اما در ذهنم می‌بینم و من فکر می‌کنم اکثر مردم همین‌طور هستند، حتی اگر خودشان متوجه نباشند. این یک ادراک هنری نیست ولی همه افراد احساسی قوی در مورد نتیجه یا پاسخ دارند. این در واقع شهود ریاضی است. برای مردم واضح است، اما این مسأله تا حدودی تاریخی نیز هست؛ ۲۰۰۰ سال پیش هیچ کس نمی‌توانست به راحتی به این سؤال پاسخ دهد، زیرا از اعداد رومی استفاده می‌کردند. این استدلال می‌کند که آنچه برای شما بسیار ساده به نظر می‌رسد، در واقع ریاضی عمیقی است که شما آن را درونی کرده‌اید. شما یک سیستم بسیار انتزاعی را یاد گرفته‌اید که شهود شما را از اعداد متحول کرده است. این موجب می‌شود مسأله برای شما بدیهی شود که ۲۰۰۰ سال پیش شما را شبیه به انیشتین می‌کرد. این ذاتی یا غریزی نیست. خودتان آن را ذاتی کرده‌اید. پس آیا به مفهوم نابغه ریاضی اعتقاد دارید؟

انکار اینکه افرادی هستند که در ریاضیات فوق‌العاده خوب هستند، صادقانه نخواهد بود. بچه‌های ۵ ساله‌ای وجود دارند که ریاضی دانان

تسلیم نشوید، کاری که می‌توانید با شهود خود انجام دهید بسیار فراتر از نهایت انتظارات شماست و این مورد جهانی است. کتاب من یک درس زندگی برای همه افراد خلاق است، نه فقط کسانی که می‌خواهند مفاهیم ریاضی را یاد بگیرند. پیام ریاضی‌دان برای همه است؛ «بگیرید که چه کارها می‌توان کرد اگر شهود خود را به کار گیرید.»

آیا به این کتاب به عنوان یک کتاب خودیاری نگاه می‌کنید؟

من در واقع افرادی تر از این هستم که بگویم این کتاب برای کمک به خود است. من می‌گویم که به نوعی ریاضیات یک تکنیک خودیاری است.

چطور ممکن است؟

ریاضی‌دانان باید در مورد آنچه که درک نمی‌کنند و آنچه که فکر می‌کنند، صادق باشند. این ممکن است به آنها کمک کند که ببینند. برای مثال چیزی به روش اشتباه تعریف شده است، یا اینکه تعریفی متفاوت یک نظریه را ساده‌تر کند. یا این تعریف مهم نیست، آن یکی مهم است.

چیزی در مورد صداقت، در مورد رک بودن، در مورد تلاش برای یافتن راه‌هایی برای بیان آنچه واقعاً احساس می‌کنید، وجود دارد. این کاری بسیار سخت است. نیاز به تمرین دارد.

وقتی ریاضی کار می‌کنید، به روشی واقعاً ناب در معرض فرآیند فکری قرار می‌گیرید. این فقط در مورد درک مسائل نیست، بلکه در مورد درک آنها به روشی بسیار کودکانه، عمیق، ساده لوحانه، فوق العاده واضح و آشکار است. آموزش بسیار خوبی برای خلاقیت است. این همچون داربستی استوار برای تخیل شماست.

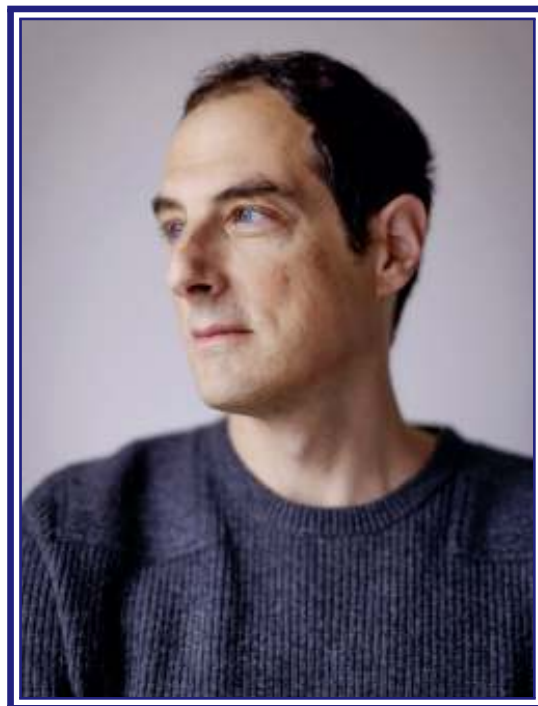
وقتی به زندگی خودم و روشی که توانستم بر چالش‌های شخصی غلبه کنم نگاه می‌کنم، متوجه می‌شوم که توانایی من در تفکر ریاضی کمک کرده است. از نقطه نظر احساسی، همه ما به ریاضی نیاز داریم.

*Kelsey Houston-Edwards, [Mathematical Thinking Isn't What You Think It Is](#), Quantamagazine, November 18, 2024.

**دانشگاه ملی مهارت الزهرا بوشهر

***دانشگاه یزد

را تجسم کنید؟ همان‌طور که آن بازی را انجام می‌دهید، تخیل شما به تدریج دوباره تنظیم می‌شود و در پایان اگر پافشاری کنید، غریزه و عقل شما با هم هماهنگ می‌شوند و باهوش‌تر خواهید بود. این تفکر ریاضی است.

بسیس گفت: «وقتی ریاضی کار می‌کنید، به روشی در معرض فرآیند تفکر انسان قرار می‌گیرید که واقعاً خالص است. این فقط در مورد درک مسائل نیست، بلکه در مورد درک آن‌ها به روشی بسیار کودکانه، عمیق، ساده لوحانه، فوق العاده واضح و آشکار است.»

افراد با بهبود تفکر ریاضی خود چه چیزهایی می‌توانند به دست آورند؟

شادی، شفافیت و اعتماد به نفس.

بچه‌ها همیشه این کار را انجام می‌دهند، به همین دلیل خیلی سریع یاد می‌گیرند. مجبور هستند. منظورم این است که در غیراین صورت هیچ چیز معنا نخواهد داشت. فکر کنم به همین علت است که نوزادان فوق العاده خوشحال هستند، زیرا در تمام طول روز بینش و ادراک لحظه‌ای دارند. این شگفت‌انگیز است.

برای بزرگسالان این طرز فکر می‌تواند بسیار کند باشد. اما اگر

گزارش کمیته تاریخ شفاهی

محمد جلوداری ممقانی*

به جلسه‌ای به یاد ماندنی و خاطره‌انگیز تبدیل کرد. بخش دیگری از این گفتگوی صمیمانه به سال‌های تحصیل در دوره فوق لیسانس و استخدام در دانشگاه تهران و نیز ادامه تحصیل در دانشگاه مینه‌سوتا در آمریکا اختصاص داشت. سخنان دکتر زارع در مورد چگونگی یافتن مسأله تحقیقاتی مورد پذیرش استاد و تأیید اهمیت این موضوع توسط استادی دیگر و مجوز ادامه تحقیقات در مورد آن، بسیار آموزنده بود و هست. گفتنی است که بحث و بررسی این بخش در جلسه‌ای دیگر ادامه خواهد یافت. کمیته تاریخ شفاهی امیدوار است که این مصاحبه را پیاده‌سازی و تبدیل به متن نموده و در اختیار علاقمندان تاریخ شفاهی ریاضیات معاصر ایران قرار دهد.

* دانشگاه علامه طباطبایی

سرانجام پس از مدت‌ها اطلاع‌رسانی و انجام کارهای هماهنگی، چهارشنبه هفتم آذر ۱۴۰۳ نخستین جلسه کمیته تاریخ شفاهی در دوره شورای اجرایی جدید با حضور «آقای دکتر رحیم زارع نهندي» در اتاق سمینار دانشکده اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی برگزار شد. در این جلسه اعضای کمیته تاریخ شفاهی انجمن ریاضی ایران گفتگویی دراز دامن با آقای دکتر زارع آغاز کردند که بیشتر با سرگذشت آموزشی، علمی، اداری، و اجتماعی ایشان مرتبط بود. شنیدن از دوران کودکی، دبستان و دبیرستان رازی در تبریز و دوره لیسانس در دانشگاه تهران، ذکر نام‌های معلمین و اساتید و صحبت از نحوه رفتار آن‌ها، یاد دوستان دوره‌های تحصیل با نام و نشان، خاطرات دانشگاه تهران و اساتید آن و البته دبیران اساتید، این جلسه را برای اعضای کمیته تاریخ شفاهی، آربین‌نژاد، حقیقی، کاظمی، و اینجانب،

گزارش جایزه هشترودی ۱۴۰۳

محمد رضا کوشش (عضو هیأت امنای جایزه)*

است. تحقیقات دکتر سیدعلی بر موضوع متریک‌های اکستریمال و ارتباط آن با مفاهیم مختلف پایداری متمرکز است. در هندسه کاهلر، یکی از مسائل اصلی، وجود متریک‌های اکستریمال است که در آنها گرادیان انحنای اسکالر، یک میدان برداری هولومورف است. حدس یاو-تیان-دونالدسون، وجود متریک اکستریمال بر روی منیفلدهای کاهلر فشرده را به شرطی از پایداری جبری-هندسی مرتبط می‌کند. این پژوهش که در مقاله

R. Seyyedali and G. Székelyhidi, Extremal metrics on blowups along submanifolds. *J. Differential Geom.* 114 (2020), no. 1, 171–192.

در مراسم افتتاحیه پنجاه و پنجمین کنفرانس ریاضی ایران در دانشگاه فردوسی مشهد، جایزه ویژه انجمن ریاضی ایران در هندسه و توپولوژی (جایزه هشترودی) به آقای دکتر رضا سیدعلی، عضو هیأت علمی پژوهشگاه دانش‌های بنیادی تهران اهدا شد. دکتر رضا سیدعلی، تحصیلات کارشناسی و کارشناسی ارشد خود را در دانشگاه صنعتی شریف، بخشی از دوره کارشناسی ارشد خود را در دانشگاه بوستون و دوره دکتری خود را در دانشگاه جان هاپکینز گذرانده است. پیش از پیوستن به پژوهشگاه دانش‌های بنیادی، دکتر سیدعلی تجربه تدریس و تحقیق در دانشگاه‌های برجسته‌ای همچون دانشگاه جورجیا، دانشگاه واترلو و دانشگاه کالیفرنیا، ارواین، داشته

of the Laplacian operator on vector bundles, I. Math. Ann. 366 (2016), no. 3–4, 865–907.

3. R. Seyyedali, Balanced metrics and Chow stability of projective bundles over Kähler manifolds. Duke Math. J. 153 (2010), no. 3, 573–605.

منتشر شده است، به بررسی وجود متریک‌های اکستریمال بر روی انفجار یک منیفلد در امتداد زیرمنیفلدهای هموار می‌پردازد، به شرط آنکه منیفلد اولیه دارای یک متریک اکستریمال باشد. پیش از این، انفجار در امتداد نقاط بررسی شده‌اند. نوآوری این پژوهش در گسترش این نتایج به زیرمنیفلدهای با ابعاد بالاتر است. در این پژوهش که در مقاله

آقای دکتر رضا سیدعلی

R. Seyyedali, Relative Chow stability and extremal metrics. Adv. Math. 316 (2017), 770–805.

منتشر شده، جنبه‌هایی از پایداری چاو و ارتباط آن با متریک‌های اکستریمال بررسی شده است. بر اساس نتایج دونالدسون، وجود متریک‌های کاهلر با انحنای اسکالر ثابت معادل با پایداری چاو برای منیفلد مربوطه است. این مقاله نشان می‌دهد که اگر متریک اکستریمال کاهلر وجود داشته باشد، توان‌های به اندازه کافی بزرگ از کلاف خطی قطبی، به‌طور نسبی پایدار چاو خواهند بود. علاوه بر دو مقاله ذکر شده، دکتر سیدعلی مقالات دیگری نیز در این حوزه منتشر کرده است که از آن جمله‌اند:

1. S. Hu, R. Moraru, and R. Seyyedali, A Kobayashi-Hitchin correspondence for $I\pm$ -holomorphic bundles. Adv. Math. 287 (2016), 519–566.

2. J. Keller, J. Meyer, and R. Seyyedali, Quantization

* دانشگاه صنعتی اصفهان

نخستین دوره اهدای جایزه استانی پروفیسور رجبعلی پور

سینا هدایت *

امیدواری کرد با تداوم برنامه‌هایی از این دست انگیزه نسل‌های جوان برای تلاش علمی و رسیدن به قله‌های موفقیت بیشتر شود. ایشان دانش‌آموزان، دانشجویان و اساتید را جامعه نخبگانی معرفی نمود و خاطر نشان کرد همان‌طور که روانشاد افضل‌پور بنیان‌گذار دانشگاه اعتقاد داشت، ساختن کشور در گرو پیشرفت علم است؛ بنابراین همه ما قدردان بزرگانی هستیم که زندگی خود را در این راه صرف کردند و اکنون وظیفه ما ادامه‌دادن راه این بزرگان است. دکتر حسین سیمایی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری نیز با ارسال پیامی به مناسبت برگزاری مراسم اهدای جایزه پروفیسور رجبعلی پور، ضمن تجلیل از این

روز چهارشنبه ۹ آبان ۱۴۰۳، نخستین دوره اهدای جایزه استانی پروفیسور رجبعلی پور ویژه تقدیر از دانشجویان و دانش‌آموزان نخبه با همکاری بنیاد نخبگان، دانشگاه شهید باهنر کرمان و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان در تالار وحدت دانشگاه برگزار گردید. دکتر حسین اکبری‌فرد رئیس دانشگاه شهید باهنر کرمان، ضمن تقدیر از بنیاد نخبگان و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان به جهت طرح ایده برگزاری این جایزه و مشارکت در برگزاری این رویداد ارزشمند که زمینه تجلیل از مفاخر علمی و تقدیر از استعدادهای برتر و نخبگان جوان را فراهم آورده، ابراز

محسن شاهرضایی، مدیرکل دفتر الگوسازی و تکریم نخبگان نیز با بیان برخی ویژگی‌های مفاخر بیان داشت؛ مفاخر کسانی هستند که تابع اثرگذاری‌شان، تابع اکیداً صعودی است. دکتر رجبعلی پور در سال‌های گذشته برکات روزافزونی برای بنیاد نخبگان داشته است. این استاد ارجمند، برگزیده جایزه علامه طباطبایی بنیاد نخبگان است و در تمام کارگروه‌های تخصصی ریاضی و علوم پایه حضور دارد و همواره به مجموعه بنیاد مشورت می‌دهد. بخشی از زندگی این استاد در کتاب «اهالی ثر» روایت شده است. در مراسم تکریم پروفیسور رجبعلی پور به واسطه سخنرانی استاد، با دانشمند برجسته «محمد ابن عیسی ماهانی» آشنا شدیم که مستند آن در وبگاه بنیاد منتشر شده است. دکتر شاهرضایی با اشاره به برخی چهره‌های نام‌آشنای کرمان بیان داشت: در کرمان مفاخر فراوانی از جمله پرویز شهریاری را داریم که کتاب‌های متعددی تألیف نموده و پیشنهاد می‌دهم حتماً کتاب‌های این استاد را گردآوری و نمایشگاه دائمی این آثار را دایر نماییم. در این شهر عبدالحسین مصحفی را داشتیم که در دهه ۴۰، ماهنامه «یکان» را منتشر می‌کرد که در آن عصر به‌راستی تحول‌آفرین بود و انقلابی در آموزش ریاضی کشورمان ایجاد کرد. باید این مفاخر را بشناسیم و الگوهای مهم زندگی‌شان را به نسل‌های بعد بشناسانیم. دکتر سعید خدایگان قائم‌مقام بنیاد ملی نخبگان کشور با ابراز خرسندی از حضور در جمع نخبگان و فرهیختگان استان کرمان و تجلیل از پروفیسور رجبعلی پور با اشاره به مأموریت‌های این بنیاد اعلام کرد: در بنیاد ملی نخبگان اولویت را بر حل مسأله گذاشتیم؛ زیرا شخصیت‌های نخبه باید روحیه حل مسأله و ورود به موضوعات کلان کشور را داشته باشند تا بتوانند در گره‌گشایی از مشکلات کمک کنند.

پروفیسور مهدی رجبعلی پور ضمن قدردانی از برگزارکنندگان، اساتید و همکاران، خانواده و شاگردانی که وی را طی این سال‌ها در تحقیقات و پیشرفت یاری کردند گفت: نوبل اقتصاد در سال ۲۰۲۴ به سه اقتصاددان آمریکایی تعلق گرفت که نتیجه تحقیقاتشان در این جمله خلاصه می‌شود: «دولت توانمند بدون جامعه توانمند شکل نمی‌گیرد». بنابراین جامعه با وفاق ملی پیشرفت می‌کند و امروز نیز جامعه و دانشگاه‌های ما به این وفاق نیاز دارند که رئیس‌جمهور ما هم به‌درستی آن را مطرح کرده‌اند. وی در ادامه به افتخارات جامعه ریاضی ایران در کسب رتبه‌های بین‌المللی اشاره کرد و با اشاره به اهمیت استفاده از فناوری‌های نو در پژوهش‌های جدید، با تشریح سوابق خانوادگی خود که به کمک هوش مصنوعی تکمیل شده است بر اهمیت استفاده از این دستاورد اخیر بشری تأکید کرد. دکتر عباس سالمی، دبیر علمی نخستین دوره اهدای جایزه استانی

ریاضی‌دان برجسته، به برگزیدگان جایزه تبریک گفت و از دانشگاه شهید باهنر کرمان، بنیاد نخبگان، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی که با مشارکت و همراهی یکدیگر این مراسم را برنامه‌ریزی و اجرا نمودند، تقدیر کرد. این پیام توسط دکتر قاسم محمدی‌نژاد، سرپرست حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه قرائت شد. دکتر قاسم سرگزی رئیس بنیاد نخبگان استان کرمان ضمن خوشامدگویی به حاضرین، در تشریح اهداف برگزاری این مراسم گفت: بنیاد نخبگان با سه رویکرد ایجاد انگیزه و الگوپذیری در نوجوانان و جوانان، توجه ویژه به رشته‌های علوم پایه و لزوم تکریم و بزرگداشت سرآمدان و مفاخر استان، این رویداد را برنامه‌ریزی و اجرا نمود. وی خاطر نشان کرد: عمده شاخص‌های معرفی برگزیدگان برای دریافت این جایزه با کمک پروفیسور رجبعلی پور تعیین شده است. رئیس بنیاد نخبگان استان با اشاره به استعدادهای جوان استان و آمادگی این بنیاد برای برگزاری مراسم مشابه در سایر رشته‌ها افزود: بنیاد نخبگان استان به‌عنوان یک حلقه واسطه با هدف تکمیل و ترمیم شبکه‌سازی نخبگان استان، با محوریت رفع نیازها و اولویت‌های استان فعالیت می‌کند. مهندس سید مهدی طبیب‌زاده رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان، فلسفه حمایت اتاق بازرگانی از این رویداد را شرح داد و افزود: این استان با بهره‌مندی از منابع متعدد هیچ کمبودی برای توسعه ندارد مگر نیروی انسانی توسعه‌یافته و البته مطالبه‌گر در این استان. وی از راه‌اندازی مدارس خلاقیت و فراهم نمودن زمینه‌شناسایی استعدادهای خلاق در سطوح دبیرستان اشاره کرد و افزود: استان کرمان به‌شدت نیاز به حرکت جهادی برای عبور از اقتصاد صرفاً متکی بر منابع معدنی به اقتصاد مبتنی بر دانش است و باید به‌سرعت به سمت صنعتی‌شدن پیش برویم. دکتر علی بیگزاده معاون توسعه مدیریت و منابع استاندار کرمان، موتور محرکه توسعه‌یافتگی در هر کشور را نتیجه فکر و عمل نخبگان دانست و ابراز داشت: توسعه‌یافتگی در هر کشوری ارتباط مستقیم با نخبگان دارد؛ بنابراین معاشرت منطقی و سامان‌یافته میان نخبگان و جامعه سرنوشت آن جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهد. حجت‌الاسلام والمسلمین حسن علی‌دادی سلیمانی امام جمعه شهر کرمان با حضور در این رویداد از مسئولین برگزارکننده این مراسم تقدیر و تشکر کرد و افزود: شخصیت‌سازی و شخصیت‌پردازی دو رسالت جامعه نخبگان است. اگرچه تلاش برای پرورش استعدادها و نخبگان در زمینه‌های مختلف اهمیت دارد؛ اما مهم‌ترین رسالت این است که شخصیت‌های ساخته شده الگو شوند تا دیگران هم در ادامه مسیر آنها گام بردارند و جامعه به رشد و سعادت برسد. دکتر

و پرهام شادمان از دانشگاه شهید باهنر کرمان و امیرحسین معین نژاد از دانشگاه ولی عصر رفسنجان و در بخش دانش‌آموزی آقایان ایلیا اسفندیاریپور، سینا فتحی زاده و پارسا گلستانی برگزیدگان نخستین دوره جایزه استانی پروفیسور رجبعلی پور در آبان ماه ۱۴۰۳ بودند.

پروفیسور رجبعلی پور ضمن ارائه شجره‌نامه علمی پروفیسور رجبعلی پور که به نیوتن و گالیله می‌رسد، گزارشی از روند داوری و انتخاب برگزیدگان این رویداد را ارائه نمود. در پایان مراسم از ۳ دانشجو و ۳ دانش‌آموز برگزیده این رویداد با اهدای تندیس و جوایز نقدی تجلیل به عمل آمد. در بخش دانشجویی آقایان محمدمین یزدان‌پناه

* دانشگاه صنعتی اصفهان

اولین جایزه استانی دکتر رجبعلی پور

دعوت به ارسال خبر

خبرنامه انجمن ریاضی ایران از کلیه اعضای انجمن (به ویژه نمایندگان محترم انجمن در دانشگاه‌ها) صمیمانه دعوت می‌کند که با ارسال اخبار (ترجیحاً الکترونیکی)، مقالات، جملات کوتاه (ترجمه یا تألیف)، گزارش همایش‌ها، نکات خواندنی، دیدگاه‌ها، آگهی‌ها و ... به نشانی newsletter@ims.ir (همراه با نشانی کامل و تلفن تماس) به اعتلای اطلاعات جامعه ریاضی کشور کمک کنند. اخبار و مقالات ارسالی پس از تصویب، همراه با نام نویسنده در خبرنامه درج خواهد شد.

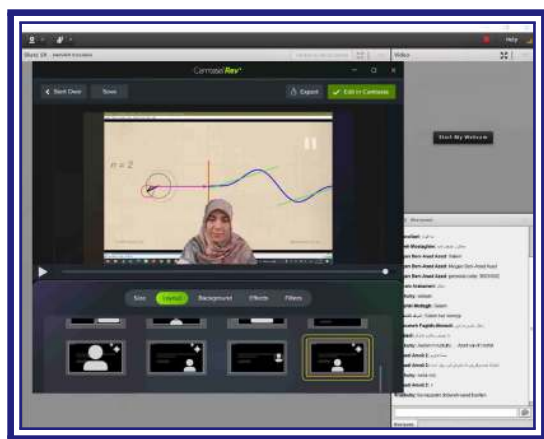
اخبار کمیته بانوان

گزارش «کارگاه تولید محتوا - کامتازیا»

خدیجه احمدی آملی* (عضو کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران)

نرم افزار تشکیل شد و لینک جلسات ضبط شده کارگاه در سایت کمیته بانوان انجمن ریاضی برای بهره برداری قرار گرفت. در زیر به طور کوتاه به معرفی و کارایی این نرم افزار اشاره می کنیم.

Camtasia یک نرم افزار قدرتمند برای ضبط صفحه نمایش و ویرایش ویدئو است. این نرم افزار، به رغم داشتن رابط کاربری ساده، یک نرم افزار حرفه ای برای تولید محتوای آموزشی، ضبط ویدئوهای ارائه، ویدئوهای تبلیغاتی و حتی آموزش های آنلاین محسوب می شود. Camtasia دارای امکانات گسترده ای است که از آن جمله می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ۱- ضبط صفحه نمایش:
- امکان ضبط تمام یا بخشی از صفحه نمایش به همراه صدا (از میکروفون یا صدای سیستم).
- ۲- ویرایش حرفه ای ویدئو:
- برش، جابجایی، و ادغام کلیپ ها،
- افزودن متن، زیرنویس، انیمیشن و افکت های مختلف.
- وجود ابزارهای ویرایش صدا برای حذف نویز یا تنظیم کیفیت.
- ۳- قابلیت افزودن انیمیشن و افکت های جذاب:
- شامل افکت های گذار، برجسته سازی، زوم و دیگر جلوه های بصری.
- ۴- کتابخانه محتوای آماده:
- شامل آیکون ها، موسیقی ها و افکت های صوتی از پیش ساخته

کارگاه تولید محتوا - کامتازیا روزهای چهارشنبه سوم بهمن و پنجشنبه چهارم بهمن ۱۴۰۳ توسط کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران به صورت مجازی برگزار شد. مدرس این کارگاه سرکار خانم حمیده اسکندری (عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور) بودند. ایشان از جمله اساتید خوش ذوق و فعال در زمینه یادگیری نرم افزارها و اپلیکیشن های مختلف آموزشی هستند. امروزه، آموزش و یادگیری به روش سنتی تا حد زیادی تحت تاثیر یادگیری های خودجوش و خودمحور از طریق فن آوری اطلاعات و ارتباطات قرار گرفته است. معلمان و اساتید به کمک فناوری اطلاعات از جمله با به کارگیری نرم افزارهای مختلف تولید محتوا می توانند مواد آموزشی کلاس خود را سریع تر و ساده تر آماده نموده تا در یادگیری مفاهیم اثرگذاری بیشتری به همراه داشته باشند. بر این اساس کمیته بانوان انجمن ریاضی به پیشنهاد رابطین محترم کمیته در «سومین همایش رابطین کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران»، مورخ چهارشنبه بیست و هفت تیر ۱۴۰۳، اقدام به برگزاری کارگاه های مختلفی به منظور توانمند کردن علاقه مندان برای تهیه و تولید محتوای آموزشی کرد. اولین کارگاه به معرفی نرم افزار کامتازیا Camtasia اختصاص داده شد.

این کارگاه در دو روز با حضور علاقه مندان به آشنایی با این

شده،
 ۵- امکان ضبط وب کم:
 ۶- خروجی با کیفیت بالا: پشتیبانی از فرمت‌های مختلف
 ویدئویی (AVI ، MP4 و ...) و امکان خروجی گرفتن برای
 پلتفرم‌هایی مانند یوتیوب.

• برای تولید محتوای آموزشی یا ارائه‌هایی که به چهره فرد نیاز
 دارند.

* دانشگاه پیام نور

گزارش کارگاه «طراحی واحد آموزش ریاضی ویژه دبیران»

مرضیه شمس یوسفی* (عضو کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران)

بحث و گفتگو گذاشته شد.

در مراسم اختتامیه، حضار در سه سالن از بیانات آقای دکتر
 امیدعلی کرمزاده، ریاست محترم انجمن ریاضی ایران بهره‌مند شدند.

* دانشگاه گیلان

همزمان با برگزاری مجموعه مسابقات دانش آموزی ۱۴۰۳ در
 دانشکده علوم ریاضی دانشگاه گیلان، کارگاه ویژه دبیران با همکاری
 کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران برگزار شد. این رویداد که مصادف
 با دهه ریاضیات برنامه‌ریزی شده بود، به دلیل پاره‌ای مشکلات اداری
 در تعامل با اداره کل آموزش و پرورش استان، در آذرماه ۱۴۰۳ برگزار
 شد. حمایت مالی این رویداد با مشارکت خیرین استان صورت گرفت.

سرپرستان تیم‌ها و سایر مخاطبین مجازی در حدود ۶۰ نفر در این
 کارگاه دانش‌افزایی با ارائه دکتر مهدی آقایی عضو دانشگاه فرهنگیان
 استان البرز شرکت کردند که از کیفیت بالا و استقبال خوبی برخوردار
 بود. در این کارگاه دوساعته که به شکل تعاملی برگزار شد، روش‌های
 نوین آموزش و بهره‌مندی از فناوری‌های نوین در آموزش ریاضی به

اهدای مدال معتبر ناگی ریاضی به آقای دکتر جواد مشرقی

سعید علیخانی*

مجمه‌ساز آندراس لاپیس^۵ که توسط گیرنده سال مورد نظر دریافت می‌شود، با نام‌های تمام برندگان سابق حک شده است.

این مدال، سالانه توسط انستیتو بولیایی به افتخار یک ریاضی‌دان برجسته که نتایج قابل توجه و عمیقی منتشر کرده است، اعطا می‌شود. جواد مشرقی در سه سال گذشته چهار مقاله مهم در نشریه آکتا منتشر کرده و این افتخار در راستای قدردانی از کمک‌های نوآورانه دکتر مشرقی در زمینه فضاهای تابعی و نظریه عملگرها است. این جایزه در زمان تصدی وی به‌عنوان کرسی جیووانی پرودی در دانشگاه وورتسبورگ آلمان در دسامبر ۲۰۲۴ اعطا شد. جواد مشرقی استاد ۵۶ ساله برجسته ریاضی دانشگاه لاوال کانادا متولد سال ۱۳۴۷ کاشان است که پس از تحصیل در دو مقطع ابتدایی و راهنمایی در کاشان، دیپلم خود را نیز در سال ۱۳۶۴ از دبیرستان امام خمینی کاشان اخذ کرد. مشرقی دارای مدرک کارشناسی الکترونیک از دانشگاه تهران، کارشناس ارشد ریاضی از دانشگاه تهران و دارای مدرک دکتری تخصصی از دانشگاه مک گیل است.

او در سال ۲۰۰۱ به‌عنوان عضو هیئت علمی در دانشگاه لاوال شهر کبک درآمد و از جمله موفقیت‌ها و سوابق او، دریافت جایزه رابینسون از انجمن ریاضی کانادا در سال ۲۰۰۴، عضو هیات مدیره مرکز تحقیقات ریاضی مونترال در بین سال‌های ۲۰۰۶ تا ۲۰۰۹ و رییس انجمن ریاضی کانادا در سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۲ بود. برای اطلاعات بیشتر این [لینک](#) را ببینید:

* دانشگاه یزد

پروفسور جواد مشرقی مدال معتبر بلا سزکفالوی-ناگی^۱ در سال ۲۰۲۴ را از مؤسسه بولیایی دانشگاه سگد مجارستان دریافت کرد.

اهدای مدال معتبر ناگی ریاضی به دکتر مشرقی

از سال ۲۰۰۰، مؤسسه بولای دانشگاه سگد تصمیم گیرنده سالانه در مورد برنده مدال بلا سزکفالوی-ناگی بوده است. این مدال به یک ریاضی‌دان برجسته که نتایج برجسته‌ای را در Mathematicarum Acta Scientiarum منتشر کرده است، اعطا می‌شود. این نشریه، توسط دو ریاضی‌دان برجسته قرن بیستم، فریگیس ریش و آلفرد هار^۲ تأسیس شد. بلا سزکفالوی-ناگی از سال ۱۹۴۶ تا ۱۹۸۱ سردبیر این مجله بود. به یاد ریاضی‌دان برنده جایزه کوشوت^۳ دخترش، اِرزبت سزکفالوی-ناگی^۴ بنیانگذار این جایزه بود. این مدال، در اثر

¹Béla Szökefalvi-Nagy

²Frigyes Riesz and Alfréd Haar

³Kossuth Prize

⁴Erzsébet Szökefalvi-Nagy

⁵András Lapins

جایزه اسوالد وبلن*

سعید علیخانی*

به‌عنوان رئیس AMS وبلن بر یک کمپین موفقیت‌آمیز جمع‌آوری کمک مالی در سال‌های ۱۹۲۳-۱۹۲۶ نظارت کرد، پس از آن او برای نظارت بر تأسیس انتشارات همایش انجمن منصوب شد (که اولین جلد آن در سال ۱۹۲۷ منتشر شد). او همچنین به‌طور قابل توجهی به انجمن ریاضی آمریکا در دریافت کمک‌های مالی کمک کرد که از انتشارات همایش حمایت می‌کرد. در سال ۱۹۶۱ انجمن ریاضی آمریکا جایزه اسوالد وبلن در هندسه را به افتخار او تأسیس کرد. وبلن عضو آکادمی ملی علوم ایالات متحده بود.

برای دیدن اصل خبر و اطلاعات بیشتر، لینک زیر را کلیک کنید:

https://www.ams.org/news?news_id=7386

اسوالد وبلن

سهیلا فیض‌بخش و ریچارد توماس، هر دو از کالج امپریال لندن، جایزه اسوالد وبلن ۲۰۲۵ انجمن ریاضی آمریکا در هندسه را دریافت خواهند کرد.

اسوالد وبلن هفدهمین رئیس انجمن ریاضی آمریکا در سال‌های ۱۹۲۳-۱۹۲۴ بوده است. او دکترای خود را از دانشگاه شیکاگو، ایلینوی، در سال ۱۹۰۳ دریافت کرده است. وبلن تحقیقات مهمی در زمینه‌های بنیادهای هندسه، هندسه تصویری، توپولوژی، ثابت‌های دیفرانسیل و اسپینورها انجام داد. او در سال ۱۹۰۵ به دانشگاه پرینستون پیوست. موسسه مطالعات پیشرفته (IAS) در سال ۱۹۳۰ تأسیس شد و زمانی که مدرسه ریاضیات آن در سال ۱۹۳۲ تأسیس شد، وبلن اولین کسی بود که به‌عنوان استاد منصوب شد. او مسئول اصلی انتخاب گروه درخشان ریاضی‌دانانی بود که هسته اصلی مدرسه را تشکیل می‌دادند: جیمز الکساندر، آلبرت انیشتین، مارستون مورس، جان فون نویمان، هرمان ویل و کورت گودل. بورسیه‌های تحقیقاتی سه ساله وبلن، به نام او، به محققان پسادکتری داده می‌شود.

Soheyla Feyzbakhsh

Richard Thomas

* دانشگاه یزد

جایزه تحقیقاتی الین بنت * ۲۰۲۴: مریم فربودی

سعید علیخانی **

اصطکاک‌های اطلاعاتی به چرخه‌های اقتصادی محلی و جهانی علاقه‌مند است. اخیراً، تحقیقات وی بر درک همه‌گیری کووید-۱۹ و سیاست‌های مرتبط با آن نیز متمرکز شده است. در کارهای خود، پروفسور فربودی سوالات کلیدی زمان ما را شناسایی می‌کند و چارچوب‌های مفهومی برای پاسخگویی به آن‌ها ارائه می‌دهد.

پروفسور فربودی دکترای خود را در اقتصاد مالی مشترکاً از دپارتمان اقتصاد و مدرسه کسب‌وکار بوت دانشگاه شیکاگو در سال ۲۰۱۴ دریافت کرد. او دانش‌آموخته کارشناسی دانشگاه صنعتی شریف است. از جمله افتخارات متعدد او می‌توان به دریافت بورسیه تحقیقاتی اسلون ۲۰۲۴ از بنیاد آلفرد پی. اسلون^۱ و کسب جایزه پژوهشگر جوان ۲۰۱۹ از کرسی SCOR-PSE در زمینه ریسک اقتصاد کلان اشاره کرد. او محقق پژوهشی در دفتر ملی تحقیقات اقتصادی و مرکز پژوهش‌های اقتصادی و سیاسی است. پروفسور فربودی این جایزه را در جلسه تجاری و مراسم اهدای جوایز کمیته وضعیت زنان در حرفه اقتصاد انجمن اقتصاد آمریکا (AEA) که در طی نشست AEA/ASSA 2025 در ۴ ژانویه ۲۰۲۵ برگزار می‌شود، رسماً دریافت خواهد کرد. برای اطلاعات بیشتر مطالب موجود در [لینک](#) را ببینید.

* دانشگاه یزد

مریم فربودی، استاد مکتب مدیریت اسلون MIT برنده جایزه تحقیقاتی الین بنت ۲۰۲۴ است. این جایزه که در سال ۱۹۹۸ تأسیس شد، به پژوهش‌های برجسته در هر حوزه‌ای از اقتصاد اهدا می‌شود. پروفسور فربودی یک نظریه‌پرداز کاربردی است که تحقیقاتش بر اقتصاد داده‌های بزرگ با کاربردهایی در امور مالی و اقتصاد کلان متمرکز است. او روش‌هایی را برای تخمین ارزش داده‌ها توسعه داده است. علاوه بر این، پروفسور فربودی به مطالعه میانجی‌گری و تشکیل شبکه بین موسسات مالی و تأثیرات آن بر اقتصاد واقعی می‌پردازد. او همچنین به چگونگی شکل‌دهی

سفرنامه اصفهان

محمد جلوداری ممقانی *

آقای فروزان خردپژوه رئیس سابق خانه ریاضیات اصفهان بود. بنابراین نمی‌توانستم نروم. آن روزها برنامه‌های پرواز هواپیماها مختل شده بود و فکر می‌کردم که برای مسافرت، اتوبوس وسیله‌ای مطمئن است. بلیط رفت را برای ساعت ۱۷ دوم آبان و بلیط برگشت را برای ساعت ۱۶ چهارم آبان به مقصد ترمینال جنوب خریدم. از

خبر رسید که باید بروم اصفهان برای شرکت در جلسات مجامع عمومی اتحادیه انجمن‌های علمی-آموزشی معلمان ریاضی ایران و شورای خانه‌های ریاضیات ایران که روزهای سوم و چهارم آبان در خانه ریاضیات اصفهان برگزار می‌شد. یکی از مهمترین برنامه‌های این جلسات تقدیر از خدمات علمی، آموزشی، و اداری دوست دیرینم

*Elaine Bennett ¹Sloan Research Fellowship

این جلسه بود. به طور کلی موضوعات مورد بحث جلسه عمومی که از ساعت ۱۱ تا ۱۲:۳۰ در تالار مریم میرزاخانی خانه تشکیل شد، عبارت بودند از: آشنایی با سازوکارهای مدیریت جدید وزارت آموزش و پرورش، بحث و بررسی مشکلات آموزش ریاضی، کنکور، عدالت آموزشی، مدارس رنگارنگ، گنجاندن مباحث علمی روز مثل هوش مصنوعی در کتاب‌های درسی، مشارکت در حل مشکلات مربوط به آموزش و پرورش در سطح مدارس، استفاده از روش‌های نوین آموزش و غیره. برای این منظور به کوشش دکتر رجالی از خانه ریاضیات اصفهان و آقای عبدی از خانه ریاضیات مشهد، مشاور وزیر در امور مربوط به "عدالت آموزشی و کیفیت یادگیری" به صورت حضوری در یک جلسه یک و نیم ساعتی و روز دوم هم وزیر آموزش و پرورش در یک جلسه یک و نیم ساعتی دیگر به صورت برخط شرکت کردند. همکارانی هم از خانه‌های ریاضیات اصفهان، تبریز، ایلام، زنجان، قزوین، بهشهر، بابل، گنبد، نیشابور، مشهد، یزد، کرمان، ایرانشهر، اهواز، بندر عباس، خمین، بروجن، بروجرد، اراک، شهرکرد، محلات، فارس، تاکستان، گلپایگان، شیراز، و ... در این بحث‌ها شرکت و اظهار نظر کردند. در این جلسه توجه به مفهوم عدالت آموزشی که به نوعی با تأسیس مدارس رنگارنگ در کشور در تقابل است موجب شد تعریفی بسیار سطحی از عدالت آموزش ارائه شود: دسترسی همگان به مدرسه. دو ساعت بعد از ظهر روز اول به سخنان وزیر آموزش و پرورش و پرسش و پاسخ اختصاص داشت و زمان‌های مانده تا انتهای روز، جلسات اداری خانه‌ها و اتحادیه تشکیل شد. دو ساعت اول روز دوم به بزرگداشت آقای فروزان خردپژوه اختصاص داشت. چند نفر از دوستان ایشان در مورد ویژگی‌های علمی، تربیتی، اخلاقی، فداکاری و از خود گذشتگی ایشان سخن گفتند. آقای انتظاری از خانه ریاضیات یزد، استاد محمود تلویحی معلم پیشکسوت، دکتر احمد حقانی از دانشگاه صنعتی اصفهان، محمد اعلمی معلم پیشکسوت، دکتر ابراهیمی مدیر کل آموزش و پرورش اصفهان، خانم انصاری از خانه ریاضیات اصفهان، از سخنرانان این جلسه بودند. در آخر علیرضا خردپژوه به جای پدر به جایگاه دعوت شد برای دریافت لوح و یادگاری‌های دیگر. ساعت پایانی همایش اختصاص داشت به سخنان دکتر امیرهاشمی از دانشگاه اصفهان پیرامون آموزش و هوش مصنوعی. حین نهار آقای از خانه ریاضیات اصفهان که شنیده بود آقای دکتر قاسمی و من در واژه‌سازی ریاضی نیز فعالیت می‌کنیم، قرار مصاحبه‌ای را گذاشت و بلافاصله بعد از نهار ما را برد همان اطافی که قبل از کرونا جلسات مان آن‌جا تشکیل می‌شد. پس از انجام مصاحبه‌ای صوتی تصویری خود را سپردیم به دست

حول حلیم توی دیگ افتادم. فردا که مساله را با یکی از دانشجویان مطرح کردم گفت بلیط هواپیما هم بگیر هر کدام مناسب بود بیا و آن یکی را پس بده. پیشنهاد خوبی بود. معطل نکرد. بلافاصله برایم بلیط برگشت با هواپیما از اصفهان به تهران را برای ساعت ۱۹:۳۰ خریداری کرد. زمان لازم برای مسافرت از ترمینال بیهقی تهران تا پایانه کاوه در اصفهان را ۶ ساعت ارزیابی کرده بودم ولی وقتی رسیدم ساعت ۰۲:۳۰ بامداد روز سوم آبان بود. بیشتر از ۹ ساعت در راه بودیم. راننده‌ای مهربان در ترمینال کاوه که سابق کارمند بود من را با زحمت به مهمانسرای دانشگاه اصفهان رساند. گذاشت و رفت. درها بسته و چراغ‌ها خاموش. در مهمانسرا را تکانی دادم و نگهبان آمد و در را گشود. از خواب بیدار شده بود و بد عنق. کلید را داد و شماره‌ی اتاق را گفت و رفت زیر پتو. ساعت نزدیک ۳ صبح بود. کلید انداختم و آهسته چرخاندم، در باز شد و رفتم داخل، تخت خوابها همه پر بودند از به خواب رفته‌گان نیمه شب. برگشتم، نگهبان را بیدار کردم و گفتم آنچه دیده بودم. گفت تخت نداریم کاناپه‌ای هست بازش کن و بخواب. برگشتم دستور ایشان را با آرامی اجرا کردم تا مسافری بیدار نشود. خوابیدم. صبح شد. مسافران را دیدم آقایان دکتر قاسمی هنری و دکتر محمد زاده. خوش و بش و صبحانه و بعد اتوبوس و خانه ریاضیات. اینجا دیگر به جای صندلی چارپایه نگذاشته بودند. رسیدیم. دکتر رجالی، آقای جوادی، خانم صفایی، خانم انصاری پور و آقای نصیری حسابی اسقبالمان کردند. ساعت حدود ۹ صبح. سال‌های قبل از کرونا، به خانه ریاضیات اصفهان رفت و آمد داشتم و در آنجا با اساتید بسیاری آشنا شده و از آن‌ها در باره هنر معماری و کاشی‌کاری اصفهان بسیار آموخت بودم. مهندس ماهرالنقش، مهندس اسلام‌پناه، دکتر جذبی، دکتر باقری، دکتر حجازی، از جمله این اساتید هستند. در این میان نقش آقای دکتر رجالی و آقای خردپژوه به عنوان مدیران خانه بی نظیر بود. متأسفانه آن جلسات به دلایل مختلف از جمله کرونا و ضعف بنیه مالی ادامه نیافت. با این حال اکنون هم خانه با روش‌های جدید آموزشی، بازی، کاردستی، به ایفای نقش بزرگ خود در آموزش ریاضیات ادامه می‌هد. روز اول گردهمایی آغاز شد. درست به موقع. در دو ساعت اول دو جلسه مجزا یکی جلسه شورای خانه‌های ریاضیات و دیگری جلسه اتحادیه انجمن‌های ریاضی تشکیل شد. در جلسه نخست، نمایندگان خانه‌های ریاضی کشور شرکت کردند. من به عنوان نماینده انجمن ریاضی در این جلسه حضور یافتم. بیان مشکلات ارتباطی، علمی، اداری، به رسمیت شناخته شدن و نشدن از سوی آموزش و پرورش و نهادهای دیگر از موارد مورد بحث در

فروزان خردپژوه به عنوان نامزد دریافت جایزه ترویج علم سال ۱۴۰۳ پیشنهاد شد. این پیشنهاد را شورای علمی انجمن ترویج علم ایران با توجه به شاخص‌های خود موجه دانست و آقای فروزان خرد ژوه را به عنوان برنده جایزه ترویج علم امسال در بخش «تلاش پایدار» معرفی کرد. این جایزه در بعد از ظهر روز ۲۴ آبان در بیست و پنجمین دوره جایزه ترویج علم به علیرضا خردپژوه فرزند آقای خردپژوه اهدا شد.

* دانشگاه علامه طباطبایی

خانمی و همسرش از همکاران دانشگاه شهرکرد. بردند جاهایی از اصفهان را نشان دادند. طرح جدید شهرداری که میدان نقش جهان و پیاده‌روهای اطراف را به روی ماشین‌ها بسته است بسیار گردشگرپسند و روح پرور است. سراغ زاینده رود را گرفتیم. رفتیم. نه آبی بود و نه مرغی. مردم در دالان‌های پل خواجه مشغول پایکوبی بودند و آن طرفتر وسط رودخانه، خاکستری بر جا از آتشی نمایان بود. خیابان عبدالرزاق و گز و فرودگاه و اینک تهران. خاطر نشان می‌کنم که تابستان گذشته در یکی از جلسات شورای خانه‌های ریاضیات آقای

مجلس تقدیر از خانم دکتر گویا

محمد جلوداری ممقانی*

در مورد خصوصیات فردی و فرهنگی، آقای دکتر مهرمحمدی و خانم دکتر غلام‌آزاد از دفتر تدوین کتب‌های درسی آموزش و پرورش بیشتر بر ویژگی‌های مربوط به کارهای خانم دکتر گویا در مورد تالیف کتاب‌های درسی ریاضی و مجله رشد آموزش ریاضی، آقایان دکتر صمد ایزدی، دکتر مانی رضایی، و دکتر عطاران دانشجویان خانم گویا بیشتر از ویژگی‌های معلمی، استادی، و رفتارهای مادرانه خانم دکتر گویا صحبت کردند، آقای دکتر ابوالفضل رفیع‌پور از آیین تقدیری سخن گفت که قبلاً برای خانم دکتر در کنفرانس آموزش ریاضی دانشگاه کرمان برپا داشته بودند و من هم از تربیت خانوادگی خانم گویا و شجاعت بی‌نظیر ایشان در اعلام نظرشان سخن گفتم. آقای دکتر عطاران که گاهی شعر هم می‌گویند سخنان خود را با تلفیقی از شعر مولانا، شعر خودشان، و بیت

زنان اینجا چو شیر شزره کوشند اگر مردی، بیا اینجا و زن باش

از شعر بلند مرتبه «اگر مردی بیا ایران و زن باش» استاد شفیعی کدکنی به پایان برد. پس از پایان مراسم تقدیر که با یکی دو جمله خانم گویا پایان یافت، کتاب «سبز گویا» را تحویل ایشان دادم به امید دریافت نسخه‌ای یادگاری. جلسه را پیاده به سوی خانه ترک کردم، در هوای آلوده ۱۹:۳۰ خانه بودم.

* دانشگاه علامه طباطبایی

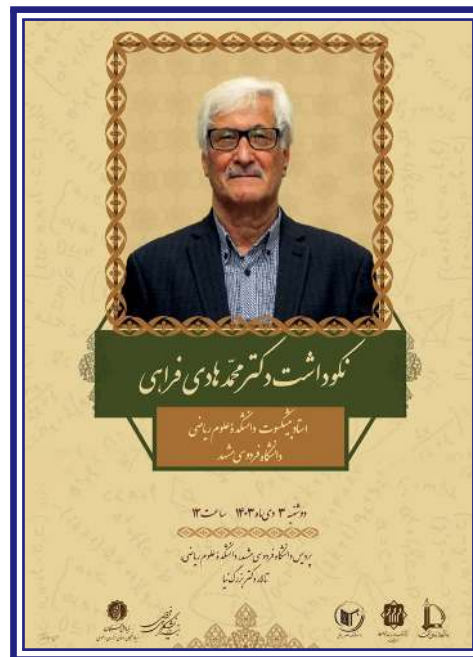
وقتی ساعت ۵ بعد از ظهر چهارشنبه ۲۱ آذر خود را به سالن مطهری دانشگاه تربیت مدرس رساندم، فهمیدم که به ساعت‌های پایانی «بیستین همایش سالانه انجمن مطالعات برنامه درسی ایران» وارد شده‌ام. گویا ساعت استراحت بود. به محض جاگرفتن کتابی با جلد سفید و عنوانی سبز در دست یکی از حاضران نظرم را جلب کرد. با مراجعه به خانم دکتر گویا نسخه‌ای از کتاب را دریافت کردم. توری و دیگر هیچ. وقت نبود. باید به سخنان وزیر گوش می‌دادم. آقای دکتر احمد میدری وزیر کار و امور اجتماعی را به جایگاه سخنرانی دعوت کردند و ایشان در خصوص عدالت آموزشی سخنان کارشناسی شده بسیار مهمی را ارائه کرد. ارقامی از جاماندگان از تحصیل ارائه کردند سرسام آور. از رابطه محتوی کتاب‌های درسی و جاماندگی تحصیلی صحبت کرد. در مورد تالیف کتاب‌های درسی «فنی حرفه‌ای» که به وزارت کار و امور اجتماعی هم وابسته است، تقاضای کمک کردند. البته آقای دکتر میدری سخنان بسیاری در مورد وفاق و مسایل کشور و نحوه حل مسایلی که «مساله» بودنشان مورد توافق جناح‌هاست هم صحبت و راه حل ابراهیمی همسفره بودن را برای حل آن‌ها مطرح کردند. صحنه بعدی، مجلس تکریم و تجلیل از خانم دکتر زهرا گویا بود و من برای این جلسه دعوت شده بودم. در آغاز کلبی پخش کردند حاوی صحبت‌های کوتاه برخی همکاران و دانشجویان سابق خانم دکتر گویا. هریک ویژگی بارزی از خانم گویا را که شاهدش بوده بیان می‌کرد. خانم دکتر قدیمی رئیس انجمن ترویج علم ایران

نکوداشت دکتر محمدهادی فراهی

امین منصوری*

برگزاری مراسم نکوداشت برای مفاخر دانشگاه را اقدام ارزنده‌ای برشمردند و تأکید کردند که دانشجویان و اساتید جوان باید مطلع شوند که دانشگاه بزرگ فردوسی مشهد با تلاش چه کسانی به این جایگاه رفیع رسیده است.

پیش از سخنان دکتر رجبی مشهدی، آقای دکتر عبدالحمید رضائی رکن‌آبادی، رئیس دانشکده علوم ریاضی، بیان داشتند که مفاخر و اندیشمندان هر جامعه یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های هویت علمی-فرهنگی آن جامعه به‌شمار می‌آیند. شناخت و شناساندن این بزرگواران قطعاً موجب تقویت بنیان‌های هویت علمی و فرهنگی میهن عزیزمان، ایران می‌شود. از این‌رو، نکوداشت این خردمندان فرهیخته، فرایندی مؤثر در تربیت خردمندان آینده خواهد بود.

پوستر نکوداشت

حضور اساتید پیش‌کسوت دانشگاه فردوسی مشهد در مراسم

مراسم نکوداشت دکتر محمدهادی فراهی، استاد پیش‌کسوت گروه ریاضی کاربردی دانشکده علوم ریاضی دانشگاه فردوسی مشهد در روز دوشنبه سوم دی‌ماه ۱۴۰۳ در تالار دکتر بزرگ‌نیای دانشکده علوم ریاضی برگزار شد.

حضور خانواده آقای دکتر فراهی در مراسم نکوداشت

سخنران بعدی در این مراسم، آقای دکتر سهراب عفتی، معاون پژوهشی و فناوری دانشکده علوم ریاضی بودند. ایشان ضمن تشکر از خانم دکتر محروق، رئیس مرکز آثار مفاخر و اسناد دانشگاه فردوسی مشهد، آقای دکتر سید عبدالکریم سجادی، رئیس بنیاد ملی نخبگان استان خراسان رضوی، آقای دکتر ابوالفضل باباخانی، مدیرعامل بنیاد دانشگاهی فردوسی و آقای دکتر امین منصوری، عضو هیئت علمی گروه ریاضی کاربردی به‌جهت مشارکت و مساعدت در برگزاری این مراسم، به جایگاه علمی دکتر محمدهادی فراهی اشاره و با ارائه آماری از مقالات منتشرشده ایشان، بیان داشتند که دکتر فراهی به مسائل بین‌رشته‌ای علاقه داشتند و در این راستا کوشش زیادی به‌کار بستند و مقالات زیادی در زمینه‌های بین‌رشته‌ای منتشر نموده‌اند. ایشان اظهار داشتند که دکتر فراهی هنوز ارتباط علمی خود را با دانشگاه و

آقای دکتر حبیب رجبی مشهدی، معاون پژوهش و فناوری دانشگاه فردوسی مشهد در این همایش با تقدیر از دانشکده علوم ریاضی برای برگزاری مراسم نکوداشت بزرگان در این دانشکده،

میهمانان این مراسم آقایان دکتر سلمان ساکت، دکتر حبیب رجیبی، مشهدی، دکتر عبدالحمید رضایی رکن آبادی، دکتر ابوالفضل باباخانی، دکتر علی وحیدیان کامیاد، دکتر عبدالکریم سجادی، دکتر علیرضا سهیلی، سرکار خانم دکتر محروق و آقای دکتر محمدهادی فراهی انجام شد.

جامعه ریاضی کشور حفظ کرده‌اند.

رونمایی از ویژه‌نامه نکوداشت

در پایان مراسم، لوح سپاسی از سوی آقای دکتر عبدالرضا جوان جعفری، سرپرست دانشگاه فردوسی مشهد به پاس سال‌ها حضور پرثمر دکتر فراهی در دانشگاه فردوسی مشهد به ایشان اهدا شد که توسط خانم دکتر محروق قرائت گردید.

سخنرانی آقای دکتر فراهی

سخنرانی دکتر عبدالکریم سجادی، رئیس بنیاد ملی نخبگان استان خراسان رضوی، دکتر علی وحیدیان کامیاد، عضو هیئت علمی دانشکده علوم ریاضی، دکتر مرتضی گچ‌پزان، مدیر گروه ریاضی کاربردی، دکتر اکبر هاشمی برزآبادی، عضو هیئت علمی دانشگاه علم و فناوری مازندران، دکتر هادی بصیرزاده، عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز از دیگر برنامه‌های این مراسم باشکوه بود.

حضور باشکوه اساتید پیش‌کسوت در مراسم نکوداشت

قابل ذکر است که این مراسم باشکوه با همکاری ارزنده گروه ریاضی کاربردی دانشکده علوم ریاضی، مرکز آثار مفاخر و اسناد دانشگاه فردوسی مشهد، بنیاد دانشگاهی فردوسی و بنیاد ملی نخبگان استاد خراسان رضوی برگزار گردید.

تقدیر از آقای دکتر فراهی توسط معاون پژوهش و فناوری دانشگاه فردوسی مشهد

در طول مراسم، ویدئوهایی از آقای دکتر امیدعلی شهنی کرمزاده، رئیس انجمن ریاضی ایران، آقای دکتر علیرضا سهیلی، سرکار خانم دکتر فائزه توتونیان، آقای دکتر احمد عرفانیان، اعضای هیئت علمی دانشکده علوم ریاضی و ویدئوهایی از استاد دکتر محمدهادی فراهی و نیز از فرزندان ایشان پخش گردید.

رونمایی از ویژه‌نامه نکوداشت آقای دکتر فراهی برنامه دیگری بود که در این مراسم انجام شد. رونمایی از این ویژه‌نامه توسط

* دانشگاه فردوسی مشهد

گردهمایی‌های برگزیده

گزارش «نوزدهمین کنفرانس ملی آموزش ریاضی ایران و پنجمین همایش ملی دانش آموزش محتوا در آموزش ریاضی»

زهرا گویا، استاد بازنشسته آموزش ریاضی، دانشگاه شهید بهشتی
 مهدی رحمانی، مدرس دانشگاه فرهنگیان مشهد
 نوروز هاشمی*، گروه آموزش ریاضی دانشگاه فرهنگیان، تهران

مراسم افتتاحیه کنفرانس، از ساعت ۸ صبح روز یکشنبه ۱۸ شهریورماه ۱۴۰۳ در تالار خورشید وابسته به شهرداری اصفهان برگزار شد. در این مراسم، ابتدا دکتر حمیدرضا کاشفی قائم مقام کنفرانس پس از عرض خوش آمدگویی و خیرمقدم خدمت همه حضار به فرایند آماده سازی و تهیه مقدمات جهت میزبانی دانشگاه فرهنگیان استان اصفهان از این همایش پرداخت. در ادامه، پیام وزیر محترم آموزش و پرورش، آقای دکتر کاظمی، توسط آقای دکتر ابراهیمی، مدیرکل آموزش و پرورش استان اصفهان قرائت گردید. پس از آن، آقای دکتر محمد صالح مصلحیان رئیس انجمن ریاضی ایران در پیامی ویدئویی، ضمن تبریک به برگزارکنندگان و شرکت کنندگان در کنفرانس، به مطالبی از جمله کاهش رغبت دانش آموزان و دانشجویان به ریاضی، کاهش شدید ساعات تدریس ریاضی و ضرورت بازبینی مستمر محتوای کتب درسی ریاضی، اشاره نمود.

پس از دوران همه گیری کووید-۱۹، نوزدهمین کنفرانس ملی آموزش ریاضی ایران و پنجمین همایش ملی دانش آموزش محتوا در آموزش ریاضی، از ۱۸ تا ۲۰ شهریور ماه ۱۴۰۳، در دانشگاه فرهنگیان شهر اصفهان و به صورت حضوری برگزار گردید.

کمیته علمی کنفرانس، ۱۸ نفر از استادان دانشگاه های دولتی و دانشگاه فرهنگیان، نمایندگان انجمن علمی-آموزشی معلمان ریاضی اصفهان، نمایندگان اتحادیه انجمن های علمی-آموزشی معلمان ریاضی و نماینده شورای خانه های ریاضیات و انجمن ریاضی ایران بودند. فهرست اعضای کمیته علمی، نشان دهنده تخصص اعضا به ویژه در حوزه آموزش ریاضی و تألیف کتاب های درسی ریاضی بود.

بعد از مراسم افتتاحیه، اولین سخنرانی عمومی پروفیسور کی استیسی^۱ استاد دانشگاه مبلورن استرالیا و برنده جایزه «اما کسِل نیوو^۲» بود که این جایزه، هر دو سال یکبار، از طرف «کمیسیون بین‌المللی تدریس ریاضی^۳» به خاطر خدمات در طول زندگی حرفه‌ای یک آموزشگر ریاضی در سطح بین‌المللی، داده می‌شود. این جایزه در مراسم «یازدهمین کنگره بین‌المللی آموزش ریاضی^۴» که در سال ۲۰۲۴ در سیدنی برگزار شد، به کی استیسی اهدا شد. قبل از سخنرانی ایشان، آقای دکتر ابوالفضل رفیع پور دانشیار دانشگاه شهید باهنر کرمان، سخنران را معرفی کرد و پس از آن، ویدیوی سخنرانی پروفیسور استیسی با عنوان «یادگیری ریاضی از طریق حل مسئله و برای حل مسئله^۵»، با توضیح‌های آقای دکتر رفیع پور به نمایش درآمد.

سخنران عمومی دیگر کنفرانس پروفیسور گرشال هارل^۶ بود که در صبح روز دوم از ساعت ۸ تا ۹ در سالن خلیفه ساطانی دانشگاه فرهنگیان اصفهان به ایراد سخنرانی پرداخت. سخنرانی پروفیسور گرشال هارل استاد دانشگاه کالیفرنیا در سان‌دیوگو آمریکا با عنوان «تدریس مبتنی بر *DNR*^۷ و کاربرد آن در برنامه درسی و تدریس ریاضی^۸» یا «استدلال‌های پی‌درپی - دوگانی - نیازهای فکورانه» بود که به‌صورت آنلاین ارائه شد. پیش از سخنرانی، آقای دکتر مسعود بهرامی بیدکلمه دانش‌آموخته آموزش ریاضی از دانشگاه شهید بهشتی، ایشان را معرفی کرد و در طول ارائه، توضیح‌های لازم را اضافه نمود. این سخنرانی و نوع اجرای آنلاین آن، از نقاط قوت این کنفرانس بود.

در این کنفرانس، پنج سخنرانی مدعو برنامه‌ریزی شده بود. دو سخنرانی مدعو موازی در ساعت ۱۵ تا ۱۶ روز یکشنبه ۱۸ شهریور، دکتر زهرا گویا، درباره «تأثیرات استیم (*STEM*) در بازنگری برنامه درسی ریاضی» و دکتر ابوالفضل رفیع پور، دانشیار دانشگاه شهید باهنر کرمان با عنوان «نقش مسائل کلامی در آموزش ریاضی مدرسه‌ای»، ارائه شد.

در روز یکشنبه ۱۹ شهریور، دو سخنرانی مدعو موازی در ساعت ۱۵ تا ۱۶ پیش‌بینی شده بود. ولی یکی از سخنران‌ها آقای دکتر ابراهیم ریحانی دانشیار دانشگاه شهید رجایی، امکان حضور در این کنفرانس حضور نیافت و سخنرانی ایشان تحت عنوان «ایده‌هایی در

سپس دکتر نوروز هاشمی دبیر کمیته علمی کنفرانس در گزارش خود بیان کرد که ۴۰۲ مقاله به کنفرانس ارسال شد که از آن میان، ۹۶ مقاله برای ارائه شفاهی و ۹۰ مقاله به‌صورت پوستر پذیرفته شدند. به‌علاوه، بنا به درخواست کمیته علمی کنفرانس، پیشنهاد جایزه دکتر زهرا گویا مطرح شد تا پس از طی مراحل قانونی، در کنفرانس‌های آتی آموزش ریاضی، به برترین مقالات تحقیقی آموزش ریاضی تعلق گیرد.

پس از ایشان، دکتر رسول بخشی استاد اقتصاد دانشگاه اصفهان و همچنین نماینده مردم اصفهان در مجلس شورای اسلامی با اشاره به مشکلات اقتصادی کشور و بیان نکاتی در زمینه فهم اقتصادی به این موضوع پرداخت که برای رسیدن به دانش اقتصاد، به دانش ریاضی احتیاج است و باید ارتباط تنگاتنگی بین اندیشمندان و آموزشگران ریاضی ایران و همچنین اقتصاددانان ایران برقرار باشد.

همچنین در این کنفرانس، از خانم دکتر زهرا گویا به‌عنوان چهره ماندگار آموزش ریاضی ایران تقدیر به‌عمل آمد و از فعالیت‌های علمی، آموزش و پژوهشی ایشان قدردانی تجلیل شد. در انتهای برنامه افتتاحیه، دکتر زهرا گویا، با تشکر از برگزارکنندگان، اشاره نمود که آموزش معلمان و یادگرفتن آنان از هم و به اشتراک گذاشتن تجربه‌های معلمی‌شان، موضوعی بسیار جدی است. بدین سبب برگزاری سالانه کنفرانس‌ها یک نیاز مستمر و در راستای توسعه حرفه‌ای معلمان ریاضی است. از این گذشته، پیشنهاد تکمیلی وی این بود که افزون بر کنفرانس‌های سالانه، استان‌های هم‌جوار مانند استان‌های خراسان رضوی، خراسان شمالی و خراسان جنوبی، کنفرانس‌های آموزش ریاضی منطقه‌ای برگزار کنند و با همکاری و تعامل با یکدیگر، به ارتقای دانش حرفه‌ای خود کمک کنند.

¹Kaye Stacey ²Emma Castelnuovo Award ³International Commission on Mathematical Education: ICMI ⁴International Congress of Mathematics Education 15: ICME 15 ⁵Learning Mathematics Through Problem Solving and for Problem Solving ⁶Guershon Harel ⁷Duality-Necessity-Repeated reasoning: DNR ⁸Duality-Necessity-Repeated reasoning: DNR

اعضای میزگرد: دکتر اسماعیل بابلیان - دانشگاه خوارزمی، دکتر زهرا گویا - دانشگاه شهید بهشتی تهران، دکتر بیژن ظهوری زنگنه - دانشگاه صنعتی شریف، مزبان حبیبی - اتحادیه معلمان ریاضی.

سه کارگاه موازی در ساعت ۱۷:۳۰ تا ۱۹:۰۰ روز یکشنبه، ۱۸ شهریور ۱۴۰۳ به صورت زیر برگزار شد:

- دکتر ابوالفضل رفیع پور و رضا معطی، دانشگاه شهید باهنر کرمان: آموزش نرم افزار CODAP برای تحلیل و کشف الگوها در داده‌ها.

- مرتضی صادقی و فاطمه سلیمیان: نقد و بررسی آزمون نهایی ریاضی پایه نهم خرداد ۱۴۰۳ بر اساس طبقه‌بندی تجدیدنظر شده بلوم.

- نگار بخشی: آشنایی با نرم افزار جنمای (Gemini).

سه کارگاه موازی در ساعت ۱۷:۳۰ تا ۱۹:۰۰ روز دوشنبه، ۱۹ شهریور ۱۴۰۳ به صورت زیر برگزار شد:

- اکبر زمانی: رسم نقوش کاشی کاری و کاربرد آنها در آموزش ریاضی

- دکتر پیام سراجی: ریاضیات و تفکر انتقادی: بررسی چند پارادکس و استدلال نادرست ریاضی

- ملیحه السادات سادات و سید محمدرضا احمدی: سنجش در بوته سنجش

روز سه‌شنبه مورخ ۲۰ شهریورماه ۱۴۰۳ روزی بود که سالن کنفرانس شهید باهنر دانشگاه فرهنگیان اصفهان از ساعت ۱۰:۳۰ صبح شاهد برگزاری اختتامیه این همایش بود. در ابتدای برنامه اختتامیه، دکتر علی‌اکبر کجیاب ریاست دانشگاه فرهنگیان استان اصفهان به بیان نقش اندیشمندان مسلمان ریاضی در مسیر شکوفایی

باب طرح مسئله ریاضی»، به صورت مجازی در بستر سامانه یادگیری الکترونیکی دانشگاه فرهنگیان انجام شد. سخنران مدعو دیگر آقای دکتر رضا حیدری قزلقه استادیار دانشگاه فرهنگیان تهران بود که سخنرانی خود را با عنوان «تدریس ریاضی با استفاده از اینفوگرافی» ارائه داد.

در این کنفرانس، سه میزگرد موازی برای دوشنبه ۱۹ شهریور ۱۴۰۳ و در بازه زمانی ۱۰:۳۰ تا ۱۲ و یک میزگرد به درخواست انجمن علمی - آموزشی معلمان ریاضی استان فارس برای روز سه‌شنبه ۲۰ شهریور از ساعت ۸ تا ۹:۳۰ به قرار زیر، طراحی شده بود:

میزگرد اول:

روش نوین آموزش ریاضی با استفاده از فناوری‌های آموزشی

مسئول میزگرد: دکتر هوشنگ طالبی، دانشگاه اصفهان

اعضای میزگرد: دکتر فرشید عبدالمهدی - دانشگاه شیراز، دکتر حمید بیدرام - دانشگاه اصفهان، ترانه میریان - دانشگاه فرهنگیان، روح اله میرزایی - آموزش و پرورش اصفهان.

میزگرد دوم:

بررسی برنامه درسی رشته کارشناسی آموزش ریاضی

مسئول میزگرد: دکتر ابراهیم ریحانی - دانشگاه شهید رجایی

اعضای میزگرد: دکتر رضا حیدری قزلقه - دانشگاه فرهنگیان تهران، دکتر فهیمه کلاهدوز - دانشگاه فرهنگیان اصفهان، محمدرضا احمدی - دانشگاه فرهنگیان اصفهان، دکتر منیژه سلیمی - دانشگاه فرهنگیان اصفهان.

این میزگرد به دلیل اینکه امکان حضور برای مسئول میزگرد میسر نشد، لغو شد. در عوض، دکتر الهه امینی فر از دانشگاه شهید رجایی، برنامه جایگزین «شهروند و آموزش ریاضی دموکراتیک» را به شکل کارگاهی و تعاملی ارائه داد که مورد استقبال شرکت‌کنندگان قرار گرفت.

میزگرد سوم:

نقد و بررسی بررسی معیارهای سنجش یادگیری ریاضی

مسئول میزگرد: سید محمدرضا احمدی - اتحادیه معلمان

اعضای میزگرد: عباس سلطانی - کارشناس امتحانات اداره کل آموزش و پرورش اصفهان، فرزانه فروزانفر - دبیرخانه راهبری ریاضی ایران، مهتری اعتصامی - سرگروه ریاضی استان اصفهان، ملیحه السادات سادات - دبیر ریاضی اصفهان.

میزگرد چهارم:

نقد و بررسی تاثیر قطعی معدل دوره‌ی تحصیلی در کنکور

مسئول میزگرد: دکتر رضا روئین تن - اتحادیه معلمان ریاضی

پس از سه سال دوران همه‌گیری کووید-۱۹ و با توجه به تمام محدودیت‌هایی که برای برگزاری حضوری کنفرانس‌ها وجود دارد، ۱۹امین کنفرانس آموزش ریاضی ایران با همکاری و تعامل بسیار خوب بین سه کمیته برگزاری و علمی و اجرایی، به نحو شایسته‌ای برگزار شد. بر خود لازم می‌دانیم از همه دست‌اندرکاران این کنفرانس به ویژه دکتر علی‌اکبر کجیاف، رئیس کنفرانس؛ دکتر حمیدرضا کاشفی، قائم مقام کنفرانس؛ دکتر نوروز هاشمی، دبیر کمیته علمی؛ دکتر حجت‌اله لعلی، دبیر کمیته اجرایی و دکتر امیرحسین چشمه‌خاور، دبیر کمیته برگزاری، تشکر و قدردانی نموده و خدای تعالی عرض نمایم. همچنین با توجه به تجربه این کنفرانس، امیدواریم پیشنهادهای زیر برای ارتقای کیفیت کنفرانس‌های آتی، مدنظر قرار گیرند:

- اطلاع‌رسانی سریع‌تر از طریق پیام‌رسان‌های مختلف، شرکت علاقه‌مندان به این کنفرانس‌ها را تسهیل می‌کند.
- تعیین یک بازه زمانی ثابت برای برگزاری کنفرانس‌ها در سال‌های آتی، برنامه‌ریزی جهت مشارکت‌های علمی را آسان‌تر می‌کند.
- در صورت لغو غیرمنتظره برنامه‌های از قبل پیش‌بینی شده، لازم است برنامه‌های جایگزین در نظر گرفته شوند.
- برای افزایش مشارکت و ایجاد فرصت برای همه، ضروری است که برای هر نفر، محدودیت ارائه به حداکثر دو مورد شامل سخنرانی عمومی، ارائه شفاهی، پوستر و میزگرد، اعمال شود.
- لازم است تلاش شود تا کنفرانس‌ها قائم به فرد نشوند.
- پس از پایان هر سخنرانی، برای انتخاب مقالات برتر کنفرانس، از شرکت‌کنندگان نظرخواهی شود.

علم جهان پرداخته و به این نکته اشاره کردند که بسیاری آنچه که امروزه به‌عنوان پیشرفت علم نظاره‌گر هستیم، مدیون تلاش و زحمات اندیشمندان مسلمان در قرون گذشته است.

پس از آن قائم‌مقام کنفرانس، آقای دکتر حمیدرضا کاشفی به بیان جزئیات و آمار و اطلاعات مربوط به برگزاری این همایش پرداخته و همچنین خانم دکتر زهرا گویا در جمع‌بندی کنفرانس به موضوعاتی درباره برگزاری کنفرانس و مسائل روز آموزش ریاضی ایران و جهان اشاره کردند. پس از صحبت‌های خانم دکتر زهرا گویا از ۱۰ نفر از اساتید برجسته آموزش ریاضی و ریاضی که به‌عنوان مهمانان ویژه این کنفرانس حضور داشتند به‌علاوه از سه مقاله برتر انتخاب شده از بین ۴۰۳ مقاله ارائه شده در کنفرانس و همچنین نماینده انجمن معلمان ریاضی ایران تقدیر به‌عمل آمد.

سه مقاله به‌ترتیب الفبایی نویسندگان، عبارت بودند از:

- نرگس حاج ابوطالبی: استفاده از ربات‌های آموزشی و چت بات‌ها در آموزش ریاضی: مزایا، معایب و چالش‌ها.
- حمید دافعی: طراحی برنامه درسی مبتنی بر ارتباطات مفهومی در برنامه درسی دوره ابتدایی
- مریم روزبهانی و مجید حق‌وردی: رابطه دانش راهبردی و نوع ترسیم‌های موقعیتی در تفکر حل مسئله

در پایان مراسم اختتامیه، آقای کارآمد از انجمن علمی-آموزشی معلمان ریاضی استان کرمان، اعلام نمود که استان کرمان، میزبان ۲۰امین کنفرانس آموزش ریاضی ایران در شهریور ۱۴۰۴ خواهد بود.

- عملی منجر نخواهد شد.
- نگرانی نسبت به کاهش متقاضیان ورود به رشته ریاضی - فیزیک در دبیرستان و ادامه تحصیل در رشته ریاضی دانشگاه، جدی است و کنفرانس‌های آموزش ریاضی می‌توانند فرصت مناسبی برای تلاش جهت حل این مسئله واقعی و سایر مسائل این حوزه باشند.
- نتایج علمی و پژوهشی کنفرانس‌های آموزش ریاضی، می‌تواند به سیاست‌گذاران آموزشی جهت اصلاح تصمیم‌ها، یاری رساند. بدین سبب یکی از دستاوردهای مهم کنفرانس‌های آموزش ریاضی، انتشار به موقع گزارش آنها است.

- در پایان هر کنفرانس، یک نظرخواهی پایانی انجام شود تا نقاط قوت و ضعف شناسایی شوند و برای ارتقای عملکرد کنفرانس‌های بعدی، از آنها استفاده شود.
- هدف اصلی کنفرانس‌های آموزش ریاضی، هم‌افزایی و تعامل بین تمام اعضای جامعه ریاضی شامل معلمان و آموزشگران ریاضی در مدرسه و دانشگاه در سراسر ایران عزیز است. لذا با تحریم کردن کنفرانس‌ها یا شرکت نکردن در آنها به خاطر هر مسئله‌ای، مشکلات آموزش ریاضی ایران حل نمی‌شود.
- دغدغه بهبود آموزش ریاضی دانش‌آموزان و دانشجویان، نیازمند مشارکت همه اعضای جامعه ریاضی با هر طیف فکری است و بدون کارگروهی، تنها داشتن دغدغه، به راه حل‌های

* دبیر علمی سمینار

تقدیر از خانم دکتر زهرا گویا به‌عنوان چهره ماندگار آموزش ریاضی ایران

گزارش «یازدهمین همایش ملی ریاضی

دانشگاه پیام نور»

سعید میروکیلی * (دبیر همایش)

واعظپور، نماینده انجمن ریاضی ایران در این همایش، ضمن تاکید بر اهمیت کاربرد ریاضی در جامعه، به ارائه سخنرانی پرداختند. دکتر کاظم حمیدی زاده، رئیس دانشگاه پیام نور استان یزد، نیز ضمن خوش آمدگویی به شرکت کنندگان، پیام رئیس دانشگاه پیام نور کل کشور را قرائت نمودند. آقای دکتر عبدالله محمودیان، چهره ماندگار ریاضی کشور، در سخنانی ارزشمند به اهمیت ریاضی و ضرورت شاگردپروری در این حوزه اشاره کردند. آقای دکتر شهریار فرهمندراد رئیس دانشکده علوم به صورت مجازی ضمن عرض خوش آمدگویی در خصوص همایش ملی ریاضی دانشگاه پیام نور نکاتی را بیان نمودند. همچنین، آقای دکتر سعید میروکیلی، دبیر همایش، گزارشی جامع از وضعیت همایش، آمار مقالات پذیرفته شده و سایر جزئیات مرتبط ارائه نمودند. در پایان مراسم افتتاحیه، دو سخنرانی عمومی توسط آقایان دکتر سید منصور واعظپور و دکتر سعید علیخانی به صورت حضوری و آنلاین ارائه گردید.

پوستر کنفرانس

سخنرانان کلیدی و کارگاه‌های این همایش با توجه به عمومی سازی ریاضیات، نشر دانش و تمرکز بر موضوعات روز دنیا نظیر هوش مصنوعی و کاربردهای ریاضیات در علوم پزشکی مانند توموگرافی، بادقت انتخاب شدند که مورد استقبال شرکت کنندگان قرار گرفت. حضور سخنرانان مدعو، از جمله چهره ماندگار ریاضی کشور، جناب آقای پروفیسور عبدالله محمودیان، بر غنای علمی همایش افزود و فرصتی ارزشمند برای تبادل نظر و ارائه ایده‌های نوین پژوهشی فراهم آورد. همکاری مشترک دانشگاه پیام نور استان یزد با دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد نیز بر اهمیت این رویداد علمی افزود.

در این همایش، پنج سخنران برجسته سخنرانی‌های عمومی به شرح ذیل ارائه نمودند.

۱. دکتر عبدالله محمودیان، دانشگاه صنعتی شریف، کاربرد ماتریس‌ها در توموگرافی (سخنرانی و کارگاه)

یازدهمین همایش ملی ریاضی دانشگاه پیام نور در روزهای ۲۵ و ۲۶ مهرماه ۱۴۰۳، به صورت حضوری و مجازی در دانشگاه پیام نور استان یزد برگزار گردید. این رویداد علمی با هدف گردهم آوردن پژوهشگران، اساتید و دانشجویان رشته ریاضی و تبادل آخرین دستاوردهای علمی در این حوزه برگزار شد.

کمیته علمی و کمیته داوران این همایش با دقت نظر، از میان برجسته‌ترین اساتید دانشگاه‌های کشور انتخاب شدند تا تضمینی بر کیفیت علمی مقالات ارائه شده باشد. دبیرخانه اجرایی نیز از فروردین ماه ۱۴۰۳ فعالیت خود را آغاز نمود و با تلاش مستمر، زمینه برگزاری موفق این همایش را فراهم آورد. از مجموع ۳۲۰ مقاله ارسالی از ۴۸ دانشگاه داخلی و خارجی، ۱۴۲ مقاله به صورت شفاهی و ۸۰ مقاله به صورت پوستر پذیرفته شد. نمایه سازی مقالات در پایگاه

استنادی جهان اسلام (ISC) صورت پذیرفت. همچنین مجلات

- Journal of Mahani Mathematical Research.
- Control and Optimization in Applied Mathematics.
- International Journal of Nonlinear Analysis and Applications.

درخواست همایش را جهت همکاری در چاپ مقالات منتخب این همایش، پس از طی کردن فرآیندهای داوری در مجلات پذیرفتند.

مراسم افتتاحیه همایش با حضور جمعی از اساتید، دانشجویان و میهمانان ویژه برگزار شد. در این مراسم، آقای دکتر سید منصور

دوران در ارسال به موقع نتایج داوری مقالات و پاسخگویی به شرکت کنندگان، بازخورد مطلوبی داشته ایم. از تلاش‌های دبیر اجرایی همایش آقای دکتر ناصر محمدی و آقای روح الله غفارتژاد بیدکی مسئول دبیرخانه همایش و تیم اجرایی متشکل از اعضای هیات علمی و کارمندان دانشگاه پیام نور استان به خصوص بخش فناوری که مسئولیت ارتباط با سخنرانان و شرکت کنندگان را برای برگزاری منظم، به موقع و مطلوب سخنرانی‌ها به عهده داشتند، تقدیر به عمل می‌آید. همچنین از تلاش‌های صادقانه آقای دکتر کاظم حمیدی زاده رئیس دانشگاه پیام نور استان یزد و آقای دکتر شهریار فرهنگد راد رئیس دانشکده علوم پایه دانشگاه پیام نور کشور جهت بهتر برگزار شدن همایش قدردانی به عمل می‌آید.

تمام اطلاعات یازدهمین همایش ملی ریاضی دانشگاه پیام نور از جمله مجموعه کتابچه مقالات فارسی و انگلیسی و برنامه کنفرانس و اطلاعات مرتبط با سخنرانان مدعو و کارگاه‌ها و کمیته‌های علمی و اجرایی در تارنمای کنفرانس با آدرس <https://conference.pnu.ac.ir/yazd-math/> در دسترس علاقه‌مندان قرار دارد.

* دانشگاه پیام نور یزد

۰۲. دکتر سید منصور واعظ پور، دانشگاه صنعتی امیرکبیر، تعمیر ریاضی در قاب رشد قورباغه

۰۳. دکتر مجید میرزاویری، دانشگاه مشهد، با بازی آموز!

۰۴. دکتر سعید علیخانی، دانشگاه یزد، نسبت طلایی در نظریه گراف

۰۵. دکتر مصطفی شمسی، دانشگاه صنعتی امیرکبیر، مقدمه‌ای بر یادگیری ماشین از منظر ریاضی

در این همایش، سه کارگاه تخصصی در زمینه‌های کاربرد ریاضی در علوم دیگر و هوش مصنوعی به صورت زیر برگزار گردید:

۰۱. دکتر عبداله محمودیان، دانشگاه صنعتی شریف، کاربرد ماتریس‌ها در توموگرافی (سخنرانی و کارگاه)

۰۲. دکتر علی رضا پاک گوهر، دانشگاه پیام نور، دستیار پژوهشی هوش مصنوعی در پژوهش‌های محاسباتی و آموزش ریاضی

۰۳. دکتر پریسا همیتیان دهکردی، دانشگاه پیام نور، گرس هاپر و هوش مصنوعی: تحولی در آموزش و حل مسائل ریاضی

خوشبختانه با تلاش همکاران کمیته علمی و اجرایی و کمیته

عکس کارگاه دکتر عبداله محمودیان

گزارش هشتمین سمینار آنالیز تابعی و کاربردهای آن

موسی گابله* (دبیر علمی سمینار)

پوستر هشتمین سمینار آنالیز تابعی و کاربردهای آن

مراکز علمی معتبر در سطح بین‌المللی خواهد شد. این سمینار با محوریت آنالیز تابعی و کاربردهای آن تحت نظارت انجمن ریاضی ایران از سال ۱۳۶۵ آغاز به کار نمود و نخستین دوره آن در دانشگاه صنعتی شریف برگزار گردید و دوره‌های ششم و هفتم آن به ترتیب در دانشگاه‌های اصفهان و بین‌المللی امام خمینی قزوین برگزار شد.

به‌حول و قوه الهی هشتمین سمینار آنالیز تابعی و کاربردهای آن در تاریخ شانزدهم و هفدهم آبان‌ماه ۱۴۰۳ به‌همت اعضای گروه ریاضی دانشگاه آیت‌الله بروجردی و با مشارکت پژوهشگران برجسته این حوزه برگزار گردید. به‌منظور ارتقای کیفی این سمینار، کمیته علمی متشکل از اساتید و محققین مؤثر در حوزه آنالیز تابعی تشکیل شد تا این رویداد بتواند اهداف علمی مورد نظر را به بهترین شکل محقق کند. شایان ذکر است که تعداد ۸۳ مقاله به دبیرخانه هشتمین سمینار آنالیز تابعی و کاربردهای آن ارسال گردید که پس از بررسی و داوری‌های لازم، تعداد ۶۸ مقاله مورد پذیرش نهایی قرار گرفت.

در بخش سخنرانان مدعو نیز اساتید صاحب‌نام این حوزه از ریاضیات، آقایان دکتر علی آبکار، دکتر مجید فخار، دکتر علی فرج‌زاده و دکتر علی محمد نظری به ایراد سخنرانی و ارائه آخرین دستاوردهای علمی خود پرداختند. در پایان، از سخنرانان و شرکت‌کنندگان سمینار به‌خاطر مشارکت ارزشمندشان سپاسگزاریم. همچنین از اعضای کمیته علمی، کمیته اجرایی (به‌ویژه دکتر عباس زیوری، دبیر اجرایی سمینار) و مسئولین محترم دانشگاه برای حمایت‌هایشان تقدیر می‌کنیم و امیدواریم که این سمینار توانسته باشد سهم کوچکی در پیشبرد اهداف و آرمان‌های متعالی علمی کشور عزیزمان ایران داشته باشد.

* دانشگاه آیت‌الله بروجردی (ره)

آنالیز تابعی به‌عنوان یکی از شاخه‌های مهم و بنیادی ریاضی، در سال‌های اخیر توجه اساتید و پژوهشگران را به‌خود جلب کرده است. بسیاری از اعضای هیات علمی و محققان کشور در این حوزه فعالیت‌های گسترده‌ای انجام می‌دهند و برگزاری سمینارها و کنفرانس‌های ملی و بین‌المللی به تقویت مباحث علمی و پژوهشی در این زمینه کمک شایانی می‌نماید. سمینار آنالیز تابعی و کاربردهای آن، فرصتی مناسب برای تبادل نظر میان اساتید و پژوهشگران در زمینه‌های مختلف آنالیز تابعی و کاربردهای آن فراهم آورده است. اقدامات و تحقیقات در این عرصه نه تنها به غنای علمی کشور می‌افزاید، بلکه منجر به معرفی کشور عزیزمان ایران به‌عنوان یکی از

عکس دسته‌جمعی هشتمین سمینار آنالیز تابعی

گزارش «هفدهمین سمینار معادلات دیفرانسیل و سیستم‌های دینامیکی»

اله‌بخش یزدانی چراتی* (دبیر سمینار)

پوستر کنفرانس

۱۳۹۲، مجدداً میزبان پژوهشگران سراسر کشور در بازه زمانی ۱۶ و ۱۷ آبان‌ماه سال ۱۴۰۳ باشد. این همایش در شش محور معادلات دیفرانسیل، معادلات دیفرانسیل کسری، معادلات دیفرانسیل تصادفی، سیستم‌های دینامیکی، و کاربردها در پردازش تصویر و سیگنال، ریاضیات مالی، ریاضیات زیستی، پزشکی، اقتصاد و سایر علوم، برگزار گردید. کمیته برگزاری تمام تلاش خود را در برگزاری هرچه مطلوب‌تر این سمینار به کار گرفته و بدین منظور مقدمات اولیه از اواسط سال ۱۴۰۲ آغاز و کمیته‌های علمی و اجرایی، در این مدت ضمن تشکیل جلسات متعدد، در خصوص موضوعات مختلفی چون محورهای سمینار، سخنرانان مدعو، نشست‌های تخصصی، کارگاه‌ها و نحوه برگزاری سمینار تبادل نظر کردند.

از مجموع مقالات ارسال شده به دبیرخانه همایش، پس از داوری توسط کمیته‌های داوری مختلف، ۹۰ مقاله پذیرش نهایی شده و به صورت سخنرانی و با پوستر ارائه گردیدند. لازم به ذکر است که جهت رفاه حال محققینی که در آن بازه زمانی امکان سفر به شهر بابلسر به صورت حضوری را نداشتند، یک پنل سخنرانی در بستر وب فراهم و برخی از ارائه‌های سمینار به صورت مجازی انجام شد. همچنین با هماهنگی انجام شده با پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)، قرار شد همه مقالات پذیرفته شده در این پایگاه نمایه شوند.

در این همایش، ۶ سخنران مدعو به ایراد سخنرانی پرداختند:

- ۱- دکتر رضا مزروعی سیدانی از دانشگاه صنعتی اصفهان،
 - ۲- دکتر علی کمالی نژاد از دانشگاه تهران،
 - ۳- دکتر میثم نصیری از پژوهشگاه دانش‌های بنیادی،
 - ۴- دکتر محمدباقر کاشانی از دانشگاه تربیت مدرس،
 - ۵- دکتر سعید رنجبر از دانشگاه Maastricht کشور هلند،
 - ۶- دکتر داوود میرزایی از دانشگاه Uppsala کشور سوئد.
- لازم به ذکر است که دو سخنران انتهایی فهرست قبل، به صورت مجازی به ایراد دستاوردهای خود پرداختند.

در طول همایش شش کارگاه تخصصی با عناوین زیر برگزار و مورد استقبال شرکت‌کنندگان همایش قرار گرفت.

«یادگیری عمیق و حل معادلات دیفرانسیل تصادفی» با تدریس دکتر مصطفی پورعلیزاده از موسسه راهبرد،

«دینامیک توپولوژیک: مبانی و چشم‌اندازهای پیشرفته» با تدریس دکتر خسرو تاج بخش از دانشگاه تربیت مدرس،

«نظریه‌ی افراد» با تدریس دکتر مجید گازر از دانشگاه صنعتی اصفهان،

«نگاهی هندسی‌تر به رفتار آماری سیستم‌های دینامیکی» با

سمینار معادلات دیفرانسیل و سیستم‌های دینامیکی مهمترین گردهمایی ملی تخصصی در این حوزه از ریاضیات می‌باشد که به منظور فراهم کردن بستری مناسب برای دانشجویان و محققان، جهت ارائه آخرین یافته‌های علمی در شاخه‌های مختلف معادلات دیفرانسیل، سیستم‌های دینامیکی و سایر علوم مرتبط به این حوزه تخصصی، همچنین بحث و تبادل نظر شرکت‌کنندگان، ارتقای سطح علمی دانشجویان و اعضای هیات علمی برگزار می‌گردد. اولین دوره این سمینار به همت دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان و در سال ۱۳۷۵ برگزار شده و پس از آن این سمینار در سال‌های بعدی به همت سایر دانشگاه‌های سراسر کشور شامل دانشگاه صنعتی اصفهان، دانشگاه فردوسی مشهد، دانشگاه گیلان، دانشگاه تبریز، دانشگاه مازندران، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان و دانشگاه دامغان برگزار گردیده است. سمینار معادلات دیفرانسیل و سیستم‌های دینامیکی در بیست‌وهشت سال اخیر علیرغم وجود مشکلات و وقفه‌هایی کوتاه به تناوب برگزار شده است. این سمینار از سال ۱۳۹۵ تاکنون به صورت منظم و به صورت دوسالانه در حال برگزاری می‌باشد.

گروه ریاضی دانشگاه مازندران مفتخر بود که برای دومین بار و پس از برگزاری موفقیت‌آمیز دهمین دوره این سمینار در سال

برگزارکنندگان این سمینار بر خود لازم می‌دانند که از حمایت‌ها و همکاری بی‌دریغ رئیس و شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران و نماینده ویژه انجمن در این همایش، جناب آقای دکتر غلامرضا رکنی لموکی، جهت برگزاری مطلوب این سمینار در دانشگاه مازندران نهایت تشکر را داشته باشند. امیدواریم به‌زودی افتخار میزبانی کلیه اندیشمندان، اساتید و دانشجویان ریاضی سراسر کشور در قالب سایر همایش‌های تحت حمایت انجمن ریاضی ایران در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه مازندران را داشته باشیم.

* دانشگاه مازندران

تدریس دکتر امین طالبی از پژوهشگاه دانش‌های بنیادی،

«چگونه شبکه‌های عصبی در نقش تقریب‌گر ظاهر می‌شوند؟» با تدریس خانم دکتر خدیجه ندایی اصل از دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان،

«یادگیری ماشینی مبتنی بر فیزیک» با تدریس دکتر علی ولی‌نژاد و آقای حمید مومنی از دانشگاه مازندران

با صحبت‌های انجام شده با مسئولین چند نشریه علمی کشور، مقرر شده است که مقالات برتر این همایش به‌صورت شماره ویژه در این مجلات به چاپ برسند.

3. Mohammad Shahryari, Sultan Qaboos University, Oman.

طبق گفته دبیر علمی این کنفرانس، آقای دکتر محمدعلی ایرانمنش، حدود ۴۰ مقاله به دبیرخانه این کنفرانس رسید که ۳۲ مقاله مورد پذیرش قرار گرفت. لازم به ذکر است این کنفرانس کاملاً به صورت حضوری برگزار شد و تمامی سخنرانان مقالات خود را به صورت حضوری در سه سالن برگزار نمودند.

همچنین در حاشیه این کنفرانس و بعد از پایان سخنرانی‌های روز اول و راس ساعت ۱۵:۱۸ به پاس سال‌ها تلاش و فعالیت ارزنده آموزشی و پژوهشی استاد ممتاز دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد، آقای دکتر بیژن دواز و به بهانه شصتمین سال تولد این استاد، مراسم تجلیلی از این شخصیت علمی برگزار شد.

تقدیر از آقای دکتر دواز

پس از این مراسم و صرف شام، شرکت‌کنندگان کنفرانس به بازدید خیابان مسجد جامع و محله قدیمی فهادان یزد، برده شدند. مراسم اختتامیه این کنفرانس ساعت ۱۲:۳۰ پنج‌شنبه در سالن ۶ دانشکده علوم ریاضی برگزار شد و در این مراسم از سخنرانان مدعو و کمیته علمی این کنفرانس با اهدای هدایایی تقدیر به عمل آمد. ضمناً از تیم اجرایی دانشجویی کنفرانس که واقعاً زحمات زیادی را متقبل شدند، با اهدا لوح سپاس تقدیر شد. فایل چکیده و فایل چکیده مبسوط مقالات در سایت کنفرانس به آدرس قرار داده شده است. همچنین مقرر شده است مقالات برگزیده این کنفرانس پس از طی فرآیند داوری در نشریه علمی بین‌المللی *Algebraic Structures and Their Applications* به چاپ برسد.

برخود لازم می‌دانم ابتدا از حمایت‌های خوب رئیس دانشگاه، جناب آقای دکتر کلانتری و هیات رئیسه دانشگاه سپاسگزاری نمایم

گزارش هفدهمین کنفرانس بین‌المللی نظریه گروه‌های ایران

سعید علیخانی* (دبیر کنفرانس)

پوستر هفدهمین کنفرانس نظریه گروه‌های ایران

هفدهمین کنفرانس بین‌المللی نظریه گروه‌های ایران چهارشنبه و پنج‌شنبه ۱۰ و ۱۱ بهمن ۱۴۰۳ در دانشگاه یزد برگزار شد. این کنفرانس هر ساله با هدف تبادل نظریات پژوهشی بین محققین نظریه گروه و فراهم آوردن فرصتی مناسب برای آشنایی دانشجویان با موضوعات تحقیقاتی در این زمینه، برگزار می‌گردد. در این کنفرانس هفت سخنرانی کلیدی توسط صاحب‌نظران داخلی و خارجی مدعو این کنفرانس ارائه شد. سخنرانان مدعو داخلی عبارت بودند از:

۱. دکتر علی ایرانمنش، دانشگاه تربیت مدرس تهران
 ۲. دکتر سعید کیوان فر، دانشگاه فردوسی مشهد
 ۳. دکتر زینب اخلاقی، دانشگاه صنعتی امیرکبیر
 ۴. دکتر سید حسن علوی، دانشگاه بوعلی همدان
- سخنرانان خارجی مدعو این کنفرانس عبارت بودند از:

1. Ismail Suayip Guloglu, Dogus University, Turkey
2. Thekiso Seretlo, North-West University, South Africa

مشکاتی تشکر نمایم. امید که نتایج این کنفرانس دو روزه باعث اعتلای نظریه گروه‌ها و علوم ریاضی شود.

و همچنین از همکاران خوبم در دانشکده علوم ریاضی، آقایان دکتر بیژن دواز، دکتر محمدعلی ایرانمنش، دکتر سید محمد انوریه، دکتر سپهر ابراهیمی مود، دکتر سعید میروکیلی و دکتر رحمت السادات

* دانشگاه یزد

عکس دسته جمعی

با استعانت از خداوند حکیم، هفتمین سمینار ملی کنترل و بهینه‌سازی توسط دانشکده علوم ریاضی دانشگاه گیلان در روزهای ۱۷ و ۱۸ بهمن‌ماه ۱۴۰۳ در شهر رشت، به صورت حضوری و مجازی برگزار شد. این سمینار با هدف گردهمایی پژوهشگران تخصصی، صاحب‌نظران و علاقه‌مندان به حوزه کنترل و بهینه‌سازی و تبادل آخرین یافته‌های علمی در این زمینه، برگزار گردید. افتتاحیه این سمینار در ساعت ۸ صبح روز نخست، در تالار شهید کریمی برگزار شد. این مراسم با سخنرانی رئیس دانشکده، آقای دکتر عزیزپور و مدیر پژوهش دانشگاه آقای دکتر محمودی‌مهر و ارائه گزارش دبیر علمی سمینار آغاز شد. در مراسم افتتاحیه، همچنین رئیس هیئت امنای دبیرخانه دائمی سمینار ملی کنترل و بهینه‌سازی، دکتر محمد هادی فراهی، دکتر سهراب عفتی، دکتر علیرضا فخارزاده چهرمی و دکتر اکبر هاشمی برزآبادی حضور داشتند. محورهای اصلی این سمینار شامل موارد زیر بود:

- نظریه کنترل و سیستم‌های دینامیکی،
- کنترل بهینه سیستم‌های دینامیکی،

گزارش «هفتمین سمینار ملی کنترل و بهینه‌سازی»

محمد کیانپور* (دبیر علمی کنفرانس)

پوستر کنفرانس

همچنین برگزاری نخستین جشنواره رساله برتر کشور در حوزه کنترل صورت گرفت که به برگزیدگان آن جوایزی تعلق گرفت. همچنین، مقرر شد مقالات منتخب فارسی و لاتین نیز برای انتشار در نشریات علمی معتبر معرفی گردند. دبیرخانه سمینار ۶۲ مقاله دریافت کرد که بعد از ارزیابی مقالات توسط کمیته علمی سمینار، ۵۲ مقاله برای ارائه پذیرش شد.

در این سمینار، سه کارگاه تخصصی با عناوین زیر برگزار شد:

- خانم مریم کیا (دانشگاه گیلان)، عنوان کارگاه: «نکاتی در ارسال مقاله برای نشریات»،
- خانم سارا مجیدی (دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل)، عنوان کارگاه: «بهینه‌سازی در پایتون و متلب»،
- آقای علی مسعودپی (دانشگاه گیلان)، عنوان کارگاه: «مروری بر کنترل در پایتون».

جمعی از کمیته علمی و اجرایی سمینار

یکی دیگر از بخش‌های مهم این سمینار، نشست تخصصی با عنوان «هوش مصنوعی و چالش‌های جدید حوزه کنترل» بود که مورد توجه ویژه شرکت‌کنندگان قرار گرفت.

در اختتامیه این سمینار که در پایان روز دوم سمینار برگزار شد، از بین مقالات دریافت‌شده، سه مقاله برتر و از میان رساله‌های ارسال‌شده، یک رساله قابل تقدیر انتخاب شد. همچنین، در این مراسم، مقرر شد هشتمین سمینار ملی کنترل و بهینه‌سازی در دانشگاه صنعتی شیراز برگزار گردد.

* دانشگاه گیلان

• بهینه‌سازی و حساب تغییرات،

• کاربردهای کنترل و بهینه‌سازی در اقتصاد، مهندسی و پزشکی.

از بخش‌های برجسته این سمینار، سخنرانی‌های کلیدی توسط محققان برجسته کشور بود که اسامی سخنرانان کلیدی و موضوع سخنرانی آنها به شرح زیر است:

• دکتر محمدباقر منهاج (دانشگاه صنعتی امیرکبیر)، عنوان سخنرانی: «محاسبات شناختی در کنترل و بهینه‌سازی: مدلی برای سیستم‌های پیچیده و هوشمند»،

• دکتر محمد جواد یزدان‌پناه (دانشگاه تهران)، عنوان سخنرانی: «Domain of Attraction: Importance and Relevance to Optimality and Robustness»,

• دکتر رضا ملک‌زاده (دانشگاه شیراز)، عنوان سخنرانی:

«Prevention of Premature Death in Low and Middle Income Countries»,

• دکتر علیرضا غفاری حدیقه (دانشگاه شهید مدنی آذربایجان)، عنوان سخنرانی: «فرایند نایقین مجموعه-مقدار: مفهوم اساسی، برخی خواص و کاربردها»،

• دکتر مه‌ری باقریان (دانشگاه گیلان)، عنوان سخنرانی: «استنباط روند پیشرفت تومور به کمک مدل‌های برنامه‌ریزی ریاضی».

جمعی از شرکت‌کنندگان در سمینار

در این سمینار ارائه مقالات تخصصی، برگزاری کارگاه‌های آموزشی، و

بعد از برگزاری مراسم افتتاحیه سمینار

دهه ریاضیات دانشکده علوم ریاضی و کامپیوتر دانشگاه خوارزمی

الهام تبریزی *

۱. روز بازی: به مناسبت دهه ریاضیات، انجمن علمی دانشجویی ریاضی دانشگاه خوارزمی در تاریخ دوشنبه ۲۸ آبان ۱۴۰۳ یک رویداد جذاب و هیجان‌انگیز به نام Game Day را در لابی دانشکده علوم ریاضی و کامپیوتر برگزار کرد. این برنامه با هدف ایجاد نشاط و افزایش تعامل بین دانشجویان از رشته‌های مختلف طراحی شده بود و با استقبال چشمگیری روبه‌رو شد.

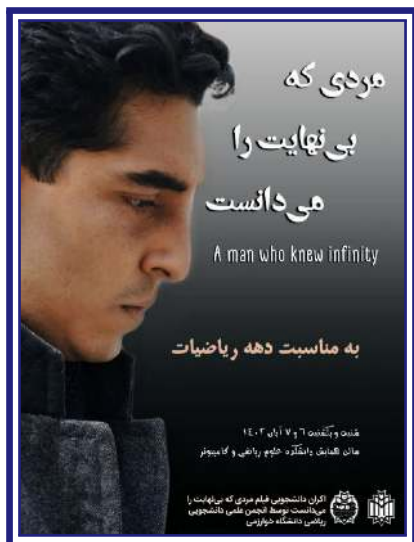
مسابقه هوشی و خلاقیتی: بازی جذاب و فکری نقطه-خط - پل محور اصلی رویداد بود. این بازی، که نیازی به دانش یا مهارت خاص نداشت، برای سنجش توانایی‌های هوش و خلاقیت طراحی شده بود. پیش از شروع مسابقه، توضیحات کامل و آموزش نحوه انجام بازی به تمامی شرکت‌کنندگان ارائه شد تا همگان بتوانند به راحتی در این رقابت دوستانه شرکت کنند.

پوستر روز Game Day

شور و نشاط در فضای دانشکده: فضای لابی دانشکده در روز رویداد بسیار پر جنب و جوش بود. میزهای بازی که با رومیزی‌های رنگارنگ تزئین شده بودند، محلی برای گفت‌وگو، رقابت و سرگرمی دانشجویان فراهم کردند. حضور پرشور شرکت‌کنندگان از رشته‌های مختلف، نشانه‌ای از جذابیت این

اقدام به برگزاری اکران ویژه فیلم «مردی که بی‌نهایت را می‌دانست» کرد. این رویداد در دو قسمت و با محوریت زندگی نابغه بی‌همتای ریاضی، سرینیواسا رامانوجان، برگزار شد و مورد استقبال دانشجویان از رشته‌های مختلف قرار گرفت.

پوستر اکران فیلم «مردی که بی‌نهایت را می‌دانست»

فیلم «مردی که بی‌نهایت را می‌دانست» داستان واقعی زندگی رامانوجان، ریاضی‌دان مشهور هندی، را روایت می‌کند. این فیلم به زندگی پرفراز و نشیب این نابغه می‌پردازد که بدون تحصیلات رسمی در ریاضیات، موفق به ارائه نظریه‌ها و فرمول‌هایی شد که هنوز هم در بسیاری از شاخه‌های ریاضی مورد استفاده قرار می‌گیرند. داستان فیلم؛ همچنین همکاری تاریخی او با ریاضی‌دان برجسته انگلیسی، جی.اچ. هاردی و تلاش‌های او برای اثبات توانایی‌هایش در محیط‌های دانشگاهی غرب را به تصویر می‌کشد.

برنامه‌ریزی و اکران این فیلم در دو جلسه جداگانه برگزار شد تا دانشجویان فرصت کافی برای مشاهده و تأمل در محتوای آن داشته باشند. پیش از هر قسمت، توضیحاتی کوتاه درباره فیلم و اهمیت شخصیت رامانوجان در تاریخ ریاضیات توسط اعضای انجمن علمی ارائه شد. همچنین پس از پایان هر قسمت، فرصتی برای بحث و تبادل نظر درباره موضوعات مطرح شده در فیلم فراهم شد.

استقبال گسترده و پیام‌های دانشجویانی که در این رویداد شرکت کردند، نشان‌دهنده الهام‌بخش و آموزنده بودن این فیلم است. زندگی رامانوجان، که نمادی از خلاقیت، پشتکار و

برنامه بود. از طرفی، تزئینات خلاقانه از جمله پرچم‌های رنگی با عبارت Game Day و سایر المان‌های مرتبط، جلوه ویژه‌ای به محیط داده بود.

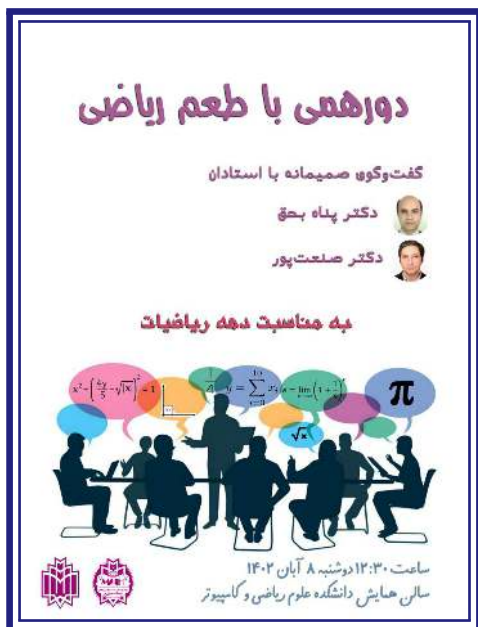
اهدای جوایز به نفرات برتر در پایان، نفرات برتر مسابقه با اهدای جوایزی ارزنده تقدیر شدند. این جوایز، که توسط انجمن علمی ریاضی تأمین شده بود، انگیزه‌ای مضاعف برای حضور و رقابت دانشجویان ایجاد کرده بود.

گزارش تصویری روز بازی

تشویق برای مشارکت عمومی: یکی از نکات جالب توجه این رویداد، دعوت از دانشجویان تمامی رشته‌های دانشگاه خوارزمی بود. بدین ترتیب، برنامه علاوه بر ایجاد فضای رقابتی سالم، به ارتقای ارتباطات بین‌رشته‌ای نیز کمک کرد. فرایند ثبت‌نام نیز از طریق پیام‌رسانی به روابط عمومی انجمن به راحتی انجام می‌شد و نشان از سازمان‌دهی دقیق این رویداد داشت.

۲. فیلم «مردی که بی‌نهایت را می‌دانست»: به مناسبت دهه ریاضیات، انجمن علمی دانشجویی ریاضی دانشگاه خوارزمی

دوره‌می با طعم ریاضی

عشق به ریاضیات است، بسیاری را تحت تأثیر قرار داده. این اکران همچنین فرصت مناسبی برای شناخت بیشتر اهمیت فرهنگ ریاضی و نقش آن در پیشرفت جامعه علمی فراهم کرد.

۳. دوره‌می با طعم ریاضی:

این برنامه با هدف ایجاد فضایی دوستانه برای بحث و تبادل نظر در موضوعات ریاضی، با حضور دو استاد برجسته، دکتر پناه‌بحق و دکتر صنعت‌پور، برگزار شد و توانست لحظات دلنشین و آموزنده‌ای را برای دانشجویان فراهم کند.

موضوع و ساختار رویداد این دوره‌می شامل یک گفت‌وگوی صمیمانه با دکتر پناه‌بحق بود که طی آن ایشان به تجربیات شخصی و حرفه‌ای خود در زمینه ریاضیات پرداختند. در ادامه، دکتر صنعت‌پور نیز به جمع ملحق شدند و به سؤالات و دغدغه‌های دانشجویان درباره مسیر علمی، اهمیت ریاضیات در حل مسائل واقعی و نکات کلیدی موفقیت در این رشته پاسخ دادند.

* دانشگاه خوارزمی

برگزاری مراسم دهه ریاضی در دانشکده

ریاضی و علوم کامپیوتر

دانشگاه حکیم سبزواری

امید باغانی *

به مناسبت دهه ریاضیات و با همکاری دانشکده‌های «ادبیات و علوم انسانی»، «معماری و شهرسازی» و به همت «انجمن علمی ریاضی»، سلسله برنامه‌هایی در روزهای ۶ الی ۸ آبان ماه ۱۴۰۳ در دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر دانشگاه حکیم سبزواری برگزار گردید. در روزهای یکشنبه و سه‌شنبه ۶ و ۸ آبان ماه، اولین لیگ مسابقات فکری دانشگاه با همکاری مرکز کارآفرینی و نوآوری برگزار شد که در خاتمه از برگزیدگان تجلیل به عمل آمد.

در روز دوشنبه ۷ آبان ماه نیز سه نشست تخصصی با محوریت تجلیل و بزرگداشت حکیم عمر خیام، به شرح زیر برگزار گردید:

۱. سخنرانی دکتر حسن دلبری (دانشیار زبان و ادبیات فارسی) با عنوان: خیام جشنواره تناقض؛

۲. سخنرانی دکتر مهیار علوی مقدم (دانشیار زبان و ادبیات فارسی) با عنوان: بازتاب جایگاه ریاضی‌دانی، ستاره‌شناسی و شاعری عمر خیام در ساختار معماری آرامگاه حکیم؛

۳. سخنرانی دکتر علی برزئونی (دانشیار هندسه و سیستم‌های دینامیکی) با عنوان: شخصیت چند وجهی، معادلات چند مجهولی، یکی از موضوعات مورد توجه در این روز، حضور و سخنرانی آقای دکتر رضا مقدسی، رییس خانه تاب‌آوری ایران بود که به تلفیق دو موضوع ریاضیات و تاب‌آوری پرداختند که بسیار مورد توجه مخاطبین و حاضرین در جلسه قرار گرفت.

پوستر آگهی دهه ریاضیات

* دانشگاه حکیم سبزواری

علم در خزان

محمد جلوداری ممقانی *

دکتر سلیمانی دامنه و دکتر زاهدی وزیر اسبق عتف. بر گشتم، قدری که نشستم خانم دکتر گویا را دیدم که در صندلی کنار من جا گرفتند. به این ترتیب همراه با خانم دکتر اقلیدس در سالن شهید مطهری شدیم ۱۰ نفر ریاضی‌خوان. گفته شد برخی از مدعوین شهرستانی به علت موانع پرواز نتوانسته‌اند در نشست حضور یابند. این تعداد اندک ۱۰ نفر ریاضی‌خوان در میان کثیری از علمی‌ها تنها عددی نیست که شگفت‌آور به نظرم رسید. یک عدد ۱۰۰ و یک عدد یک میلیارد، ارقام نجومی مقاله‌های علمی منتشر شده در چین، تخصیص پنج در صد جی‌دی‌پی یکی از کشورها به تحقیقات، و تعداد تقدیر نامه‌های اعطایی به فعالان یک رشته علمی در انتهای نشست نیز جلب توجه می‌کردند. نشست حدود ۸:۲۵ با تلاوت قرآن و پخش سرود آغاز و در چند بخش ادامه یافت. نخست آقای دکتر علی محمد سلطانی، رئیس بنیاد ملی علم ایران خوش‌آمد گفت و بنیاد را به اختصار معرفی کرد و برای اطلاعات بیشتر به سایت بنیاد ارجاع داد. گفته شد که این بنیاد در گذشته با نام صندوق حمایت از پژوهشگران کشور فعالیت می‌کرد. این جا بود که فهمیدم با بنیاد مدت‌هاست که همسایه‌ایم. به مناسبت روز تولد ابوریحان بیرونی، ۱۳ شهریور، که از دو سال پیش «روز ملی

از وقتی که کمیته تاریخ شفاهی در انجمن ریاضی ایران فعالیت خود را آغاز کرده، من نیز نوشتن گزارشی از رویدادهای علمی در ایران را یکی از فعالیت‌های خود قرار داده‌ام. روز پنجشنبه ۱۲ مهر نشست جایگاه علوم پایه در بنیاد ملی علم ایران در دانشگاه تربیت مدرس یکی از این رویدادها بود. با اطلاع رسانی انجمن ترویج علم در این نشست شرکت کردم. دوستانی از انجمن‌های علمی، همکارانی از ستاد ملی سال جهانی علوم پایه، برخی اعضای ستادی وزارت عتف و ...، نیز آمده بودند. وارد که شدم چند قدم جلوتر دکتر ایرانمنش را دیدم، تنها. جلوتر که رفتم دکتر تومانیان مدیر گروه ریاضی فرهنگستان علوم، دکتر رجالی، دکتر محمدزاده، دکتر کرمزاده، و دکتر نصیری رئیس شورای خانه‌های ریاضیات را دیدم که در یک ردیف نشسته بودند، من را هم در کنار خود جا دادند. بلند شدم و از بخش پائین سالن نگاهی انداختم به کل سالن دو نفر ریاضیدان دیگر را هم دیدم.

علوم پایه» در اثر مجاهدت‌های ستاد ملی سال جهانی علوم پایه، وارد تقویم رسمی ایران شده است، آقای دکتر یونس کرامتی عضو هیئت علمی پژوهشگاه تاریخ علم دانشگاه تهران از ابوریحان بیرونی گفت. «ابوریحان بیرونی و مقولهٔ دقت» عنوان سخنرانی ایشان بود. بیان روش ابوریحان در محاسبهٔ شعاع کرهٔ زمین و معرفی واحدهای متریک مورد استفادهٔ او بسیار آموزنده و گیرا بود. برخی از واژگان مورد استفادهٔ ایشان در نجوم این‌هاست: میل عربی برابر با ۱۹۹۵ متر، ذراع برابر با ۰/۴۹۸۷۵ متر یا نیم متر، لاصق برابر با چسبیده، ارتفاع، و انحطاط. در پایان سخنرانی، آقای دکتر کرامتی، پژوهشگاه تاریخ علم دانشگاه تهران را نیز به اختصار معرفی کردند. گفتند این پژوهشگاه تا کنون بیشتر از ۱۰۰ نفر دانش‌آموختهٔ تاریخ علم در دورهٔ دکتری تربیت کرده که بیشتر آنان در خارج از کشور فعالند، پژوهشگاه در تاریخ علم دوره‌هایی فراتر از تاریخ علم دورهٔ اسلامی دارد، و حتی دوره‌های پسادکتری هم دارد. این‌ها را آوردیم تا به آن عدد ۱۰۰ اشاره کنیم. اکنون پژوهشگاه تاریخ علم را با دانشکده‌های علوم دانشگاه‌ها مقایسه کنید که سال‌ها قبل از آن به پذیرش و تربیت دانشجوی دکتری پرداخته‌اند و تعداد دانش‌آموخته‌های دوره‌های دکتری علوم را برآورد بفرمایید. پس از این سخنرانی اسلاید روی پرده تغییر یافت و نقشی از پائیز بر پردهٔ سالن ظاهر شد بسیار حیرت‌انگیز که واژهٔ علم به شکل زیبایی به خط شکسته نستعلیق در وسط آن خود نمایی می‌کرد. مجری خوش ذوق مراسم (شاید با دیدن آن) بخشی از شعر پر معنای «باغ من» سرودهٔ مهدی اخوان ثالث در ۱۳۳۵ را خواند. بسیار به جا و به‌مناسبت.

باغ من

آسمانش را گرفته تنگ در آغوش

ابر؛ با آن پوستین سرد نمناکش.

باغ بی‌برگی،

روز و شب تنه‌است،

با سکوت پاک غمناکش.

ساز او باران، سرودش باد.

جامه‌اش شولایِ عربانی‌ست.

ور جز اینش جامه‌ای باید،

بافته بس شعله‌ی زر تارِ پودش باد.

گو بروید، یا نروید، هرچه در هرجا که خواهد، یا نمی‌خواهد.

باغبان و رهگذاری نیست.

باغ نومیدان،

چشم در راه بهاری نیست.

گر ز چشمش پرتو گرمی نمی‌تابد،

ور به رویش برگ لبخندی نمی‌روید؛

باغ بی‌برگی که می‌گوید که زیبا نیست؟

داستان از میوه‌های سر به گردون‌سای اینک خفته در تابوت پست

خاک می‌گوید.

باغ بی‌برگی

خنده‌اش خونی‌ست اشک آمیز.

جاودان بر اسبِ یال افشان زردش می‌چمد در آن

پادشاه فصل‌ها، پاییز.

به دعوت او و طبق برنامه، میز درازی (گفته شد میزگردی) تشکیل شد متشکل از آقایان دکتر سلطانی، دکتر موسوی موحد رییس مرکز تحقیقات بیوشیمی و بیوفیزیک دانشگاه تهران، دکتر پیمان صالحی معاون پژوهشی وزارت عتف، و دکتر سمنانیان استاد دانشگاه تربیت مدرس و مشاور وزیر عتف. برای هر یک از سه استاد اخیر یک برنامهٔ سخنرانی ۱۵ دقیقه‌ای منظور شده بود. آقای دکتر موسوی موحد به‌عنوان نخستین سخنران، بدون استفاده از اسلاید، ضمن سخنان دلنشین خود گفتند که علوم پایه یک «ضمیمه» است، اشاره‌ای ست برای دستیابی به گوهرهای درخشان در تاریکی، در اعماق. علوم پایه به کاربردی بودنش مهم نیست، اصل جریان علوم پایه به نیروی انسانی تواناست. در مقایسه با ضریب هوشی یا همان IQ اشاره کردند به EQ که مخفف emotional Quotient است. گفت (اشاره به مضمون) دیگر برنامه‌های درسی مدارس به صورت فعلی کارایی ندارند و بهترین تدریس‌ها از طریق قصه است و بازی. دانشمندان در کل جهان علوم پایه‌ای هستند. برخی واژه‌های مورد استناد ایشان عبارتند از: خانهٔ دانشمندان، safe، memes tunnel، IQ، EQ و دیپلماسی علمی.

عنوان سخنرانی آقای دکتر پیمان صالحی، شیمی‌دان، «تحقیقات در حوزهٔ علوم پایه: زیربنای مرجعیت علمی و توسعهٔ اقتصادی» بود. شاید بتوان گفت که لب کلام ایشان تبدیل ایده به فن‌آوری بود که مراحل یا سطوح آمادگی فناوری^۱ یک ایده را در یک اسلاید نشان دادند و مثال‌هایی از کشورهای مختلف در مورد آن بیان کردند. ایشان سهم علوم پایه را در مقالات علمی منتشر شده در سال ۲۰۰۰ یعنی ۲۴ سال قبل ۴۱.۰۶ درصد کل مقالات آن سال اعلام کردند، یعنی

¹Technology readiness levels

دیگر آشنا شدم. از فیزیکی‌ها دو نفر را دیدم دکتر رضوی‌نژاد از دانشگاه جامع امام حسین (ع) و دکتر کاسه‌ساز از سازمان انرژی اتمی که دو سال پیش در ستاد ملی سال جهانی علوم پایه زحمات زیادی متحمل شدند و کانالی که ایشان برای این ستاد راه انداخته‌اند هنوز فعال است.

بخش آخر نشست، پس از این استراحت کوتاه مختص بیان نظرات و پیشنهادات حاضرین بود. این بار اعضای میز دراز تغییر یافته بودند که نام دو نفر از آنان به خاطر مانده است: دکتر نادری از دانشگاه امیر کبیر و دکتر سلطانی از بنیاد ملی علم ایران. آقای دکتر نادری به عنوان مدیر جلسه، ثبت نوبت و رساندن میکروفون را سپرده بود به دو نفر و کسانی که میل داشتند صحبت کنند، باید ثبت نام می‌کردند. به نظرم بیست نفری ثبت نام کردند و تقریباً تمام حرف‌های دل دانشگاهیان علمی و فنی دانشگاه از هم‌قطاران خود در مالی دانشگاه، پرداخت حقوق خوب در کشورهای جنوب خلیج فارس، نبود امکانات فنی برای تجهیز آزمایشگاه و انجام آزمایش‌های علمی، عقب ماندگی آموزش در تمام سطوح آموزشی، و ... در پایان اساتید و دانشجویان برگزیده به دریافت لوح تقدیر نایل شدند، به نظرم هفت نفر، جز یکی، همه از شیمی. هر چند همه علمی‌اند ولی معیارهای ارزیابی رشته‌های مختلف علمی در ممالک راقیه تفاوت دارند قربانت گردم. نشست حدود ساعت ۱۲:۳۰ به کار خود خاتمه داد.

* دانشگاه علامه طباطبایی

که علوم پایه در آن سال سرآمد رشته‌های دانشگاهی بوده است. از اکنون سخنی به میان نیامد، هر چند به گمان من علوم جماعت علم را تنها مأمّن خود می‌داند و نمی‌تواند از آن دست بردارد. یکی از ارقامی که در یکی از اسلایدها دیده شد، بسیار جلب توجه کرد: تخصیص بودجه سهم دولت به وزارت علوم: در سال ۱۳۹۰ دو میلیارد دلار، و در سال ۱۴۰۳ یک میلیارد دلار. نشانی از سقوط تحقیقات به حضيض زمهریر. برخی از واژگان مورد استناد در این سخنان: توسعه متوازن، پارک‌های فناوری، برخی برندگان نوبل در فیزیک و پزشکی.

آخرین سخنران این بخش از نشست، آقای دکتر سمنانیان، شیمی‌دان، بودند. عنوان سخنرانی: «بررسی و ارزیابی سند راهبردی توسعه علوم پایه شورای برنامه‌ریزی علوم پایه». ایشان در نخستین اسلاید خود عکسی از مشاور علمی رئیس جمهور آمریکا را که یک خانم هندی است نشان داد و گفت: (نقل به مضمون) آن‌ها سعی می‌کنند به تصمیم‌سازان بفهمانند که علوم پایه مهم است. ارقامی هم در مورد بودجه اختصاصی به تحقیقات مطرح شد. گفته شد که رژیم صهیونیستی سالانه ۵ درصدی کشور را به تحقیقات تخصیص می‌دهد. بیشترین سهم تحقیقات در دنیا. یاد پیچرها افتادم. برخی از واژگان و ترکیبات مورد استفاده ایشان: اروپا در آئینه اعداد، مجله نیچر، بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی علوم پایه، پیشنهادهای سیاستی و اجرائی به بنیاد ملی علم ایران. با پایان سخنان دکتر سمنانیان وقت خوب استراحت فرارسید چرا که در این فرصت برخی دوستان رشته‌های علمی دیگر را نیز دیدم و با برخی

گزارش برگزاری هشتمین همایش ریاضیات و علوم انسانی (ریاضیات مالی)

محمد جلوداری ممقانی *

هشتمین همایش ریاضیات و علوم انسانی (ریاضیات مالی) پس از قریب هشت ماه تلاش و کوشش اعضای کمیته‌های علمی و اجرایی همایش با حمایت‌های مالی، فنی، و اداری دانشگاه علامه طباطبائی، به کمک کارکنان دانشکده‌های اقتصاد و ریاضی این دانشگاه روزهای چهارشنبه ۲۳ و پنجشنبه ۲۴ آبان با شرکت علاقمندان رشته‌های مختلف ریاضیات مالی و اقتصاد از سراسر کشور به صورت حضوری

در دانشکده پر افتخار اقتصاد دانشگاه مذکور برگزار شد.

این رویداد علمی پس از قرائت قرآن و پخش سرود با خواندن شعر زیر از رودکی

تا جهان بود از سر مردم فراز

کس نبود از راز دانش بی‌نیاز

مردمان بخرد اندر هر زمان

راز دانش را به هرگونه زبان

گرد کردند و گرامی داشتند

تا به سنگ اندر همی بنگاشتند

موثر است.

دانش اندر دل چراغ روشن است

وز همه بد بر تن تو جوشن است

۳. دانشجویان ریاضیات مالی در دانشگاه‌های مختلف با یک‌دیگر، با استادان ریاضیات مالی سایر دانشگاه‌ها و نیز با فعالان بازار سرمایه آشنا شوند.

در این رویداد سه نفر از استادان دانشگاه‌های علامه طباطبائی، دانشگاه تربیت مدرس، و دانشگاه شهید بهشتی به عنوان سخنران مدعو با حاضرین سخن گفتند. دو نشست علمی با عناوین «هوش مصنوعی در ریاضیات مالی: چالش‌ها و رویکردها» و «ریاضیات مالی و سری‌های زمانی» برگزار و برنامه سخنرانی‌های همایش طبق برنامه تنظیمی اجرا شد. این همایش از همایش‌های مصوب انجمن ریاضی ایران است و هر دو سال یک‌بار در دانشگاه علامه طباطبائی برگزار می‌شود.

توسط خانم سجادی، خوش آمدگویی آقای دکتر قاسمی رئیس جوان دانشکده اقتصاد، سخنان دبیران علمی، و اجرایی همایش آغاز به کار کرد. برگزاری این همایش فرصتی فراهم کرد که:

۱. گروه ریاضی دانشگاه علامه طباطبائی توان علمی و مدیریتی خود را در بسیج نیروهای متخصص دانشگاهی در بوتۀ آزمایش قرار دهد و از آن سربلند بیرون آید.

۲. دیدار، بحث، و تبادل نظر حضوری با متخصصین مالی دانشگاه‌های سراسر کشور و فعالان بازار سرمایه فراهم آید که خواه و ناخواه در بهبود کیفیت آموزشی و پژوهشی دانشگاه‌های سراسر کشور

* دانشگاه علامه طباطبائی

اخبار دانشگاهها

۵ سوال برنامه‌نویسی پاسخ می‌دادند. در این مسابقه، تیم‌ها از دو جنبه مورد ارزیابی قرار گرفتند: تعداد سوالات پاسخ داده شده و پیچیدگی الگوریتم‌های ارائه شده. مجموع جوایز این آزمون یکصدویست میلیون ریال بود.

مسابقه کلاه سفیدها (جایزه تقی‌پور) در تاریخ ۱ آذر ۱۴۰۳ از ساعت ۹ صبح تا دوازده‌ونیم در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه گیلان برگزار گردید. در این مسابقه مهارت‌های خاصی به‌منظور ارزیابی امنیت و نفوذپذیری سیستم‌های کامپیوتری به چالش کشیده می‌شود. در این مسابقه تعداد ۴۱ دانش‌آموز

اخبار دانشکده علوم ریاضی دانشگاه گیلان پاییز ۱۴۰۳

۱. مجموعه مسابقات دانش‌آموزی ۱۴۰۳ در ۵ محور در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه گیلان برگزار شد. این مسابقات که مصادف با دهه ریاضیات برنامه‌ریزی شده بود به‌دلیل پاره‌ای مشکلات اداری در تعامل با اداره کل آموزش و پرورش استان در آذر ماه ۱۴۰۳ برگزار شد. حمایت مالی این مسابقات با مبلغی نزدیک به ۳۰۰ میلیون تومان توسط خیرین محترم مهندس کریم نوید و مهندس تقی پور تامین شد.

مسابقه برنامه‌نویسی دانش‌آموزی (جایزه تقی‌پور) در تاریخ ۱ آذر ۱۴۰۳ از ساعت ۹ صبح تا دوازده‌ونیم در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه گیلان برگزار گردید. این مسابقه با هدف تشویق دانش‌آموزان به حل مسائل برنامه‌نویسی و ارتقاء مهارت‌های الگوریتمی و تفکر منطقی طراحی شده بود. در این مسابقه تعداد ۲۰ تیم (شامل ۶ تیم دختران و ۱۴ تیم پسران) از دانش‌آموزان دوره‌های متوسطه اول و دوم مدارس استان گیلان شرکت کردند. هر تیم متشکل از ۳ نفر بود و باید به

به رقابت پرداختند. این مسابقه به دانش‌آموزان کمک کرد تا با مفاهیم پایه‌ای احتمال آشنا شوند و توانایی‌های تحلیلی خود را به چالش بکشند. بخت‌آزمایی با تاس نه تنها جنبه سرگرمی داشت، بلکه به یادگیری مفاهیم ریاضی به صورت عملی و جذاب کمک کرد. این مسابقات توسط آقای دکتر محمد کاظمی مدیریت شد.

دختر و پسر دوره اول متوسطه از مدارس تیزهوشان استان گیلان شرکت کردند. مسابقه طبق برنامه‌ریزی مقرر و در فضایی گرم، صمیمی و هیجانی برگزار شد و دانش‌آموزان جهت پاسخ‌گویی به پنج سوال طرح شده با هم به رقابت پرداختند. مجموع جوایز این مسابقه نود میلیون ریال بود.

مسابقه هندسه و ترکیبیات به بررسی مهارت‌های هندسی و ترکیبیاتی دانش‌آموزان پرداخت. در این بخش، سوالات متنوعی از هندسه و ترکیبیات مطرح شد که نیاز به درک عمیق‌تری از مفاهیم ریاضی داشت. این مسابقه فرصتی بود تا دانش‌آموزان توانایی‌های خود را در حل مسائل پیچیده‌تر به‌نمایش بگذارند و از تعامل با یکدیگر بهره‌مند شوند. مسابقه هندسه و ترکیبیات در سطح دبیرستان‌های متوسطه دوره اول سرتاسر استان گیلان با حضور بیش از ۱۵۰ نفر از دانش‌آموزان مدارس سمپاد، دولتی و نمونه‌دولتی و تعداد کمی از مدارس غیردولتی در روز پنج‌شنبه ۸ آذرماه در دانشگاه گیلان برگزار شد. در این مسابقه که با هدایت کمیته علمی (دکتر ساناز لامعی، دکتر پیام بحیرایی و دکتر مرضیه شمس یوسفی) و حضور ۱۲ نفر از دانشجویان به عنوان کادر اجرایی در بازه زمانی ۳ ساعته برگزار شد، ۲۰ سوال در سطوح مختلف دشواری در زمینه‌های هندسه، جبر و ترکیبیات در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفت و ایشان در قالب تیم‌های حداکثر سه‌نفره به سوالات پاسخ دادند. در پایان، در مراسم اختتامیه که از شور و هیجان بالایی برخوردار بود، به همت خیر نیک‌اندیش مهندس کریم نوید به ۹ تیم برتر جوایز نفیسی اهدا شد.

سه محور دیگر این مسابقات در دانشگاه گیلان با حضور بیش از ۴۰۰ دانش‌آموز از دو مقطع متوسطه اول و دوم استان گیلان در روز پنجشنبه ۸ آذر ۱۴۰۳ برگزار شد و شامل سه مسابقه اصلی به نام‌های جزیره ریاضی، بخت‌آزمایی با تاس و هندسه و ترکیبیات بود. این مسابقات به صورت هم‌زمان و از ساعت ۸ صبح با پذیرش دانش‌آموزان و سپس برگزاری مسابقه انجام شد و حدود ساعت یازده‌ونیم به اتمام رسید. مسابقه جزیره ریاضی به‌گونه‌ای طراحی شده بود که دانش‌آموزان در گروه‌های سه‌نفره به حل مسائل ریاضی بپردازند. این مسابقه شامل سوالات متنوعی از مباحث مختلف ریاضی بود که نیاز به تفکر منطقی و خلاقانه داشت. هدف این مسابقه، تشویق دانش‌آموزان به کار گروهی و ارتقاء مهارت‌های حل مسئله بود. این بخش از مسابقه با استقبال خوبی مواجه شد و دانش‌آموزان توانستند با همفکری یکدیگر به راه‌حل‌های خلاقانه‌ای دست یابند. مدیریت این مسابقه را آقای دکتر محمد اکبری توتکابنی برعهده داشتند.

در بخش بخت‌آزمایی با تاس، دانش‌آموزان با استفاده از تاس‌های معمولی و با طرح سوالات مبتنی بر احتمال و آمار،

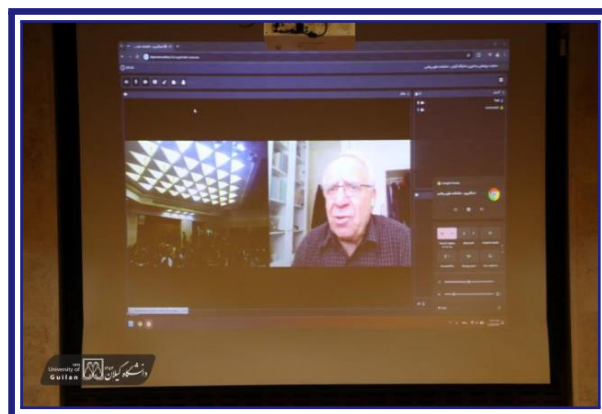
مراسم اختتامیه با حضور استادان طراح و مجریان مسابقات دانشگاه برگزار شد. در این مراسم، از برگزیدگان هر مسابقه تقدیر به عمل آمد و جوایز ارزنده‌ای به آنها اهدا شد. این مراسم نه تنها به عنوان یک جشن برای برگزیدگان بود، بلکه فرصتی برای تشویق سایر دانش آموزان به تلاش بیشتر و ادامه یادگیری در زمینه ریاضیات فراهم کرد.

برگزاری مسابقات دانش آموزی ریاضی «جایزه نوید» به عنوان یک تجربه موفق، نشان دهنده اهمیت و ضرورت برگزاری چنین رویدادهایی در ایجاد انگیزه و رشد یادگیری در دانش آموزان است. این مسابقات نه تنها به ارتقاء سطح علمی دانش آموزان کمک می‌کنند، بلکه زمینه‌ساز تقویت روحیه همکاری و رقابت سالم در بین آنها می‌باشند. امیدواریم که این رویدادها در آینده نیز ادامه یابد و به توسعه علمی و فرهنگی جامعه کمک کنند.

در مراسم اختتامیه، حصار در سه سالن از بیانات آقای دکتر امیدعلی کرمزاده رئیس انجمن ریاضی بهره‌مند شدند.

این رویداد با همکاری کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران برنامه ریزی شده بود.

۲. دکتر علی اصغر ورسه‌ای استاد ریاضی و رئیس اسبق دانشگاه گیلان در اولین روز پاییز ۱۴۰۳ چشم از جهان فرو بست. ایشان دارای دکترای تخصصی ریاضی (نظریه احتمال) از دانشگاه منچستر انگلستان و به مدت ۷ سال از ۱۳۶۷ تا ۱۳۷۴ رئیس دانشگاه گیلان بود. ریاست دانشگاه بین‌المللی امام خمینی و ریاست دانشگاه پیام‌نور گیلان از دیگر سوابق

همچنین در زمان برگزاری مسابقات، سرپرستان تیم‌ها و سایر مخاطبین مجازی، در یک کارگاه دانش‌افزایی با عنوان «طراحی واحد یادگیری ریاضی» با ارائه دکتر مهدی آقایی عضو دانشگاه فرهنگیان استان البرز شرکت کردند که از کیفیت بالا و استقبال خوبی برخوردار بود.

آمار و علوم داده دانشکده علوم ریاضی در تعامل با مدیران دستگاه‌های اجرایی استان و چند کارگاه تخصصی برپا شد و چند رویداد استارت‌آپی رقم خورد.

۵. در جشنواره پژوهش و فناوری سال ۱۴۰۳ دکتر حسین امینی خواه استاد گروه ریاضی کاربردی به عنوان پژوهشگر برتر استان انتخاب شد. همچنین دکتر مازیار صلاحی استاد گروه ریاضی کاربردی موفق به کسب عنوان پژوهشگر برتر دانشکده علوم ریاضی شد. همچنین از آقای دکتر داود خجسته سالکویه سردبیر نشریه مدل‌سازی ریاضی به عنوان نشریه برتر دانشگاه و آقای دکتر علی جمالیان به عنوان پژوهشگر برتر در حوزه ارتباط با صنعت تقدیر شد.

مریضیه شمس یوسفی (نماینده انجمن)
دانشگاه گیلان

ایشان بود. «محمد رضا عارف» معاون اول رئیس جمهور، «حسین سیمایی صراف» وزیر علوم، «سید محمد خاتمی» رئیس جمهور اسبق ایران، «محمدباقر نوبخت»، معاون اسبق رئیس جمهور و سایر فرهیختگان فرهنگی و سیاسی این ضایعه تلخ را در پیام‌هایی جداگانه به فعالین دانشگاهی و خانواده ایشان تسلیت گفتند.

۳. دکتر داود خجسته سالکویه عضو هیأت علمی دانشکده علوم ریاضی در بین پژوهشگران پراستناد یک درصد برتر دنیا قرار گرفت.

۴. جشنواره پژوهش و فناوری سال ۱۴۰۳ در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه گیلان برگزار شد. در این رویداد علاوه بر برگزاری سخنرانی‌های تخصصی در حوزه ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر، چندین نشست تخصصی با حضور متخصصان حوزه

اخبار دانشکده علوم ریاضی و کامپیوتر دانشگاه خوارزمی

پادوا ایتالیا با دعوت پروفیسور Stefano De Marchi از اساتید به نام در حوزه روش‌های بدون شبکه، آغاز شده بود، در شهر یور ۱۴۰۳، خاتمه یافت. شروع این ماموریت پژوهشی با تدریس درس دوره دکتری با عنوان

Meshless Approximation: Theory and Applications

به صورت فشرده و به مدت ۱۰ روز بود. سپس، به تحقیق بر روی پروژه‌های کاربردی با عنوان

Gradient-Driven Variably Scaled Kernels and
Continuous SSIM: application to MPI (Magnetic
Particle Imaging) and Solar-Flares

با همکاری پروفیسور De Marchi و اساتید و محققان دیگری در آن دپارتمان پرداختند. هدف این پروژه، افزایش وضوح تصاویر ماهواره‌ای و پزشکی با استفاده از تقریب توابع پایه شعاعی بود. ماحصل این تحقیق، چاپ ۴ مقاله در راستای یافتن پایه‌های پایدارتر و دقیق‌تر در فضای تقریب مبتنی بر هسته بود. دکتر محمدی، همچنین به عنوان سخنران کلیدی کنفرانس معتبر بین‌المللی ATMA2024 که در 11th- 2024، 14th June در دانشگاه سالنتو در شهر لچه ایتالیا برگزار گردید، ارائه‌ای با عنوان

- خانم دکتر مریم محمدی دانشیار گروه ریاضی، گرایش آنالیز عددی، به عنوان پژوهشگر برتر دانشکده در آیین بزرگداشت هفته پژوهش و تجلیل از پژوهشگران و فناوران برتر دانشگاه خوارزمی که در تاریخ ۶ دی ماه ۱۴۰۳ در کتابخانه جندی شاپور مجموعه فرهنگی ایران مال برگزار شد، انتخاب گردیدند.
- جناب آقای دکتر مجتبی رمضان‌نسب به عنوان مدیر گروه ریاضی دانشکده منصوب شدند.
- ماموریت پژوهشی خانم دکتر مریم محمدی، دانشیار گروه ریاضی کاربردی (آنالیز عددی) که در دی ماه ۱۴۰۱ در دانشگاه

many, September 25-26, 2023.

7. "RBFs as surfaces of revolution", talk given at the ICATA 2024: International Conference on Approximation Theory and its Applications, "Lucian Blaga" University of Sibiu, Romania, July 17-20, 2024.

ایشان همچنین در این دوره عضو کمیته علمی و اجرایی کنفرانس‌های معتبر بین‌المللی زیر بودند.

1. Scientific committee member of the International Conference on Mathematical and Computational Modelling, Approximation and Simulation (MACMAS 2023), Torino, Italy, May 29-June 1, 2023.
2. Scientific committee member of the Dolomites Research Week on Approximation and Applications (DRWA2), San Vito di Cadore, Italy, September 15-19, 2023.
3. Scientific committee member of the Second International Conference on Mathematics and Applications (ICMA'2023), University of Blida, Algeria, September 26-27, 2023.
4. Scientific and Executive committee member of the 6th Dolomites Workshop on Constructive Approximation and Applications (DWCAA24), Alba di Canazei (TN), Italy, 09-13 September 2024.

تدریس درس زیر در رشته زیست‌شناسی (مقطع کارشناسی) در دانشگاه پادوا

Fundamentals of Mathematics (Biology of Human and Environmental Health)

و همچنین تدریس درس RBF Approximation Theory در مقطع دکتری، رشته ریاضی دانشگاه

Lucian Blaga University

How differential geometry works in the RBF approximation theory

داشتند. در این پژوهش، که کاری مشترک با آقای محمد حیدری، دانشجوی دکترای ایشان بود، به بیان کاربرد مفاهیم هندسه دیفرانسیل در یافتن پارامتر شکل توابع پایه شعاعی پرداختند. سخنرانی در کنفرانس‌های معتبر بین‌المللی زیر نیز از دیگر دستاوردهای این ماموریت پژوهشی بود:

1. "Shape parameter of RBFs via curvature values", talk given at the ATMA2023: 5th International Conference of Approximation: Theory, Methods and Applications, Padova, Italy, January 18-20, 2023.
2. "RBF-SVD: New strategy to solve sparsity and scalability drawbacks in recommender systems", talk given at the International Week of Lucian Blaga University of Sibiu, Sibiu, Romania, May 22-26, 2023.
3. "RBF-SVD: New strategy to solve sparsity and scalability drawbacks in recommender systems", talk given at the Second International Conference on Mathematical and Computational Modelling, Approximation and Simulation (MACMAS 2023), Torino, Italy, May 29-June 1, 2023.
4. "Interpolants in the limit of some radial basis functions", talk given at the International Workshop on Current Trends in Analysis and Approximation Theory, Rome, Italy, July 18, 2023.
5. "Construction of new class of PD RBFs by using Schoenberg's theory", talk given at the Dolomites Research Week on Approximation and Applications (DRWA2), San Vito di Cadore (BL), Italy, September 15-19, 2023.
6. "A quasi-metric space based on the RHT RBF", talk given at the Two-day Workshop on Approximation Theory in honor of Martin D. Buhmann on his 60th anniversary, Giessen, Ger-

دانشگاه خوارزمی در تاریخ ۲۸ آبان ۱۴۰۳ یک رویداد جذاب و هیجان‌انگیز به نام Game Day را در لابی دانشکده علوم ریاضی و کامپیوتر برگزار کرد. این برنامه با هدف ایجاد نشاط و افزایش تعامل بین دانشجویان از رشته‌های مختلف طراحی شده بود و با استقبال خوبی روبه‌رو شد.

گزارش تصویری روز بازی

در شهر SIBIU کشور رومانی در جولای ۲۰۲۴، از دیگر فعالیت‌های ایشان در این دوره بود.

• آقای دکتر محمدعلی رعایت‌پناه از اعضای هیات علمی گروه ریاضی، جهت دوره فرصت مطالعاتی به دانشگاه مونپلیه، کشور فرانسه اعزام شدند و در آزمایشگاه علوم رایانه، رباتیک و میکروالکترونیک (LIRMM) فعالیت خواهند داشت. ایشان در سال‌های اخیر به فعالیت‌های علمی متعددی پرداخته‌اند که بخش قابل‌توجهی از آن شامل همکاری‌های بین‌المللی بوده است. این فرصت پژوهشی، با نظارت پروفسور مایکل پوس، بر موضوعات پیشرفته‌ای در زمینه بهینه‌سازی استوار و کاربردهای آن در سیستم‌های مهندسی متمرکز خواهد بود.

گزارش تصویری روز بازی

الهام تبریزی (نماینده انجمن)
دانشگاه خوارزمی

• به‌مناسبت دهه ریاضیات، انجمن علمی دانشجویی ریاضی

گزارش تصویری مراسم هفته پژوهش ۱۴۰۳ در کتابخانه جندی شاپور مجموعه فرهنگی ایران‌مال

اخبار دانشکده علوم ریاضی دانشگاه شهید باهنر کرمان

(د) کارگاه «یادگیری ریاضی عمومی با استفاده از نرم‌افزار GeoGebra» توسط خانم دکتر سعیده رشیدی روز سه‌شنبه ۱۴۰۳/۹/۲۰؛

(ه) سخنرانی آقای دکتر مجید میرزا وزیری (عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد) با عنوان «اشتغال‌پذیری ریاضی در عصر هوش مصنوعی» روز چهارشنبه ۱۴۰۳/۹/۲۱؛

(و) سخنرانی آقای دکتر فرشید عبداللهی (عضو هیأت علمی دانشگاه شیراز) با عنوان «سنجش فشرده، راهکاری برای هوشمندسازی داده‌ها» روز چهارشنبه ۱۴۰۳/۹/۲۸؛

(ز) نشست علمی با معلمان ریاضی کرمان (با محوریت نوآوری در آموزش ریاضی با استفاده از محتوای هوشمند و هوش مصنوعی) توسط آقای دکتر فرشید عبداللهی (عضو هیأت علمی دانشگاه شیراز) روز چهارشنبه ۱۴۰۳/۹/۲۸؛

(ح) سخنرانی خانم دکتر نجمه منصوری با عنوان «تحول در علم با هوش مصنوعی-راهی به سوی نوبل» روز یکشنبه ۱۴۰۳/۱۰/۲؛

(ط) مسابقه «شهر ریاضی برای دانشجویان» در روز چهارشنبه ۱۴۰۳/۹/۲۱ در طبقه‌ی همکف ساختمان دانشکده‌ی ریاضی و کامپیوتر با نظارت آقای دکتر مجید میرزا وزیری، همکاری خانه‌ی ریاضیات کرمان و انجمن‌های علمی دانشجویی و با حضور جمع کثیری از دانشجویان رشته‌های مختلف دانشگاه برگزار شد؛

(ی) در مراسم تجلیل از پژوهشگران و فناوران برتر استان کرمان که روز چهارشنبه ۱۴۰۳/۹/۲۱ با حضور مسئولان استانی و دانشگاهی در تالار وحدت دانشگاه برگزار شد، خانم دکتر نجمه منصوری از بخش علوم کامپیوتر به‌عنوان عضو هیأت علمی پژوهشگر برتر استان و دانشجوی ایشان، آقای بهنام محمدحسینی به‌عنوان دانشجوی دکتری پژوهشگر برتر استان، همچنین خانم زهرا جلالی در مقطع کارشناسی ارشد و آقای امیرمحمد شرف‌الدینی در مقطع کارشناسی از بخش علوم کامپیوتر معرفی شدند؛

(ک) آیین تجلیل از پژوهشگران و فناوران برگزیده دانشگاه

۰۱. به پاس پنج دهه فعالیت ارزشمند آموزشی و پژوهشی استاد ارجمند جناب آقای دکتر اسفندیار اسلامی، ویژه‌نامه مجله Journal of Mahani Mathematical Research به چاپ مقالات مرتبط با کارهای علمی ایشان اختصاص یافت. لازم‌به‌ذکر است که این مجله‌ی علمی-پژوهشی، به گزارش اخیر موسسه استنادی و پایش علم و فناوری جهان اسلام (ISC) در پایگاه داده این موسسه از رتبه Q2 به رتبه Q1 ارتقا پیدا کرده است.

۰۲. آقای دکتر سینا هدایت به‌مدت دو سال به‌عنوان مدیر گروه ریاضی محض دانشکده ریاضی و کامپیوتر منصوب شدند.

۰۳. از نخستین جایزه استانی دکتر مهدی رجبعلی‌پور چهره ماندگار ریاضی کشور با حضور جمعی از مسئولان کشوری و استانی، اساتید، دانشجویان و دانش‌آموزان در روز چهارشنبه ۱۴۰۳/۸/۹ در تالار وحدت دانشگاه شهید باهنر کرمان رونمایی شد. این جایزه را بنیاد ملی نخبگان، با همکاری دانشگاه شهید باهنر کرمان و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان کرمان، به منظور شناسایی افراد بااستعداد و با هدف تشویق به فراگیری علوم ریاضی در دو بخش دانش‌آموزی و دانشجویی برگزار کردند.

۰۴. به مناسبت هفته پژوهش، سخنرانی‌ها و کارگاه‌های زیر در دانشکده ریاضی و کامپیوتر و پژوهشکده ریاضی ماهانی برگزار شدند:

(أ) سخنرانی آقای دکتر مسلم شفیعی با عنوان «هندسه سیاه‌چاله‌ها و ساختار آن‌ها» روز یکشنبه ۱۴۰۳/۹/۱۱؛

(ب) کارگاه «معرفی تسهیلات و حمایت‌های بنیاد ملی نخبگان ویژه دانشجویان» توسط آقای مهندس علی ایرانمنش (کارشناس بنیاد نخبگان کرمان) روز سه‌شنبه ۱۴۰۳/۹/۱۳؛

(ج) کارگاه «حل مسائل ریاضی عمومی با استفاده از نرم‌افزار Matlab» توسط خانم دکتر طیبه واعظی‌زاده روز یکشنبه ۱۴۰۳/۹/۱۸؛

از دانشجویان پژوهشگر برتر آقای بهنام محمدحسینی و خانم زهرا اصغری در مقطع دکتری و از تیم شرکت کننده در سی و یکمین دوره مسابقات بین المللی IMC 2024 در کشور بلغارستان و تیم شرکت کننده در چهل و ششمین دوره مسابقه ریاضی دانشجویی کشور به سرپرستی و راهنمایی آقای دکتر حسین مومنائی، تجلیل به عمل آمد.

سینا هدایت (نماینده انجمن)

دانشگاه شهید باهنر کرمان

شهید باهنر کرمان با حضور رئیس و جمعی از مدیران، اساتید و پژوهشگران دانشگاه روز چهارشنبه ۹/۲۸/۱۴۰۳ در تالار وحدت دانشگاه برگزار شد. در این آیین از آقای دکتر محمد مسعود جاویدی از بخش علوم کامپیوتر به عنوان استاد پیشکسوت، آقای دکتر محمد ایزدی از بخش ریاضی کاربردی و خانم دکتر سوده حسینی از بخش علوم کامپیوتر به عنوان پژوهشگران پراستناد دو درصد برتر در سال ۱۴۰۲، آقای دکتر سید محمد مهدی حسینی از بخش ریاضی کاربردی به عنوان پژوهشگر برتر دانشکده تجلیل شد. همچنین

چند خبر از دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد

روسیه برگزار شد، به عنوان سخنران مدعو شرکت و سخنرانی خود را با عنوان «افزایهای دوماتیک گرافها» ارائه کردند. این سخنرانی اکنون در یوتیوب و در آدرس <https://www.youtube.com/watch?v=dowUAiaWUy0> قابل مشاهده است.

سخنرانی آقای دکتر محمودیان در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد

۱. آقای دکتر مهدی دهقانی سانج دانشیار آنالیز دانشگاه کاشان از مهرماه به دانشگاه یزد و همچنین آقای دکتر سعید میروکیلی دانشیار جبر دانشگاه پیام نور از اول مهر به دانشگاه یزد انتقال یافتند.

۲. آقای دکتر سعید علیخانی استاد دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد، ابتدای مهر سال جاری به عنوان عضو شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران که قدیمی ترین و معتبرترین انجمن علمی در ایران است، انتخاب شدند. این استاد دانشگاه یزد، علاوه بر عضویت در شورای اجرایی، در جلسه آبان شورای انجمن ریاضی به عنوان سردبیر نشریه خبرنامه انجمن ریاضی ایران برای دوره سه ساله مهر ۱۴۰۳ تا شهریور ۱۴۰۶ برگزیده شدند. ایشان در دوره قبل ویراستار ارشد این نشریه و چند دوره نیز عضو هیات تحریریه این نشریه بوده اند.

۳. آقای دکتر مهدی دهقانی سانج دانشیار دانشکده علوم ریاضی، به عنوان نماینده جدید انجمن ریاضی ایران معرفی شدند. آقای دکتر علیخانی در دوره های قبل این مسئولیت را برعهده داشتند.

۴. آقای دکتر سعید علیخانی استاد دانشکده علوم ریاضی در سومین کارگاه بین المللی احاطه گرها و کاربردهای آن که جمعه ۶ مهرماه به طور مجازی و توسط دانشگاه نووسیبرسک

۵. دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد، چهارشنبه و پنجشنبه ۲۵ و ۲۶ مهرماه ۱۴۰۳ با افتخار میزبان پروفیسور عباداله محمودیان استاد بازنشسته دانشگاه صنعتی شریف و چهره ماندگار ریاضی ایران بود. حضور این چهره ماندگار در یزد به بهانه سخنرانی در یازدهمین همایش ملی ریاضیات دانشگاه پیام نور (که توسط دانشگاه پیام نور یزد برگزار شد)، بود. با هماهنگی های به عمل آمده توسط دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد، سخنرانی این استاد پیشکسوت چهارشنبه ۲۵ مهرماه راس ساعت ۱۳ در سالن جلسات دانشکده برگزار گردید. سخنرانی ایشان در مورد «کاربرد ماتریس ها در توموگرافی» بود که

آقای دکتر فاتیما نیا، چهارشنبه ۲۴ بهمن
 آقای دکتر اکرمی، چهارشنبه ۲۲ اسفند
 مکان سخنرانی‌ها «سالن اجتماعات خانه ریاضیات یزد» است.
 برای استفاده بیشتر علاقمندان، این سمینار در لینک‌های زیر
 قابل دسترس و مشاهده است:
<https://link.edu44.ir/m2tech>
<https://shad.ir/yazdmath>

به‌طور مجازی هم پخش می‌شد. همچنین با هماهنگی که
 با خانه ریاضیات یزد انجام شده بود، آقای دکتر محمودیان روز
 پنج‌شنبه ۲۶ مهرماه پس از بازدیدی که در سال ۱۳۸۳ از خانه
 ریاضیات یزد داشتند، از این خانه برای بار سوم بازدید به‌عمل
 آوردند و در آن مکان و راس ساعت ۹ صبح سخنرانی خود
 را با عنوان «تجربه کار تحقیقاتی و آموزشی با دانش‌آموزان
 و دانشجویان دوره کارشناسی» ارائه نمودند. ایشان پنج‌شنبه
 شب به تهران بازگشتند.

مجموعه سمینارهای ماهانه خانه ریاضیات یزد با همکاری دانشگاه یزد

آقای دکتر عبداله محمودیان
 عنوان سخنرانی: (اسناد دانشگاه محلی شریف)
 تجربه کار تحقیقاتی و آموزشی با دانش‌آموزان و دانشجویان دوره کارشناسی
 پنجشنبه ۲۶ مهر ۱۴۰۳

آقای دکتر فاسم بریدلقمانی
 عنوان سخنرانی:
 وقوع فاجعه در استفاده نادرست از حساب ممیز شناور
 چهارشنبه ۳۰ آبان ۱۴۰۳

آقای دکتر سید محمد مشتاقیون
 عنوان سخنرانی:
 ریاضیات: محض یا کاربردی؟ محاسبه یا استدلال؟
 چهارشنبه ۲۸ آذر ۱۴۰۳

آقای دکتر محمدرضا احمدی زند
 عنوان سخنرانی:
 مدل سازی سیستم دینامیکی بیماری‌های عفونی
 چهارشنبه ۲۶ دی ۱۴۰۳

آقای دکتر مهدی فاتحی نیا
 عنوان سخنرانی:
 نظریه آشوب و پایداری از دریچه ریاضیات
 چهارشنبه ۲۴ بهمن ۱۴۰۳

آقای دکتر محمدحسین اکرمی
 عنوان سخنرانی:
 آنتی‌بی‌یو یا مدل سازی ریاضی
 چهارشنبه ۲۲ اسفند ۱۴۰۳

پوستر سمینارهای ماهانه در خانه ریاضیات یزد

حضور دکتر محمودیان در خانه ریاضیات یزد

۷. به‌مناسبت اول آبان، روز ملی آمار و برنامه‌ریزی، انجمن
 علمی-دانشجویی آمار دانشگاه یزد با همکاری گروه آمار این
 دانشگاه، مراسم گرامی‌داشتی در روز دوشنبه مورخ ۳۰ مهرماه
 ۱۴۰۳ به‌صورت حضوری و مجازی برگزار نمود. مراسم با
 حضور اساتید و دانشجویان دانشکده علوم ریاضی دانشگاه
 یزد در سالن ۶ دانشکده علوم ریاضی و به‌صورت مجازی
 با حضور عموم علاقه‌مندان از سراسر کشور در بستر ادوبی
 کانکت برگزار شد. این مراسم همراه با معارفه دانشجویان
 نورود رشته آمار دانشگاه نیز بود.

۶. با هماهنگی‌های به‌عمل آمده بین دانشکده‌ی علوم ریاضی
 دانشگاه یزد، معاونت آموزشی متوسطه دوم اداره کل آموزش
 و پرورش استان و خانه ریاضیات یزد، مقرر شد که دوباره برای
 نهمین سال دوم سال ۱۴۰۳ (شبهه سال قبل) چهارشنبه‌های آخر
 هرماه، اساتدان دانشکده علوم ریاضی (در زمینه‌های مختلف
 که باعث ارتقا سطح دانش و انگیزه دبیران ریاضی می‌گردد)،
 در خانه ریاضیات سخنرانی کنند. سخنرانان و زمان‌بندی آن
 به‌صورت زیر است. برای اطلاع بیشتر، پوستر را ملاحظه
 کنید:

- آقای دکتر محمودیان، پنج‌شنبه ۲۶ مهرماه
- آقای دکتر بریدلقمانی، چهارشنبه ۳۰ آبان
- آقای دکتر مشتاقیون، چهارشنبه ۲۸ آذر
- آقای دکتر احمدی زند، چهارشنبه ۲۶ دیماه

یزد که از قضا دانش‌آموخته‌ی دکتری آمار دانشگاه یزد هستند سخنرانی با عنوان «رد پای داده‌ها: ترسیم مختصات جامعه آینده» ارائه دادند. ایشان در ابتدا با ارائه شواهدی مستند به رشد نمایی تولید داده و مساله مه داده‌ها و لزوم تحلیل چنین داده‌هایی اشاره کردند. سپس، با اشاره به تلفیق آمار و هوش مصنوعی به این مساله پرداختند که چقدر علم داده جنبه‌های مختلف زندگی بشری را تحت تاثیر قرار داده است. در ادامه با ارائه تصویری از جامعه آینده و شهرهای هوشمند تاکید کردند به مرحله‌ای رسیده‌ایم که دیگر گریزی از مواجه شدن با داده‌ها در زندگی بشری و حکمرانی نیست. مخلص کلام اینکه آینده مبتنی بر داده است و اغلب فرصت‌های شغلی مبتنی بر کار با داده‌ها خواهد بود. در انتها به ملاحظات اخلاقی، چالش‌های آینده و فرصت در این زمینه اشاره کردند.

عکس یادگاری دانشجویان ممتاز با برخی از استادان

دیگر سخنران این مراسم آقای دکتر میرصادقی عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی شریف و برگزیده اخیر جایزه ابوریحان بودند. سخنرانی ایشان در مورد «آزمایش تصادفی، خیلی دور خیلی نزدیک» بود. ایشان با ارائه مثال عملی وضعیتی را ترسیم کردند که واریانس جامعه، نامتناهی و یا بسیار بزرگ باشد. در این وضعیت تحلیل‌های مبتنی بر آنالیز واریانس، دچار مشکل می‌شود. ایشان توجه حاضران را به تفکر در این‌گونه مسائل جلب کردند. پس از سخنرانی دوم، از دانشجویان برتر ورودی‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲ تجلیل به عمل آمد.

سپس، برای آشنایی بیشتر دانشجویان با فعالیت‌های فوق برنامه در مورد انجمن علمی دانشجویی پخش شد. همچنین، خانم خدای دبیر انجمن علمی دانشجویی آمار به

انجمن علمی آمار دانشگاه یزد با همکاری
بخش آمار دانشگاه یزد برگزار می‌کند:

آمار آیدان

گرامیداشت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی

+ معارفه دانشجویان ورودی جدید رشته آمار

سخنرانان

دکتر جعفر رحمانی
معاون آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان یزد
"رد پای داده‌ها: ترسیم مختصات جامعه آینده"

دکتر میرامید حاجی میرصادقی
عضو هیات علمی دانشکده علوم ریاضی دانشگاه صنعتی شریف
"آزمایش تصادفی، خیلی دور خیلی نزدیک"

زمان: دوشنبه ۳۰ مهرماه ۱۴۰۳ - ساعت ۱۵:۰۰
مکان: پردیس علوم پایه - سالن ۶
لینک آنلاین در بستر Adobe Connect:
meeting.yazd.ac.ir/eroom-dastbaravarde

پوستر گرامیداشت روز آمار

مراسم در ساعت ۱۵ با تلاوت آیاتی چند از کلام الله مجید و ادای احترام به سرود ملی کشورمان آغاز شد. در ابتدا جناب آقای دکتر علیخانی رئیس دانشکده علوم ریاضی ضمن خوش‌آمدگویی به حاضران در مراسم و تبریک به نوورودان رشته آمار، به ایراد سخنرانی در مورد دهه‌ی ریاضیات، روز آمار و برنامه‌ریزی و اهمیت علم آمار در توسعه کشور پرداختند. پس از آن، آقای دکتر میرحسینی معاون آموزشی دانشکده ضمن قدردانی از حاضران در این مراسم، با بیان نکاتی در مورد این مراسم فضا را برای ادامه برنامه آماده کردند. در ادامه پس از پخش کلیپ معرفی اعضای هیات علمی بخش آمار دانشگاه، جناب آقای دکتر دست برآورده به‌عنوان رئیس بخش آمار و همچنین استاد مشاور نوورودان رشته آمار، درباره تاریخچه بخش آمار دانشگاه یزد و افتخارات این بخش به ایراد سخن پرداختند. در این مراسم جهت ایجاد نشاط یک مسابقه آماری و یک سرگرمی نیز برگزار شد. دو سخنرانی جذاب و ارزشمند بر تقویت وزن علمی این مراسم افزوده بود. در سخنرانی اول، دکتر جعفر رحمانی شمس، معاون آمار و برنامه‌ریزی اقتصادی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان

در جمع دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم مجتمع آموزشی امام خمینی و دبیرستان دخترانه عصمت این شهرستان ایراد کردند که مورد توجه دانش‌آموزان قرار گرفت. بازدید آقای دکتر علیخانی از پژوهش‌سرای شهرستان خورویببانک از جمله دیگر فعالیت‌های ایشان بود که پس از آن ساعاتی را صرف صحبت و دادن پیشنهاداتی جهت ایجاد انگیزه بیشتر و کشف استعدادها کردند که بسیار مورد استقبال مسئولین و نخبگان این شهرستان قرار گرفت و مقرر شد در آینده و با هماهنگی‌های بعدی، برخی از این پیشنهادات سریعتر عملی شود.

ارائه گزارشی در مورد فعالیت‌های انجمن علمی دانشجویی پرداختند و از دانشجویان دعوت کردند با انجمن علمی دانشجویی همکاری کنند. در پایان با گرفتن عکس‌های یادگاری مراسم در ساعت ۱۷:۳۰ خاتمه یافت.

چند عکس از سخنرانی دکتر علیخانی در شهرستان خور

پرزگذاشت دهه ریاضیات
همیشه با
معارفه دانشجویان نورورد

عنوان سخنرانی:
مقدمه ای بر K-تئوری و مدولهای حذف پذیر
بهم صورت مجازی در لینک
<https://meeting.yazd.ac.ir/eroom-alkhani>

دکتر محمدرضا ودادی
استاد دانشگاه صنعتی اصفهان

برای ورود
به جلسه
اگن کنید

عنوان سخنرانی:
اعداد غیر کیلی

دکتر محمدعلی ایرانمنش
استاد دانشگاه یزد

چهارشنبه ۹ آبان ۱۴۰۳
ساعت ۹:۳۰ صبح
سالن ۶ دانشکده علوم ریاضی

پوستر دهه ریاضیات به همراه معارفه ورودی‌های جدید

۹. دانشکده‌ی علوم ریاضی دانشگاه یزد به‌بهانه دهه‌ی ریاضیات و معارفه ورودی‌های جدید در روز چهارشنبه ۹ آبان ۱۴۰۳ برنامه‌ای را برگزار کرد. از اهم این مراسم سخنرانی آقای دکتر محمدرضا ودادی استاد دانشکده علوم ریاضی دانشگاه صنعتی اصفهان با عنوان مقدمه‌ای بر K -تئوری و مدول‌های حذف‌پذیر. سخنران بود. دیگر این مراسم آقای دکتر محمدعلی ایرانمنش استاد دانشکده علوم ریاضی دانشگاه

۸. به‌دعوت آموزش و پرورش شهرستان خورویببانک و به بهانه دهه‌ی ریاضیات، رئیس دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد، آقای دکتر علیخانی در همایشی با عنوان «جهان بی‌پایان ریاضی» که سه‌شنبه اول آبان‌ماه ۱۴۰۳ در سالن اجتماعات امام خمینی آموزشگاه شهید وهب شهر خور برگزار شد، شرکت کردند. آقای وهاب مدیر آموزش و پرورش این شهرستان در ابتدای این مراسم، ضمن خیرمقدم و معرفی آقای دکتر سعید علیخانی، بیان کردند که دانش‌آموزان شهرستان استعدادهای زیادی در زمینه‌های مختلف دارند و برای پیشرفت و شکوفایی آن باید از معلمان کمک گرفت. پروفسور علیخانی در ابتدا ضمن تاکید بر مهم بودن نقش معلم و روش آموزش آن‌ها در یادگیری دانش‌آموزان، از معلم کلاس دوم دبستان خود و مدیریت دبستان زمان تحصیل خود بابت زحمات آنان و روش‌های انگیزه‌بخش ایشان، تقدیر به‌عمل آورد و سپس در مورد دنیای داده‌ها و کاربرد آن در صنعت و زندگی، هوش مصنوعی و تاثیر آن بر روش تدریس معلمان صحبت کردند. همچنین آقای دکتر علیخانی در روز چهارشنبه دوم آبان‌ماه، سخنرانی‌هایی انگیزه‌بخش

رقابت از اینجا آغاز می شود —
انجمن های علمی علوم کامپیوتر و مهندسی کامپیوتر در مناسب ترین زمانه نویسن برگزار می کنند:

آشنایی با برنامه نویسی رقابتی

با حضور
دکتر محمد فرشی؛ عضو هیئت علمی علوم کامپیوتر
دکتر امیر جهانگرد؛ ریاست بخش نرم افزار مهندسی کامپیوتر
جناب آقای امیررضا پور اخوان؛ دارنده مدال طلا مسابقات ICPC منطقه ای آسیا

01001001001001
00100100100100
100100100100100

سه شنبه ۱۴۰۳
ساعت ۱۶:۳۰ الی ۱۹:۰۰
ساختمان مرکزی، سالن فرهنگ

پوستر روز برنامه نویسی

یزد بود که در مورد اعداد غیرکیلی صحبت نمودند. آقای دکتر مشتاقیون که استاد مشاور ورودی های جدید هستند، نیز صحبت هایی را در مورد قوانین آموزشی و چارت تحصیلی بیان نمودند. پخش چند کلیپ و تقدیر از دانشجویان برتر ورودی های قبل نیز از دیگر برنامه های این مراسم بود.

۱۰. جلسه دوره توانمندسازی اعضای هیات علمی دفتر نظارت و ارزیابی دانشگاه یزد، با عنوان «واکاوی چالش های نویسندگی در مقالات» توسط آقای دکتر علیخانی روز چهارشنبه ۱۶ آبان ۱۴۰۳ در سالن فرهنگ دانشگاه برگزار گردید. در این جلسه که حدود ۱۰۰ نفر از اعضای هیات علمی در آن حضور داشتند، مطالبی چون اهمیت پژوهش، ارکان مقاله، آمادگی مقاله برای ارسال، اعمال بعد از ارسال مقاله، نرم افزارهای مشابهت یابی و مشکلات آن ها، سرقت ها و غفلت های علمی، استفاده از هوش مصنوعی در پژوهش و بیان برخی تجربیات در این جلسه مورد بحث قرار گرفت.

۱۱. مقاله مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد علوم کامپیوتر (گرایش محاسبات علمی) خانم مینا محمدی در نشریه ی با Cluster Computing که نشریه ای Q_1 بوده و در انتشارات اشپرینگر منتشر می شود، به چاپ رسیده است. ایشان تحت نظارت آقای دکتر محمد فرشی دانشیار دانشکده، دانش آموخته شده اند که به عنوان همکار این مقاله می باشند. آقای دکتر سپهر ابراهیمی، استادیار گروه علوم کامپیوتر و خانم بحرانی پور دانشجوی فعلی دکتری علوم کامپیوتر از همکاران دیگر این مقاله هستند. برای اطلاعات بیشتر [لینک](#)

را کلیک نمایید.

فصل پژوهش و فناوری

دانشکده علوم ریاضی برگزار می کند:

سخنرانی علمی

گراف ها همه جا هستند

سخنران:
دکتر سعید علیخانی
استاد دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد

دوشنبه ۱۴۰۳
ساعت ۱۴:۳۰ الی ۱۶:۳۰

https://adobe.kashanu.ac.ir/443/graph

پخش همگامی در کانال تلگرامی انجمن ریاضی ایران

پوستر سخنرانی دکتر علیخانی در دانشگاه کاشان

۱۲. به مناسبت روز برنامه نویسی، رویداد آشنایی با برنامه نویسی رقابتی با هدف ارتقای دانش و مهارت در زمینه برنامه نویسی و تبادل تجربیات میان اساتید، دانشجویان و علاقه مندان این حوزه امروز ششم آذرماه ۱۴۰۳، ساعت ۱۷:۰۰ در سالن فرهنگ (ساختمان مرکزی) دانشگاه یزد برگزار شد. آقایان دکتر فرشی (دانشیار بخش علوم کامپیوتر) و دکتر جهانگرد (استادیار دانشکده مهندسی کامپیوتر) در این برنامه حضور داشتند و صحبت هایی را ارائه نمودند.

۱۳. به دعوت دانشکده علوم ریاضی دانشگاه کاشان، آقای دکتر

پوستر سخنرانی آقای دکتر دولتی

۱۵. آقای دکتر علی دولتی دانشیار آمار دانشگاه یزد به مناسبت هفته پژوهش، روز یکشنبه ۲۵ آذر ۱۴۰۳ در سالن جلسات دانشکده علوم ریاضی سخنرانی خود با عنوان «سرگذشت پارادوکس مونتیهال» را ارائه دادند. این سخنرانی همزمان در فضای مجازی نیز پخش شد.

۱۶. در مراسم هفته پژوهش امسال که با حضور رییس دانشگاه یزد و اعضای هیات ریسه دانشگاه به همراه جمعی از اعضای هیات علمی برگزار گردید؛ از استادان سرآمد پژوهشی دانشگاه تجلیل شد. در بین این استادان، نام سه استاد دانشکده علوم ریاضی وجود دارد که به ترتیب آقایان دکتر بیژن دواز، دکتر سعید علیخانی و دکتر قاسم بریدلقمانی می باشند. این مراسم سه شنبه ۲۷ آذرماه ۱۴۰۳ برگزار شد. دانشکده علوم ریاضی این موفقیت را خدمت این سه استاد تبریک عرض کرده، آرزوی توفیقات بیشتر و سلامتی را برای این عزیزان خواستار است.

سعید علیخانی در روز دوشنبه ۱۲ آذرماه ۱۴۰۳ سخنرانی با عنوان «گراف‌ها همه‌جا هستند!» را در محیط ادوبی کانکت برگزار کردند. در این سخنرانی به کاربردهای نظریه گراف در معماری، فیزیک، هوش مصنوعی، علم داده، شیمی، پزشکی و ... اشاره شد.

۱۴. دکتر امیر کفشدار گوهرشادی دانش‌آموخته مقطع کارشناسی دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد، از انتهای سال ۲۰۲۴ کار خود را به‌عنوان دانشیار، در دانشگاه آکسفورد انگلستان آغاز کرده است. او یکی از دانشجویان نخبه دانشگاه یزد بود که در ۱۶ سالگی با چند مدال رنگارنگ از زادگاهش شهر مقدس مشهد، وارد دانشگاه یزد شد و بعد از قریب به ۴ سال موفق به اخذ دو مدرک کارشناسی ریاضیات و کاربردها و علوم کامپیوتر شد و در همین دوران دانشجویی افتخارات زیادی را برای دانشگاه به ارمغان آورد. وی با این که از دانشگاه‌هایی مانند استنفورد و کمبریج و ... پذیرش دکتری داشت به موسسه علم و صنعت اتریش ISTA رفت و از آنجا دانش‌آموخته دکتری شد و رساله دکتری‌اش در اروپا مقام اول را به‌دست آورد. او که چندسالی است به‌عنوان استادیار علوم کامپیوتر دانشگاه علم و صنعت هنگ‌کنگ مشغول به فعالیت است، چندین دانشجوی دکتری و تحصیلات تکمیلی از سراسر دنیا را راهنمایی می‌کند. این دانش‌آموخته دانشگاه یزد، از دسامبر ۲۰۲۴ به‌عنوان دانشیار به دانشگاه آکسفورد رفته و در انتهای سال میلادی فعالیت خود را آغاز خواهد کرد. این موفقیت ارزشمند را خدمت ایشان، خانواده محترم و اساتید دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد تبریک عرض می‌نماییم.

امیر کفشدار گوهرشادی

دکتر عبدالجلیل خلف، رئیس کل دانشگاه امام کاظم (ع)، به معرفی دکتر علیخانی به عنوان چهره‌های علمی و صاحب نظر در نظریه گراف و ترکیبیات در سطح دنیا پرداخت. وی ابراز امیدواری کرد که این بازدید نقطه شروعی برای همکاری‌های دوطرفه بین دو دانشگاه و در رشته‌های مختلف باشد. مقرر شد در آینده نزدیک تفاهم‌نامه‌هایی بین دانشگاه امام کاظم (ع) عراق و دانشگاه یزد منعقد شود.

همچنین، دکتر حیدر شلاش رییس گروه ریاضی دانشگاه کوفه، از حضور این استاد ریاضی در نجف ابراز خرسندی کرد و این حضور را نقطه آغاز همکاری‌های دو دانشگاه در آینده نزدیک دانست.

تقدیر از دکتر علیخانی در دانشگاه امام کاظم (ع) نجف

سپس دکتر علیخانی در سالن این دانشگاه و در جمع حدود ۱۵۰ نفری استادان و دانشجویان درباره کاربردهای نوین نظریه گراف سخنرانی کرد که بسیار مورد توجه حضار قرار گرفت.

در پایان مراسم، دکتر عبدالجلیل خلف با اهدا لوح تقدیر و تابلو لوگوی دانشگاه امام کاظم (ع) از دکتر علیخانی تقدیر کرد.

گفتنی است؛ دانشگاه امام کاظم (ع)، یک نهاد آموزشی دولتی وابسته به اداره اوقاف شیعه است که مقر اصلی آن در بغداد واقع شده است. این دانشگاه بر اساس قانون شماره (۱۶) سال ۲۰۰۹ توسط شورای نمایندگان عراق تأسیس شد تا به عنوان یک بنای علمی برای تفکر اسلامی اصیل و نقطه شروعی برای مکتب اهل بیت (ع) باشد. بر این اساس، این دانشگاه دارای شخصیت حقوقی، مالی و اداری مستقل برای دستیابی به اهداف تأسیس خود شده است. این دانشگاه دارای چندین شعبه در استان‌های مختلف عراق از جمله میسان، نجف،

سه سرآمد پژوهشی

۱۷. آقای دکتر سید محمد مشتاقیون دانشیار گروه ریاضی محض، در مجموعه سخنرانی‌های دانشکده علوم ریاضی مشترک با خانه ریاضیات یزد در روز چهارشنبه ۱۴۰۳/۰۹/۲۸ ساعت ۱۹:۰۰ سخنرانی با عنوان «ریاضیات محض یا کاربرد؟ محاسبه یا استدلال؟» را در خانه ریاضیات یزد ارائه نمودند.

پوستر سمینار دکتر مشتاقیون

۱۸. آقای دکتر سعید علیخانی، استاد دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد، ۲۷ آذرماه در بازدید از دانشگاه امام کاظم (ع) شعبه نجف، در جمع استادان و دانشجویان این دانشگاه سخنرانی کرد، در این نشست، از دکتر علیخانی تقدیر شد. در آغاز بازدید،

جوایزی را به این همکاران تقدیم کرد.

۲۰. آقای دکتر عیسی محمودی استاد گروه آمار دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد به‌عنوان مدیرگروه جدید آمار منصوب شدند.

۲۱. مراسم تجلیل از پژوهشگران و فناوران دانشگاه یزد با حضور معاون پژوهشی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، جمعی از مسئولان و اعضای هیات علمی دانشگاه یزد در روز شنبه ۳۰ دی‌ماه ۱۴۰۳ برگزار شد. در این مراسم از آقای دکتر بیژن دواز به‌عنوان پژوهشگر بین‌المللی دانشگاه و از آقای دکتر سعید علیخانی به‌عنوان پژوهشگر برتر دانشکده علوم ریاضی تقدیر به‌عمل آمد.

۲۲. هفدهمین کنفرانس بین‌المللی نظریه گروه‌های ایران ۱۰ و ۱۱ بهمن‌ماه در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد برگزار شد. در این کنفرانس که به‌صورت حضوری برگزار شد سه سخنران خارجی از کشورهای ترکیه، عمان و آفریقای جنوبی حضور داشتند. در این کنفرانس ۷ سخنرانی مدعو ۴۵ دقیقه‌ای و ۳۲ سخنرانی ۲۰ دقیقه‌ای ارائه شد.

پوستر هفدهمین کنفرانس نظریه گروه‌های ایران

سعید علیخانی
دانشگاه یزد

ذی‌قار، بابل، واسط، دیاله، دیوانیه و بصره است. دانشگاه امام کاظم (ع) در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری در رشته‌های مختلف علوم اسلامی، انسانی و علوم و مهندسی دانشجویی پذیرد. این دانشگاه تابع دستورالعمل‌های وزارت آموزش عالی و تحقیقات علمی عراق است.

سخنرانی دکتر علیخانی در دانشگاه امام کاظم (ع) نجف

تیم تنیس روی میز دانشکده

۱۹. روز دوشنبه دهم دی‌ماه ۱۴۰۳ روز پایانی مسابقات تنیس‌روی‌میز اعضای هیات علمی دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد بود. حدود ۱۸ نفر از اعضای هیات علمی دانشکده در این مسابقات حضور پیدا کردند و مقام‌های اول تا پنجم این مسابقات به‌صورت زیر مشخص شدند:

مقام اول: آقای دکتر سپهر ابراهیمی مود

مقام دوم: آقای دکتر محمد علی ایرانمنش

مقام سوم: آقای دکتر سعید میروکیلی

مقام چهارم: آقای دکتر حسین خورشیدی

مقام پنجم: آقای دکتر مهدی دهقانی سانج

هیات رئیسه دانشکده با همکاری معاونت فرهنگی دانشگاه

اخبار دانشگاه ملایر

تیلور حدس زدند همه گراف های مسطح پنج لیست رنگ پذیر هستند در حالی که گراف های مسطحی وجود دارند که چهار لیست رنگ پذیر نیستند. در سال ۱۹۹۳، توماسن حدس اول را اثبات و حدس دوم را ویت با ارائه مثالی ۲۲۸ راسی تصدیق کردند. چندین سال بعد مرتبه این گراف توسط میرزاخانی به ۶۳ کاهش یافت. تلاش های زیادی برای کاهش مرتبه این گراف انجام شده که هنوز این گراف بهترین مثال ارائه شده می باشد. در این سخنرانی گراف های جدیدی ارائه شد که حداکثر درجه گراف های ویت و میرزاخانی را از ۳۸ و ۴۲ به ترتیب به ۸ و ۱۲ کاهش می دهند و در ادامه به چندین مسئله باز رنگ آمیزی لیستی گراف های توانی مسطح پاسخ دادند و با درج شرایطی روی حداکثر درجه، صورت تجدید شده ای برای آنها نیز ارائه شد. همچنین به معرفی و روش یافتن کوچکترین گراف یکتایی که سه لیست رنگ پذیر نمی باشد، پرداخته شد. مشابه قضیه چهاررنگ، قسمت عمده اثبات آن بر پایه محاسبات کامپیوتری بنا شده است. این گراف سوالی از نلسن (۲۰۱۹) را به طور کامل پاسخ می دهد.

۳. در دی ماه ۱۴۰۳، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری با صدور حکمی «دکتر خسرو سایوند» را به عنوان «سرپرست دانشگاه ملایر» منصوب کرد. دکتر خسرو سایوند، عضو هیئت علمی گروه ریاضی دانشگاه ملایر با مرتبه استادی است که تاکنون بیش از یکصد مقاله علمی پژوهشی در مجلات معتبر ملی و بین المللی به چاپ رسانده و همچنین تألیف و ترجمه چندین عنوان کتاب دانشگاهی و نیز اجرای چندین طرح پژوهشی داخل و خارج از دانشگاه را برعهده داشته است. دکتر سایوند در دو دوره، پژوهشگر برتر و نیز سرآمد آموزشی برتر بوده است.

حسن ملکی
دانشگاه ملایر

۱. بر اساس گزارش منتشر شده از سوی پایگاه استنادی علوم جهان اسلام، پژوهشگران ایرانی پر استناد یک درصد جهان در ۲۲ حوزه موضوعی علوم در ۶ فهرست (آبان ماه ۱۴۰۲ الی شهریور ۱۴۰۳) معرفی شدند و «دکتر فرشید میرزائی»، استاد گروه ریاضی دانشگاه ملایر برای دومین سال پیاپی در این فهرست قرار گرفت. مؤسسه استنادی و پایش علم و فناوری جهان اسلام، (ISC) به عنوان یک مؤسسه معتبر بین المللی رسالت پاسخگویی به بخشی از نیازهای علمی و پژوهشی در زمینه رصد علم و فناوری ایران، منطقه و کشورهای اسلامی را بر عهده دارد. در همین راستا، این مؤسسه هر ساله پژوهشگران پر استناد برتر را شناسایی و معرفی می نماید.

۲. سمینارهای علمی تخصصی ماهانه دانشکده علوم ریاضی و آمار دانشگاه ملایر در آذرماه با ارائه «دکتر مرتضی حسوند» با عنوان «گراف ها در رنگین کمان ریاضیات: رنگ آمیزی لیستی گراف های مسطح» برگزار شد. دکتر مرتضی حسوند دانش آموخته کارشناسی ارشد ریاضی دانشگاه صنعتی شریف و دکترای ریاضی در زمینه نظریه گراف از دانشگاه یوکوهامای ژاپن هستند که اخیراً موفق به حل مسائل باز متعددی در زمینه رنگ آمیزی گراف های مسطح شده اند. در ادامه کمی در مورد این سخنرانی توضیحاتی آورده شده است:

آیا مثال میرزاخانی کوچکترین گراف مسطح غیر چهاررنگ پذیر لیستی است؟ قضیه چهار رنگ را می توان یکی از مهمترین قضیه های نظریه گراف و ریاضی دانست که اثبات آن به طور قابل توجهی بر پایه محاسبات کامپیوتری بنا شده است. برای تقویت این قضیه در سال ۱۹۸۰ اردوش، رایبن و

اخبار گروه ریاضی دانشگاه شهید مدنی

آذربایجان

در لیست JCR ۲۰۲۲ با ضریب تاثیر ۱/۶ قرار گرفت.

این مجله یک مجله تخصصی در حوزه ترکیبیات و بهینه سازی است و از سال ۱۳۹۴ (۲۰۱۶ میلادی) با همت گروه ریاضی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، با صاحب امتیازی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان و با سردبیری دکتر سید محمود شیخ الاسلامی (عضو هیئت علمی دانشگاه شهید

۱. مجله گروه ریاضی دانشگاه با عنوان

“Communications in Combinatorics and Optimization”

در تعیین موضوعات تحقیقی برای دانشجویان دکتری رشته های مختلف می تواند کمک کننده باشد.

۳. به گزارش روابط عمومی دانشگاه، طبق آخرین نتایج اعلام شده در سال ۲۰۲۴ در قالب رتبه بندی جهانی موضوعی شانگهای که یکی از معتبرترین رتبه بندی های جهانی است و تعداد ۲۹ دانشگاه از جمهوری اسلامی ایران در ۱۲۰ رشته محل در آن حضور داشتند، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان در رشته ریاضیات رتبه ی دوم در بین دانشگاه های کشور و در رتبه ۳۰۱ تا ۴۰۰ جهان قرار گرفت. لازم به ذکر است: از جمهوری اسلامی ایران فقط سه دانشگاه به ترتیب دانشگاه علم و صنعت ایران، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان و دانشگاه فردوسی مشهد در رشته ی ریاضی در بین دانشگاه های معتبر دنیا قرار دارند.

قابل ذکر است که در سال ۲۰۲۳ در این رتبه بندی ۴۲ دانشگاه از جمهوری اسلامی ایران حضور داشتند که دانشگاه شهید مدنی آذربایجان در رشته ی ریاضیات بالاتر از تمام دانشگاه های کشور در رتبه ۳۰۱ تا ۴۰۰ جهان قرار گرفته بود.

۴. دکتر سینا اعتماد، دانش آموخته ی رشته ریاضی محض، گرایش آنالیز غیرخطی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، عنوان دانشمند پراستناد یک درصد برتر دنیا برای سه سال متوالی (۲۰۲۱، ۲۰۲۲، ۲۰۲۳) براساس رتبه بندی موسسه علمی تحقیقاتی کلاریویت، و نیز عنوان دانشمند پراستناد دو درصد برتر دنیا برای دو سال متوالی (۲۰۲۲، ۲۰۲۳) براساس رتبه بندی موسسه تحقیقاتی دانشگاه استنفورد آمریکا را دریافت کرد.

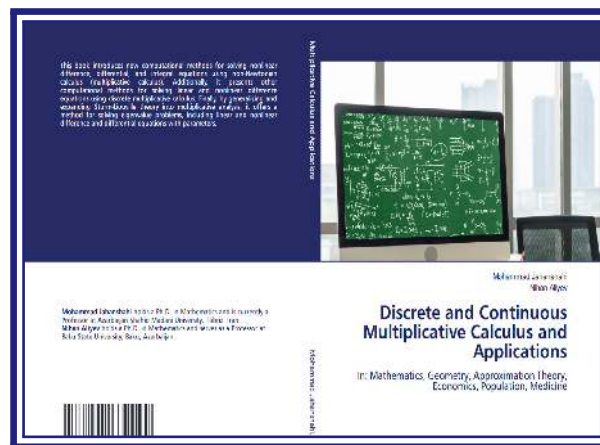

دکتر اعتماد

وحید رومی

دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

مدنی آذربایجان) و همچنین دکتر پیتر دانکلن (عضو هیئت علمی دانشگاه ژوهانسبورگ آفریقای جنوبی) و مدیرمسئولی آقای دکتر علیرضا غفاری (عضو هیئت علمی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان) نسبت به پذیرش و چاپ مقالات در زمینه نظریه گراف، ترکیبیات و بهینه سازی و کاربردهای آن ها اقدام می کند.

کتاب دکتر جهانشاهی

۲. کتاب با عنوان Discrete and Continuous Multiplicative Calculus and Applications تألیف دکتر محمد جهانشاهی عضو هیات علمی گروه ریاضی دانشکده علوم پایه دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، در انتشارات بین المللی لامبرت آکادمیک به چاپ رسید. این کتاب که در ۵ فصل تنظیم شده است در فصل اول به بیان تاریخچه و نحوه تشکیل مجموعه های عددی و اعمال اصلی حساب و به دنبال آن به ضرورت پیدایش حساب های مختلف می پردازد. فصل دوم به تشریح حساب های جمعی پیوسته و گسسته و فصل سوم به مفاهیم اولیه و اساسی حساب های ضربی پیوسته و گسسته و معرفی تابع پایای مشتقات مختلف می پردازد. فصل های چهارم و پنجم به کاربردهای حساب های جمعی و ضربی پیوسته و گسسته در زمینه های مختلف از جمله در خود ریاضیات، بررسی و حل معادلات تفاضلی و معادلات دیفرانسیلی غیرخطی، معادلات انتگرال غیرخطی و معرفی معادلات انتگرال گسسته اختصاص دارد. همچنین در این فصل ها کاربردهای حساب ضربی در بررسی مسائل اقتصادی و جمعیتی، پزشکی و زیستی بحث می شود.

لازم به ذکر است این کتاب برای دانشجویان سال آخر کارشناسی و سال های اول کارشناسی ارشد رشته ریاضی و

چند خبر از گروه ریاضی دانشگاه بجنورد

تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ تاکنون ۴ مورد از این سلسله سمینارها برگزار شده است.

پوستر کارگاه تحلیل روابط بین فردی با طعم ریاضی و چاشنی پایتون

پوستر سمینار آشنایی با دنیای ارزشهای دیجیتال

۲. کارگاه انتگرال توسط انجمن علمی دانشجویی رشته ریاضیات و کاربردها که آقای دکتر محسن کیان مدرس آن بودند، برای تمامی دانشجویان علاقه‌مند در سطح دانشگاه برگزار شد.

۳. کارگاه تحلیل روابط بین فردی با طعم ریاضی و چاشنی پایتون با هدف بزرگداشت دهه ریاضیات توسط خانم زهره دادی دانشیار گروه ریاضی دانشگاه بجنورد در دانشگاه برگزار گردید.

زهره دادی
دانشگاه بجنورد

۱. یکی از سری سمینارهای گفتگو محور در نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ تحت عنوان آشنایی با دنیای ارزشهای دیجیتال با سخنرانی آقای دکتر محسن کیان دانشیار گروه ریاضی دانشگاه بجنورد به مناسبت بزرگداشت دهه ریاضیات برگزار گردید. گفتنی است سلسله سمینارهای گروه ریاضی دانشگاه بجنورد به همت اعضای انجمن علمی دانشجویی رشته ریاضیات و کاربردها در هر نیمسال تحصیلی برنامه‌ریزی شده و به صورت هفتگی یا دوهفته یکبار در سالن جلسات دانشکده علوم پایه برگزار می‌گردد. در نیمسال اول سال

چند خبر از دانشکده ریاضی دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان

۳ بهمن ماه ۱۴۰۳ به مرتبه دانشجویی ارتقاء یافت. ایشان دارای مدرک دکتری تخصصی در رشته ریاضی کاربردی گرایش آنالیز عددی هستند که مدرک خود را در دانشگاه تبریز و در زمینه نظریه موجک و کاربردهای آن در حل معادلات دیفرانسیل و پردازش تصویر اخذ نموده‌اند.

۲. لیست سخنرانی‌های دانشکده ریاضی دانشگاه تحصیلات

۱. آقای دکتر بهزاد نعمتی‌سرای عضو هیات علمی دانشکده ریاضی دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان، در مورخ

فضل‌الله سلیمانی (نماینده انجمن)

تکمیلی علوم پایه زنجان در پاییز و زمستان ۱۴۰۳ را در زیر

دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان

مشاهده می‌کنید:

آمفی تئاتر شیمی دانشگاه	1403/03/08	Ramanujan vector field	میدان برداری راماناگان	موسسه ریاضیات محض و کاربردی IMPA برزیل	حسین مواساتی
آمفی تئاتر شیمی دانشگاه	1403/03/09	Foliations and diffeomorphism groups	برگ بندی و گروه‌های دیفیئومورفیسم	دانشگاه پوردو آمریکا	سام نریمان
آمفی تئاتر شیمی دانشگاه	1403/07/17	Are real numbers really real?	آیا اعداد حقیقی واقعا حقیقی هستند؟	دانشگاه صنعتی شریف	سیاوش شهشهانی
آمفی تئاتر شیمی دانشگاه	1403/08/01	Application of matrices in basic sciences and tomography	کاربرد ماتریس‌ها در علوم پایه و توموگرافی	دانشگاه صنعتی شریف	عبادالله محمودیان
آمفی تئاتر شیمی دانشگاه	1403/08/08	How to construct efficient solvers for nonlinear equations?	چگونه می‌توان روش‌های کارا برای معادلات غیر خطی ساخت؟	دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان	فضل‌الله سلیمانی
آمفی تئاتر شیمی دانشگاه	1403/08/15	Learning graph representation	یادگیری بازنمایی در گراف	دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان	زهرا نریمانی
آمفی تئاتر شیمی دانشگاه	1403/08/29	A localization of Hilbert C^* -modules over C^* -algebras	یک موضعی سازی از هیلبرت C^* -مدول‌ها روی C^* -جبرها	دانشگاه فرهنگیان زنجان	رسول اسکندری
آمفی تئاتر شیمی دانشگاه	1403/09/06	Commutative Algebra and Cryptography	جبر جابجایی و رمزنگاری	دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان	رشید زارع نهندی
آمفی تئاتر شیمی دانشگاه	1403/10/18	Normalization Method over Tropical Semirings	روش نرمال سازی روی نیم‌حلقه‌های گرمسیری	دانشگاه کیپلانو کانادا	امیر حسین امیر اصلانی

اخبار دانشکده علوم ریاضی دانشگاه

الزهرا(س)

از دیسک پوانکاره و تکنیک‌های طراحی نقاشان بزرگ، راهی برای درک عمیق‌تر از زیبایی ریاضی در هنر خلق کردند. سخنران با تأکید بر اهمیت ریاضیات و کاربردهای آن در هنر و نقاشی، از شکل توابع مثلثاتی مانند سینوس و کسینوس و تقاطع آن با تانژانت، طاق‌های بناهای قدیمی را به تصویر کشیده و با این تکنیک تابلوهای زیبایی خلق کرده بودند.

(۲) خانم پریسا مسلمی دانشجوی دوره کارشناسی رشته آمار ورودی ۱۴۰۰ دانشگاه الزهرا در بیست‌ونهمین المپیاد دانشجویی کشور، موفق به کسب مقام سوم گردید.

(۳) در راستای آشنایی دانشجویان با صنایع، استارت‌آپ‌های نوظهور

(۱) انجمن علمی دانشجویی ریاضی دانشگاه الزهرا(س) با همکاری گروه ریاضی، سمینار «جلوه مفاهیم ریاضی در عالم نقاشی» را با سخنرانی خانم فریده محمدی‌ها، کارشناسی ارشد نقاشی، در تاریخ ۱۲ آبان ۱۴۰۳ با حضور دانشجویان رشته‌های ریاضی و هنر برگزار کرد.

در این سمینار، خانم محمدی‌ها به معرفی مفهوم فراکتال‌ها، اعداد فیبوناچی و ویژگی‌های نسبت طلایی پرداختند. همچنین با الهام

و فرصت‌های شغلی، در روز چهارشنبه مورخ بیست‌وپنجم مهر ماه ساعت ۱۰ الی ۱۳، برنامه‌ای جامع به منظور بازدید حضوری از بخش‌های مختلف دومین نمایشگاه کار دانشگاه تهران توسط انجمن علمی دانشجویی ریاضی برگزار گردید.

سمیه جنگجوی شالدهی (نماینده انجمن)
دانشگاه الزهرا(س)

اخبار دانشکده علوم ریاضی دانشگاه صنعتی

شاهرود

شاهرود که در روز شنبه ۱۷ آذرماه ۱۴۰۳ اعلام گردید، نشریه Journal of Algebraic Systems دانشکده علوم ریاضی با سردبیری آقای دکتر ابراهیم هاشمی موفق به کسب نمایه Web of Science شده است. نمایه‌های WOS و Scopus جزو مهمترین نمایه‌هایی است که یک نشریه می‌تواند آنها را کسب نماید. پیش‌تر این نشریه موفق به کسب نمایه‌های Scopus و MathSciNet شده بود.

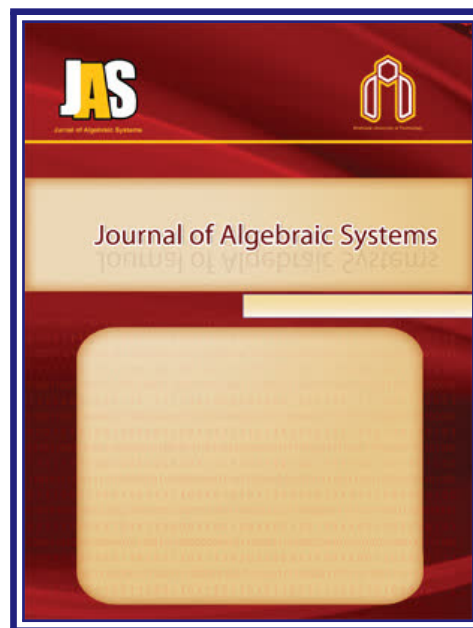
۱. در مراسم گرامیداشت هفته پژوهش و فناوری که دوشنبه ۱۹ آذرماه ۱۴۰۳ در دانشگاه صنعتی شاهرود برگزار گردید از آقای دکتر احمد معتمدنژاد و آقای دکتر محمدهادی نوری اسکندری به‌عنوان پژوهشگران برتر دانشکده علوم ریاضی تقدیر به‌عمل آمد. همچنین آقای دکتر احمد معتمدنژاد به‌عنوان پژوهشگر برتر علوم پایه در استان سمنان انتخاب گردیدند. آقای دکتر احمد معتمدنژاد استاد تمام در گرایش آنالیز مختلط و آقای دکتر محمدهادی نوری اسکندری دانشیار در گرایش کنترل و بهینه‌سازی می‌باشند.

مراسم دهه ریاضیات

۳. مراسم دهه ریاضیات در اوایل آبان‌ماه ۱۴۰۳ به همت انجمن علمی دانشجویی دانشکده علوم ریاضی برگزار گردید. این مراسم با خوش‌آمدگویی آقای دکتر مهدی قوتمند، رییس دانشکده علوم ریاضی و سخنرانی دوفنر از اساتید برجسته و با تجربه دانشکده، آقای دکتر مهدی ایرانمنش و آقای دکتر محمدرضا ربیعی پیرامون ریاضیات و آمار برگزار گردید. موسیقی زنده و مسابقات از جمله برنامه‌های این مراسم بود.

۴. همزمان با پایان یافتن امتحانات پایان ترم، جشن فارغ‌التحصیلی تعدادی از دانشجویان دختر و پسر ورودی سال ۱۳۹۹ دانشکده علوم ریاضی دانشگاه صنعتی شاهرود

نشریه Journal of Algebraic Systems

۲. بنا به گزارش دفتر نشریات معاونت پژوهشی دانشگاه صنعتی

دکتر ابوالفضل پورعیدی

با همکاری مدیریت محترم فرهنگی دانشگاه در تالار شیخ ابوالحسن خرقانی در پردیس مهندسی و فناوری‌های نوین برگزار گردید. ضمن تبریک به این عزیزان، سربلندی و موفقیت روزافزون برایشان آرزومندیم.

۵. آقای دکتر ابوالفضل پورعیدی از اعضای هیأت علمی دانشکده علوم ریاضی گرایش علوم کامپیوتر موفق به کسب ارتقاء به مرتبه علمی دانشیاری شدند. ضمن عرض تبریکه تداوم موفقیت‌ها در کسب درجات علمی بالاتر را از خداوند متعال برای ایشان خواستاریم.

احمد زیره (نماینده انجمن)
دانشگاه صنعتی شاهرود

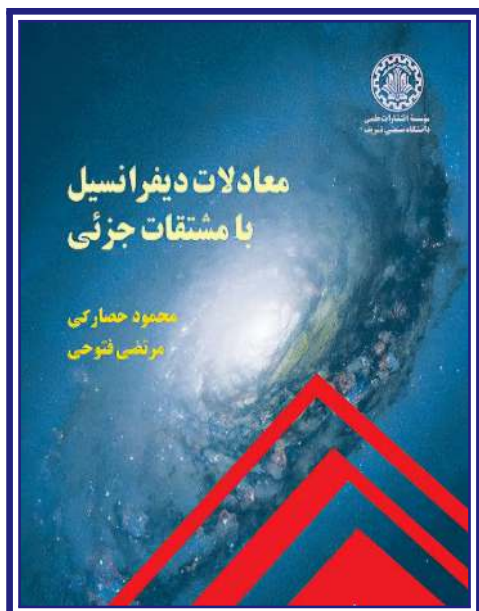

جشن فارغ‌التحصیلی

معرفی و نقد کتاب

کتاب

معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی

مؤلف: محمود حصارکی و مرتضی فتوحی*
ناشر: انتشارات علمی دانشگاه صنعتی شریف

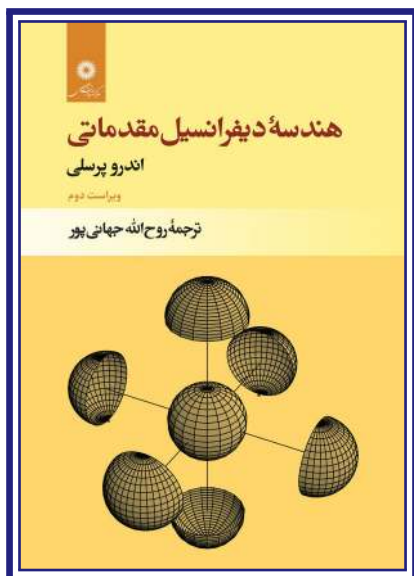
و فوریه است که در فصل دوم این کتاب به آن پرداخته شده است. در ادامه نویسندگان به بررسی معادلات دیفرانسیل خطی همگن و ناهمگن روی میدان‌های کران‌دار نیز یکی از موضوعات این کتاب است. در فصل ۵ نیز به معادلات دیفرانسیل در میدان‌های بی‌کران پرداخته می‌شود. یکی از مهم‌ترین فصول این کتاب، فصل ۶ با عنوان «بررسی کیفی جواب‌های معادلات دیفرانسیل» است که در آن با استفاده از اصل ماکزیمم، وجود جواب و یکتایی آن برای معادلات لاپلاس و حرارت بحث شده و روش دالامبر برای حل معادله موج و ایده‌های جواب‌های مشخصه بیان می‌شود. این کتاب در نهایت با معرفی مختصری از معادلات اصل بقا در فصل هفتم به همراه معرفی برخی معادلات خطی، شبه‌خطی و غیرخطی به پایان می‌رسد.

در هر فصل این کتاب، تمرین‌های مناسبی جهت یادگیری عمیق‌تر خواننده نیز فراهم شده است.

دانشگاه صنعتی شریف

معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی از دروس تخصصی دوره کارشناسی ریاضی است که دانشجویان رشته‌های فنی و مهندسی معمولاً مواد (سرفصل‌های) آن را در درسی تحت عنوان ریاضیات مهندسی می‌گذرانند. کتاب «معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی» با توجه به مقدمه نویسندگان آن، برای پوشش این دروس رشته‌های علوم پایه و مهندسی نوشته شده و توسط موسسه انتشارات علمی دانشگاه صنعتی شریف به چاپ رسیده است. این کتاب بر پایه دست‌نوشته‌های این اساتید در سال‌های متمادی تدریس این دروس در دانشگاه صنعتی شریف است.

کتاب مذکور مبتنی بر ۷ فصل است. در ابتدا با مقدمه‌ای بر نحوه پیدایش سری مثلثاتی و فوریه به معرفی سری فوریه، نحوه محاسبه آن و همچنین به بررسی همگرایی آن پرداخته شده است. یکی از ابزارهای مفید در مطالعه معادلات دیفرانسیل در میدان‌های بی‌کران یا غیرمتناوب استفاده از تبدیل‌های انتگرالی مانند لاپلاس

کتاب

«هندسه دیفرانسیل مقدماتی»

مؤلف: اندرو پرسلی

مترجم: روح‌الله جهانی‌پور*

ناشر: مرکز نشر دانشگاهی

جبرهای لی نامتناهی – بُعد و گروه‌های کوانتمی متمرکز است. موضوع کتاب، مطالعه هندسه خم‌ها و رویه‌ها در فضای سه‌بعدی با استفاده از ابزارهای حساب دیفرانسیل و انتگرال است. این موضوع شامل برخی از زیباترین نتایج ریاضیات است که بیشتر آنها با دانستن پیشنیازهای نه‌چندان زیاد، قابل فهم‌اند. آنچه واقعاً برای درک مطالب این کتاب لازم است، آشنایی با حساب دیفرانسیل و انتگرال (و مفهوم مشتق جزئی)، بردارها و جبرخطی (به‌ویژه ماتریس‌ها و دترمینان) است. علاوه بر گنجاندن بیش از ۲۰۰ مسئله در کتاب، همه‌جا تلاش شده است تا ساده‌ترین رویکرد برای به‌دست آوردن نتایج به‌کار گرفته شود. به این ترتیب، نه‌تنها پیشنیازها به حداقل رسیده، بلکه از برخی پیچیدگی‌های مفهومی که خواننده در مطالعه هندسه دیفرانسیل در ابعاد بالاتر با آنها برخورد می‌کند، دوری شده است. تغییرات عمده در ویرایش دوم، عبارت‌اند از: اضافه کردن فصلی جدید درباره هندسه ناقلیدسی استوار بر بنیان‌های هندسه دیفرانسیل رویه‌ها؛ ارائه دیدگاهی هندسی‌تر در مطالعه صفحه مماس که به کمک آن می‌توان فرم‌های بنیادی اول و دوم و نیز مفهوم نگاشت و اینگارتن را به‌عنوان اشیاء هندسی تعریف کرد؛ تعریف انتقال موازی و بیان پیوند آن با ژئودزیک‌ها و خمیدگی گاوسی؛ افزودن بخش‌هایی درباره رنگ‌آمیزی نقشه‌ها (به‌عنوان کاربردی از قضیه گاوس – بونه) و ارائه بحثی خودکفا درباره هندسه کروی. هندسه کروی صرف‌نظر از زیبایی ذاتی‌اش، ساده‌ترین هندسه‌های ناقلیدسی و از جنبه‌های متعدد، شبیه هندسه هذلولوی است.

چنان‌که خواننده محترم می‌داند، اشپرینگر مجموعه کتاب‌های

هندسه اقلیدسی و ابزارهای محاسباتی وابسته به آن، هرچند توانست قرن‌های متمادی، نیازهای بشر را برای درک ساختار هندسی پهنه‌نچندان گسترده‌ای از جغرافیای اطراف او را برآورده سازد، به‌ویژه پس از کم‌رنگ شدن اندیشه‌های مکانیک نیوتنی و کنار گذاشته شدن برخی پیامدهای آن، و سپس ابداع مکانیک نسبیتی و کوانتمی، از توصیف ژرف نظم ریاضیاتی حاکم بر جهان بازماند. با وجود این، به‌کارگیری ابزارهای حساب دیفرانسیل و انتگرال (که نیوتن از بنیانگذاران آن بود) به‌منظور شناخت ویژگی‌های هندسی اشیاء خمیده، منجر به پیدایش هندسه دیفرانسیل (و در سطحی بالاتر، هندسه خمینه‌ها) شد و در پی کاربرد گسترده آن در شاخه‌های اصلی فیزیک، بشر توانست شناخت خود را از هندسه عالم و چگونگی رخداد پدیده‌ها تکامل بخشد. بنابراین آشنایی دانشجویان رشته ریاضی با این شاخه از ریاضیات و کاربردهای آن در علوم دیگر، در چارچوب برنامه‌ها و کتاب‌های درسی، ضروری به نظر می‌رسد. به همین دلیل، مترجم با همراهی قابل تقدیر مرکز نشر دانشگاهی، تصمیم گرفت کتابی در این مبحث که برای دانشجویان مقطع کارشناسی ریاضی و دیگر علاقه‌مندان مناسب باشد، ترجمه و منتشر کند.

کتاب «هندسه دیفرانسیل مقدماتی» نوشته اندرو پرسلی (An-drew Pressley)، یکی از کتاب‌های مجموعه SUMS انتشارات اشپرینگر است و ترجمه این کتاب از روی ویراست دوم آن به سال ۲۰۱۰ انجام شده است. نویسنده این کتاب، استاد کینگز کالج لندن است و درجه دکتری خود را در سال ۱۹۸۰ در زمینه هندسه خمینه‌ها از دانشگاه آکسفورد اخذ کرده است. علایق پژوهشی او بر گروه‌ها و

در پایان کتاب! و معرفی آدرس‌های اینترنتی (توسط نویسنده) برای راهنمایی مدرّسان و حل مسائل بیشتر اشاره کرد. کتاب «هندسه دیفرانسیل مقدماتی» نوشته اندرو پرسلی، در همین مجموعه انتشار یافته است. در نتیجه، آن ویژگی‌ها در این کتاب نیز به چشم می‌خورد و به‌خصوص، حل همه مسئله‌ها در پایان کتاب آمده است. البته مترجم به‌منظور حفظ ارزش کتاب به‌عنوان یک کتاب درسی و برای اینکه خواننده محکی برای ارزیابی آموخته‌های خود از مطالب کتاب در اختیار داشته باشد، با موافقت مرکز نشر دانشگاهی، از ترجمه بخش مربوط به حل کامل مسئله‌ها خودداری کرده و فقط بخش مربوط به راهنمایی‌های کوتاه برای حل مسائل را ترجمه کرده است. با وجود این، نویسنده تعداد زیادی مسئله جدید همراه با حل، برای مدرّسان کتاب در نظر گرفته است که به‌صورت برخط در تارنمای www.springer.com در اختیار کاربران کتاب قرار دارد.

*دانشگاه کاشان

متعددی را با اهداف گوناگون منتشر می‌کند. زمانی نه‌چندان دور، یکی از این مجموعه‌ها، UTM بود که کوتهنوشته

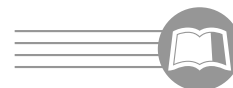
Undergraduate Texts in Mathematics

است. هرچند به نظر می‌رسد جامعه هدف این مجموعه، دانشجویان دوره کارشناسی ریاضی بوده باشد، ولی به‌جرات می‌توان گفت که خواندن و درک محتوای بسیاری از کتاب‌های این مجموعه (و حتی تدریس آنها) برای دانشجویان مقطع کارشناسی ریاضی، کار آسانی نبود. در سال‌های اخیر، اشپرینگر مجموعه‌ای جدید با عنوان

Springer Undergraduate Mathematics Series

به هدف انتشار کتب آموزشی (تقریباً خودکفا) برای دانشجویان مقطع کارشناسی به بازار کتاب عرضه کرده است که از ویژگی‌های بارز آن، می‌توان به سادگی و روان بودن بیان مطالب، توصیف و توضیح بیشتر، مثال‌های متعدد، تمرین و مسئله‌های مناسب‌تر، حل تمامی مسئله‌ها

ویژه‌نامه دکتر سید عبداله محمودیان

ویژه‌نامه‌ای جهت ادای احترام به مرحوم دکتر سید عبداله محمودیان

انا لله و انا اليه راجعون

قال رسول الله (ص)

اذا مات العالم الفقيه ثلم في الاسلام ثلثة لا يسدها شيء

وقتی عالمی فقیه، فوت کند در اسلام رخنه و حفره‌ای ایجاد می‌شود که هیچ چیزی نمی‌تواند جای آن را پر کند.

مرحوم استاد دکتر محمودیان، رئیس سابق انجمن ریاضی ایران

چندباره خدمت خانواده محترم، همکاران عزیز و جامعه ریاضی ایران، امیدواریم عرض تسلیت ما باری از آلام بکاهد و دعا می‌کنیم روح این استاد عزیز در آرامش باشد.

دکتر محمودیان به معنای واقعی کلمه «ویژه» بود. بدین سبب چندروز پس از درگذشت این استاد عزیز، پیشنهاد تهیه ویژه‌نامه‌ای در خبرنامه انجمن داده شد. لازم می‌دانیم از همه عزیزانی که مطالب خود را به خبرنامه ارسال نمودند، تشکر کنیم. ضمن عرض تسلیت

پیام تسلیت وزیر علوم در پی درگذشت چهره ماندگار ریاضی کشور

حسین سیمایی *

تلاش‌های صادقانه مرحوم دکتر محمودیان است که ضمن تربیت شاگردان و تالیف و ترجمه کتاب، با حضور در نهادهای علمی همچون انجمن ریاضی، انجمن رمز ایران و فرهنگستان علوم، در ترویج رشته ریاضی در کشور نقشه برجسته ای ایفا کرد و در آماده‌سازی تیم‌های ایران برای شرکت در المپیادهای جهانی ریاضی نیز بسیار کوشا بود. آرزومندم روح پاک آن استاد شاخص و چهره ماندگار علوم ریاضی که همه عمر پربرت خود را صرف علم و دانش کرد، قرین رحمت بیکران الهی باشد.

روحش شاد و راهش پر رهرو باد

انا لله و انا الیه راجعون
شنیدن خبر درگذشت همکار ارزشمند و گرانقدر دکتر سید عبدالله محمودیان، عضو هیئت علمی گروه ریاضی دانشگاه صنعتی شریف و چهره ماندگار این رشته موجب تأثر و تألم فراوان اینجانب شد. این ضایعه تلخ را به خانواده محترم و داغ‌دیده آن مرحوم مغفور و نیز جامعه دانشگاهی کشور، همکاران، استادان و دانشجویان و شاگردانش در دانشگاه صنعتی شریف، صمیمانه تسلیت می‌گوییم و از درگاه پروردگار متعال برای آن چهره برجسته علم و دانش، علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی خواهانیم. قطعاً جامعه علمی کشور مرهون

پیام تسلیت معاون اول رئیس‌جمهور در پی درگذشت دکتر سید عبدالله محمودیان

محمد رضا عارف *

بسزایی در ارتقاء علم و دانش این مرز و بوم داشتند و نامشان همواره در خاطر مردم باقی خواهد ماند. این فقدان بزرگ را به خاندان معزز محمودیان، جامعه علمی و دانشگاهی کشورمان تسلیت عرض می‌کنم و از درگاه خداوند متعال برای آن مرحوم علو درجات و برای بازماندگان معزز صبر، اجر و سلامتی مسالت دارم.

انالله وانالیه راجعون
درگذشت چهره ماندگار ریاضی ایران، جناب آقای دکتر سیدعبدالله محمودیان باعث غم و اندوه دوستداران ایشان شد. دکتر محمودیان عمر پر بار خود را وقف علم و خدمت به جامعه نمود و یاد و خاطره ایشان، با تمام مهربانی‌ها، تلاش‌های بی‌دریغ و نگاه پرامیدشان به آینده، همواره در قلب‌های ما زنده خواهد ماند. ایشان از موسسان انجمن رمز ایران است که با فعالیت مستمر و خستگی‌ناپذیری، سهم

بیانیه انجمن ریاضی ایران در پی درگذشت دکتر سید عباداله محمودیان

این، تلاش‌های خستگی‌ناپذیر ایشان در آماده‌سازی تیم‌های المپیاد ریاضی ایران و تألیف آثار علمی ماندگار، گواهی بر تعهد و عشق عمیق ایشان به پیشرفت دانش و بالاخص ریاضیات در ایران بود.

نام و یاد ایشان، علاوه بر جایگاه علمی ممتاز، همواره به‌عنوان الگویی از مهربانی، تلاش بی‌دریغ و نگاه پرامید به آینده بی‌گمان هم در خاطره‌ها و هم در آثار مکتوب باقی خواهد ماند. این ضایعه بزرگ را به جامعه علمی کشور و خانواده گرامی ایشان تسلیت می‌گوییم و از درگاه خداوند برای روح بلندشان رحمت بیکران را خواستاریم و برای بازماندگان او صبر و آرامش را آرزو خواهیم کرد.

نام و یادشان همواره جاویدان و گرامی باد.

با نهایت تأسف و تأثر، درگذشت چهره ماندگار ریاضی کشور و استاد گرانقدر، جناب آقای دکتر سید عباداله محمودیان، عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی شریف و از چهره‌های برجسته و اثرگذار در جامعه علمی ایران، را به خانواده محترم ایشان، همکاران، دانشجویان و همچنین تمامی جامعه ریاضی کشور تسلیت عرض می‌کنیم.

دکتر محمودیان عمر پربرکت و درخشان خود را در تلاش مداوم برای گسترش دانش و تربیت نسلی از اندیشمندان ریاضی سپری کرد. ایشان با فعالیت‌های ماندگار در نهادهای علمی همچون انجمن ریاضی ایران، انجمن رمز ایران و فرهنگستان علوم، نقشی فراموش‌ناشدنی در ارتقای جایگاه ریاضیات در کشور به جای گذاشت. بیش از

پیام تسلیت رئیس پیشین انجمن ریاضی ایران

محمد صالح مصلحیان*

که ایشان با جوان‌ها بسیار مهربان بود، میدان فعالیت را برای آنها باز می‌کرد و مثل یک پدر همیشه همراه و یاورشان بود. یاد و خاطره این مرد بزرگ همیشه در دل‌های ما دوستدارانش باقی است.

روحش شاد و قرین رحمت الهی باد.

* دانشگاه فردوسی مشهد

واز درگذشت استاد عزیز، دکتر عباداله محمودیان بسیار متأسف و اندوهناک شدم. در مدت نسبتاً کوتاهی که ایشان رئیس انجمن بودند به من که یک عضو علی‌البدل شورای اجرائی انجمن بودم، اولین مسئولیت رسمی‌ام در انجمن که سردبیری خبرنامه بود، واگذار شد. هربار که به تهران می‌آمدم مرا دعوت می‌نمود که مستقیماً از فرودگاه به دفتر ایشان در دانشگاه شریف بروم. همیشه با گشاده‌رویی منتظرم بود و در موضوعات مختلف علمی و اجتماعی با من گفتگو می‌کرد. به‌نظرم یک ویژگی مهم که شاید از نظرها دور مانده است، این بود

خداحافظ ریاضی دان

نوشته ای کوتاه در یادبود مردی بزرگ

امیدعلی شهینی کرمزاده*

سال‌های سخت ایران و شیرین ما

عبداله محمودیان متخصص نظریه گراف بود و اغراق نیست اگر بگویم بیشتر پژوهشگران امروز نظریه گراف بی‌واسطه یا باواسطه دانشجوی او بوده‌اند. بنیان‌گذار نظریه گراف در ایران، آقای دکتر بهزاد بود، اما محمودیان پایه‌های آن را در ایران محکم کرد و دانشجو تربیت کرد. عبداله از آن دسته استادانی بود که وقتش را با دانشجویانش می‌گذراند؛ به حرف‌هایشان دل می‌داد و حامی آنان بود. استاد واقعی چنین است؛ وگرنه امروزه متن درسی را می‌توان از کتاب‌ها و دوره‌های آموزشی آموخت. کار استاد، ارتباط فکری و قلبی با دانشجویش است که او را برای فردا روز که خودش نیست، آماده سازد و محمودیان چنین استادی بود. دوست دارم گوشه‌ای از خدمات دکتر محمودیان را بازگو کنم که شاید بسیاری از آن بی‌خبر باشند. در ایران و پس از سال‌های پرآشوب نخستین پس از انقلاب که دانشگاه‌ها باز شده بود، پس از سال‌ها، المپیاد ریاضی به‌راه افتاد. در سال‌های نخست، من بودم و یکی دیگر از همکارانم که موتور المپیاد ریاضی را روشن کردیم. سپس کسانی همچون عبداله به ما پیوستند و جانانه به نسل نوجوان ریاضی‌دوست خدمت کردند. از آن سال‌ها خاطرات خوبی داریم. محمودیان با آن روی گشاده، در کنار بچه‌هایی بود که چشم و چراغ ریاضی ایران بودند. بچه‌های نوجوانی که گاهی از روستایی دورافتاده بودند و بسیار خجالتی. محمودیان با آنان هم دوست بود و هم برایشان آموزگار. برایشان مسئله طرح می‌کرد، مسئله حل می‌کرد و همراهشان بود. یادش به‌خیر آن سال‌هایی را که تیم المپیاد را سرپرستی می‌کردیم و وجود محمودیان شیرین‌کننده روزهای برگزاری المپیاد بود. سال‌های نخست المپیاد ریاضی را با امروز مقایسه نکنید که منابع بسیار است و اینترنت در دسترس؛ آن زمان نه بودجه کافی بود و نه منابع کافی. و در آن شرایط بود که محمودیان برای المپیاد سوال و کتاب آماده می‌کرد. از یاد نبریم که او استاد دانشگاه صنعتی شریف هم بود و در آنجا هم باید مسئولیت‌هایش را به پیش می‌برد. کم نیستند استادانی که می‌توانند برای تربیت نسل فردا در کارهایی همچون المپیاد گام بردارند؛ اما در اتاق‌هایشان را بسته‌اند و جز به مقاله نوشتن نمی‌اندیشند. اما محمودیان تا روزی که زنده بود، چنین نبود.

چندی پیش یکی از بهترین دوستانم و یکی از برجسته‌ترین ریاضی‌دانان کشور چشم از جهان فرو بست. عبداله محمودیان، دوست دیرینه‌ام که ریاضی‌دان درجه یکی بود، ناگاه و به‌دلیل بیماری در ۸۱ سالگی ما را ترک کرد؛ اما یادش و میراث بزرگش همراه ماست و در آسمان ریاضیات ایران همواره خواهد درخشید.

سال‌های خوش آشنایی

به سال‌های دور باز می‌گردم. آشنایی من با عبداله محمودیان به زمان بازگشت او به ایران بازمی‌گردد. عبداله در دانشگاه تهران کارشناسی و در دانشگاه شیراز که آن زمان نامش دانشگاه پهلوی بود، کارشناسی‌ارشد را خواند. سپس به آمریکا رفت و در پنسیلوانیا دکترای ریاضی گرفت. آن زمان باور دانش‌آموختگان ایرانی چنین بود که دوست داشتند پس از درس خواندن به میهن بازگردند و خدمت کنند. چنان که پیش از او هم کسانی همچون پروفیسور هشترودی به ایران بازگشتند و برای ریاضیات کشور از جان مایه گذاشتند. عبداله محمودیان را سال‌های خیلی دور، ۱۳۵۴-۱۳۵۳ نخستین بار دیدم و دوستی‌مان از آنجا ریشه گرفت. همیشه باهم در تماس بودیم و آخرین بار که حضوری او را دیدم، کنفرانس پنجاه و چهارم ریاضی در زنجان بود. در آن کنفرانس نوه‌ام را هم برده بودم و چقدر از عبداله چیزهای شیرین و آموختنی یاد گرفت. نوشتن از عبداله محمودیان، سهل و دشوار است. سهل از آن جهت که انسانی صادق و زلال بود و دشوار از آن سو که چندوجهی بود. من با دکتر محمودیان روزها و شب‌های ماندگاری را داشتیم و هر دو در نهایت افتخار عمری را در خدمت میهن بودیم که بیش از هر چیزی به آن می‌بالیم. محمودیان بسیار خوش‌رو و خوش‌اخلاق بود؛ آن چنان که وقتی با او در مسافرت و سفر و سمیناری بودید، چنان روحیه‌ای داشت که آن سفر برای همراهان با تمام سختی‌هایش دل‌نشین و گوارا می‌شد. من امروز که در حال نوشتن این یادداشت هستم، اگر چه می‌دانم مرگ در سنین من و هم‌سالان من چیز غریبی نیست؛ در دل اندوهی بزرگ را در غم از دست دادن رفیق دیرینه‌ام حس می‌کنم و تلاش دارم خیلی کوتاه برای نسل جوان بگویم او چه کرد و چه میراثی برجای گذاشت.

میراث ماندگار عباداله

ریاضیات ایران و جهان می‌درخشد. بسیاری مریم میرزاخانی را با مدال فیلدز می‌شناسند و او را از زمانی به یاد دارند که در آمریکا خوش درخشید. اما برای شناختن دقیق‌تر مریم میرزاخانی باید به سال‌هایی بازگردیم که او دانش‌آموز بود. در آن سال‌ها، عباداله محمودیان یکی از آن کسانی بود که نه تنها استعداد او را کشف کرد، بلکه به شکوفایی مریم کمک کرد. پیش از دانشگاه و در زمانی که میرزاخانی فقید در دانشگاه شریف بود، با محمودیان کار علمی کرد. آری عباداله محمودیان، یکی از کسانی بود که در پروراندن مریم میرزاخانی نقش داشت. در پایان می‌خواهم فقدان این استاد گران‌مایه را به جامعه علمی ایران و خانواده عزیزش تسلیت بگویم و یادآور شوم که خوشا به حال کشوری که فرزند برومندی همچون عباداله داشت. اگرچه خودش در میان ما نیست، اما میراثی برجای گذاشته که کودکانی که امروز تازه اعداد را در دبستان‌های ایران می‌آموزند، از آن بهره خواهند برد.

نامش بلند باد در دفتری که در آن نام دانایان و میهن‌دوستان ایران را می‌نویسند.

* دانشگاه شهید چمران اهواز

دوست دارم مرگ غمناک عباداله محمودیان را به درسی از زندگی این رفیق شفیق و ریاضی‌دان عزیز کشورمان بدل کنم و بگویم از او چه می‌توان آموخت. بسیاری از ریاضی‌دانان در کشورهای خودشان و حتی در جامعه ریاضی کشورشان اثربخش نیستند. سال‌های کاری را به نوشتن مقاله و گاهی کتاب اختصاص می‌دهند و از صحنه کنار می‌روند، بی‌آنکه مستقیم درگیر تربیت نسل بعد از خودشان شوند و به فکر کارهای بزرگ و ملی باشند. عباداله محمودیان چنین نبود. او به فکر ریاضیات ایران بود و برای ارتقای آن، چه در المپیاد و چه در دانشگاه زحمت کشید. گاهی در کشوری، در برهه‌هایی از زمان فرزندان ظهور می‌کنند که منشأ بسیاری از کارهای بزرگ می‌شوند. عباداله محمودیان و چند دوست دیگرش که همگی روی شانه‌های ریاضی‌دانان پیش از خود و معلمان دبیرستان‌های آن زمان بودند، همان فرزندان رشیدی بودند که با دست خالی و دل‌های استوار از مهر میهن و دانش بالا، ریاضیات ایران را بالا بردند. اجازه می‌خواهم در بخش پایانی این نوشته، به یکی از ماندگارترین میراث‌های عباداله محمودیان عزیز بپردازم. نام مریم میرزاخانی در آسمان

در مورد مرحوم دکتر محمودیان

بیژن ظهوری زنگنه*

دانش‌آموزان دبیرستان بودند، آشنا شدم. با افراد متفاوتی به وسیله ایشان آشنا شدم، که خیلی جالب و خاطره‌انگیز بود. از ایشان خیلی چیزها به خصوص درباره استفاده از نرم‌افزارها یاد گرفتم. ایشان خیلی پرانرژی و دارای شوق یادگیری و یاددهی بودند. من و آقای تابش ایشان را تشویق کردیم که رئیس دانشکده شوند. در زمان ریاست دانشکده بودن ایشان، مرا معاون تحصیلات تکمیلی و همین‌طور مسئول برنامه‌ریزی درسی در دانشکده کرد که ثمره این برنامه‌ریزی که با همکاری خود ایشان و همه همکاران دانشکده به خصوص دکتر شهشهانی انجام شد، تهیه برنامه‌ای مدرن و مناسب برای دانشکده و دانشگاه بود. ایشان خصوصیات یک استاد خوب، مانند شاگردپروری، شوق تدریس و یادگیری و پژوهش را همیشه داشته و دارند.

دکتر محمودیان عزیز تولدت مبارک.

* دانشگاه صنعتی شریف

من قبل از اینکه دکتر محمودیان را دیده باشم، نامشان را از دکتر میامی و دکتر رجبعلی‌پور و بعداً از مرحوم دکتر جعفریان شنیده بودم. در سال ۱۳۵۸ زمانی که در دانشگاه صنعتی اصفهان بودیم به همراه دکتر میامی سعی کردیم که ایشان را از دانشگاه ملی آن‌زمان به دانشگاه صنعتی اصفهان بیاوریم. بعدها که با هم همکار و دوست شدیم، متوجه شدم که قبل از انقلاب، ایشان را در بوستن آمریکا در میهمانی منزل یکی از دوستان ملاقات کرده بودم، بدون این‌که همدیگر را بشناسیم. در سال ۱۳۷۱ با هم همکار شدیم. ایشان معاون تحصیلات تکمیلی دانشکده بودند، و من تازه استخدام شده بودم. من را تشویق کرد که خانم دکتر زمانی را به‌عنوان دانشجو بگیرم و این اولین دانشجوی دکتری من بود. کلاً چون دفترمان کنارهم بود (ابتدا روبروی هم بود) خیلی باهم صحبت می‌کردیم. در دفتر ایشان با مرحوم خانم میرزاخانی و آقای مهدیان که هر دو

شائق علم و آموزگار ابدی دانش

مهدی رجبعلی پور، حسن ملکی *

در سخت‌ترین شرایط با عشق به آموزش و معلمی، ریاضیات را از انحصار نخبگان بیرون آورد و آن را به میان مردم برد تا هرکس بتواند از زیبایی و قدرت آن بهره‌مند شود. بی شک شرح حال دانشمندان و مروجان علم و سختی و مرارت‌های آنها در راه ترویج علم، خود بهترین راه ترویج علم است. از این رهگذر است که می‌توان تفکر علمی را در جامعه بسط داد و نگاه و روش علمی را به همگان آموخت تا جامعه کمتر اسیر و در بند خرافات و شبه علم‌های مخرب شود. از این رو، شایسته و بایسته است نام و یاد این دانشمندان و ریاضی‌دانان بیش از پیش آورده و ذکر شود.

به فهرست بالا، می‌توان اسامی بیشتری افزود. وجه اشتراک همه این ریاضی‌دانان، عشق دیوانه وار به ریاضیات و تلاش بی حد و حصر برای ترویج آن در ایران است. اما قصد نگارندگان این مقاله، استاد بزرگ دیگری است که حدود چهل روز پیش دار فانی را غمگانه و ادع گفت و این مقاله یادنامه ای کوچک برای ایشان است: چهره ماندگار ریاضیات کشور و استاد دانشگاه صنعتی شریف، زنده یاد استاد عبدالله محمودیان، که روز ۸ دی ماه ۱۴۰۳ رخ در نقاب خاک کشید و جامعه علمی کشور را در غم و اندوه فرو برد.

دکتر عبدالله محمودیان نیز از خیل ریاضی‌دانان بزرگ و نامی ایران بود. دکتر محمودیان با ترویج فرهنگ و اندیشه ریاضی و پرورش استعداد‌های درخشان و آموزش شاگردانی توانمند، درخت ریاضیات ایران را قوی و پرثمر کرد. او شوق و علاقه به ریاضی را در چشمان دختران و پسران میهن زنده کرد. با کارهای علمی او ریاضیات گسسته و نظریه ترکیبات و گراف یکی از شاخه‌های فعال و پویای ریاضیات در ایران شد. او المپیاد ریاضی را به بستری برای شناسایی ریاضی‌دانان آینده ایران تبدیل کرد. در دورترین مدارس ایران حاضر شد و دانش آموزان را به علم آموزی و تفکر و حل مسأله علاقه مند کرد. به مانند او در ریاضیات ایران زیاد نیست، او با آن جایگاه و مرتبه علمی، جانانه برای کودکان ایران تلاش می‌کرد و به آنها امید داشت.

دکتر محمودیان، متولد ۲۸ اردیبهشت ۱۳۲۲ در زنجان، پس از اخذ دیپلم متوسطه در آن شهر (۱۳۴۱)، دوره کارشناسی را در دانشگاه تهران (۱۳۴۴)، کارشناسی ارشد را در دانشگاه شیراز (۱۳۴۸)، و دکتری ریاضیات را در دانشگاه پنسیلوانیای آمریکا (۱۳۵۴) گذراند. وی بیش از نیم قرن سابقه تدریس در دانشگاه‌های داخل و خارج دارد

داستان علم در کشور عزیزمان ایران سرشار از نقش آفرینی اساتید و چهره‌هایی است که یک تنه کار سخت و طاقت فرسای یک جمعیت را به دوش کشیده اند. دانشمندانی که عاشقانه و بی هیچ چشم داشتی قافله علم ایران را به پیش برده اند. باغبانانی که درخت علم و توسعه کشور را با شور و عشق خود آبیاری کرده اند و آن را به رشد و بالندگی رسانده اند. تلاشگرانی که عقب ماندگی‌ها را با فداکاری و ایثار خود جبران کرده اند. هم پژوهشگرانی چیره دست بوده اند و هم در پرورش پژوهشگران سنگ تمام گذاشته‌اند، در آن حد که در هر کوی و برزن محقق دست آموخته خویش به یادگار نهاده اند. هم برای کودکان و دانش آموزان محفل‌های پرشور و نشاط علمی برپا کرده‌اند تا از آن میان ستارگان درخشانی شکوفا شوند و هم با معلمان و آموزگاران در مدارس حشر و نشر داشته و آنها را الهام‌بخش و امید دهنده بوده‌اند. در هر دوره تاریخی از این دست دانشمندان و ریاضی‌دانان تعداد اندکی یافت می‌شود و شایسته است داستان زندگی علمی آنان ثبت و منتشر شود تا همگان بدانند نقش آفرینان اصلی تاریخ علم ایران چه کسانی بوده اند. محمد بن موسی خوارزمی، با بنیان‌گذاری علم جبر، نه تنها ریاضیات را به سطحی نوین رساند، بلکه تفکر منطقی و حل مسئله را به دانش آموزان و دوستانان ریاضی هدیه داد. ابوریحان بیرونی، در دوران سخت و علم ستیز حکومت سلطان محمود غزنوی، با سخت‌کوشی و تلاش شبانه روزی، نه تنها در علوم مختلفی سرآمد پژوهشگران عصر خود شد، بلکه خردگرایی علمی را در جهان اسلام گسترش داد و راه را برای پژوهش‌های آینده هموار کرد. حکیم عمر خیام، با نبوغ خود در جبر و هندسه و حل معادلات، ریاضیات زیبایی خلق کرد. غیاث‌الدین جمشید کاشانی، با محاسبات دقیق و ابداع روش‌های نوین در تقریب، شیوه تفکر و محاسبات ریاضی را بهبود بخشید. کاشانی کتاب بی نظیر «سرآغاز حساب» را برای علاقه مندان و دانش آموزان آن دوران نوشت که تا سالیان سال، تنها کتاب حساب به حساب می‌آمد. از معاصرین، پروفیسور هشترودی، با آنکه می‌توانست در فرنگ بماند و تحقیقات خود را پیش ببرد به میهن بازگشت و ترویج ریاضیات پیشه کرد. هشترودی با الهام‌بخشی به شاگردانش و تلاش برای پیوند زدن ریاضیات کلاسیک و مدرن، نشان داد که دانش فقط در کتاب‌ها نیست، بلکه در جان جویندگان خرد زنده است. او نسلی از دانش آموزان ایران را شیفته علم و ریاضیات کرد. استاد پرویز شهریاری،

های بنیادی فعلی) سال‌ها پژوهشگر ارشد و مسئول یکی از هسته‌های ترکیبیات پژوهشگاه بود. وی در طول دوره کاری خود با انتشار ده‌ها مقاله پژوهشی در مباحث تخصصی خود (نظریه گراف و طرح‌های ترکیبیاتی) و هدایت تعداد زیادی دانشجوی دکتری و کارشناسی ارشد سهم شایان توجهی در پیشبرد این مباحث در ایران داشته است. استاد محمودیان به پاس خدمات آموزشی و پژوهشی اش جوایز و عناوینی از نهادهای علمی کشور دریافت کرده است که در اینجا، به ترتیب معکوس زمانی، به آنها اشاره می‌کنیم:

استاد برجسته کشور (جایزه طباطبایی، ۱۳۹۰)، چهره ماندگار ریاضی ایران (۱۳۸۹)، جایزه بین‌المللی خوارزمی برای پژوهش بنیادی (۱۳۸۲)، استاد نمونه کشور (۱۳۸۲)، پژوهشگر نمونه دانشگاه صنعتی شریف (۱۳۸۱)، عضویت در فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران، استاد نمونه دانشگاه صنعتی شریف (۱۳۶۹ و ۱۳۷۶). نکاتی که در ادامه می‌آید با همراهی دکتر رجبعلی پور و رجوع به خاطرات ایشان از سال‌های دور جمع آوری شده است.

دکتر محمودیان در کناره تنها نوه‌اش: امید

۱. دوره کارشناسی ارشد ریاضی دانشگاه شیراز (دانشگاه پهلوی سابق) با همت شادروان دکتر منوچهر وصال همراه با چند رشته دیگر از مهر ۱۳۴۵ به راه افتاد. دکتر وصال با دعوت از تعدادی دانشجویان قدیمی اش همچون شادروان دکتر جواد بهبودیان، دکتر حیدر رجوی، شادروان دکتر احمد میرباقری، دکتر مهدی بهزاد و دیگران برای تدریس در دانشگاه شیراز، عزم خود را بر راه اندازی دوره‌های تحصیلات تکمیلی علوم پایه در ایران جزم کرده بود.

۲. بهار ۱۳۴۵، شادروان دکتر منوچهر وصال از بین دانشجویان بالاستعداد دوره کارشناسی تهران، عباداله محمودیان، هادی خرقانی، قاسم میامی، علی اکبر جعفریان و مهدی رجبعلی پور را برای حضور در دوره کارشناسی ارشد دانشگاه شیراز ترغیب می‌کند. اینان شاگردان نسل اول ریاضی‌دان معاصر ایران همچون پروفسور فاطمی، پروفسور هشتروندی و دکتر افضل‌ی پور و دکتر منوچهر وصال در دانشگاه تهران بوده‌اند. با ابتکار دکتر وصال، این جمع اولین ورودی دانشگاه شیراز در مقطع کارشناسی ارشد بودند که هر یک، بعداً از ریاضی‌دانان بزرگ و چهره‌های سرشناس و تاثیرگذار ریاضیات ایران می‌شوند.

و از سال ۱۳۶۲ در دانشگاه صنعتی شریف مشغول کار بوده است. دانشجویان محمودیان همواره از او به‌عنوان استادی دلسوز، متبصر، و الهام‌بخش یاد می‌کنند. یکی از ویژگی‌های شخصیت محمودیان، علاقه او به پرورش استعدادها و جوان در سطح دبیرستان است. وی سال‌ها در آموزش دانش‌آموزان المپیادی مشارکت فعال داشت. از جمله این دانش‌آموزان، مریم میرزاخانی بود که محمودیان از او دعوت کرد برای ادامه تحقیق در مسئله‌ای درباره تجزیه گراف‌های سه‌بخشی کامل در دانشگاه حضور یابد. این تحقیق به مقاله مشترکی انجامید که اولین دستاورد مهم در تجزیه این گونه گراف‌ها به دورهای ۵تایی است. دکتر محمودیان از پیشرویان و مروجان ریاضیات گسسته در ایران بود. در زمینه آموزش، وی از اولین کسانی بود که تدریس «ترکیبیات» را در دانشگاه‌های ایران باب کرد. در پژوهش نیز از پیشگامان بود. در اولین سال‌های پس از انقلاب و در شرایط دشوار جنگ و تعطیلی دانشگاه‌ها، هسته‌ای تحقیقاتی مرکب از دکتر محمودیان و دکتر غلامرضا خسروشاهی و عده‌ای همکار جوان‌تر از جمله فرخ وطن و شاهین آجودانی نمینی، برای اولین بار در داخل کشور به تحقیق در زمینه ترکیبیات پرداخت. محمودیان پس از تأسیس مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات (پژوهشگاه دانش

و منش دکتر محمودیان بوده است.

۷. ذهن او ذهنی زیبا و توانمند و خلاق بود. به تناسب و به موقع جوک‌ها و لطیفه‌های با مزه‌ای در چنته داشت. محیط پیرامون خود را با همین طنزهای و شوخ‌طبعی‌ها منحصر به فرد و پر شور و نشاط و فرایند درس و یادگیری را برای دانش‌آموزان و دانشجویان، سرشار از خاطره‌های فراموش‌نشده و ماندگار می‌کرد. همین صفات بود که او را به چهره‌ای ماندگار در جامعه علمی کشور تبدیل کرد.

دکتر رجبعلی پور، دکتر محمودیان و دکتر شهینی کرمزاده، سه چهره ماندگار ریاضی ایران در دانشگاه کرمان

آرامگاه ابدی دکتر محمودیان

۳. دکتر محمودیان در سال ۱۳۴۹ برای دوره دکترای ریاضی به دانشگاه پنسیلوانیای آمریکا رفت و در آنجا در زمینه نظریه گراف در سال ۱۳۵۴ فارغ التحصیل شد. ایشان پس از بازگشت به ایران در سال ۱۳۶۲ در دانشگاه شریف مشغول به کار شد.

۴. تجربه آشنایی چند دهه‌ای نگارنده اول این مقاله با دکتر محمودیان حکایت از علاقه دیوانه وار او به ریاضیات دارد. دکتر بهزاد، نظریه گراف را وارد ایران و دکتر محمودیان، در بالندگی و رشد این شاخه از ریاضیات نقش بسزایی ایفا کرد. در دهه هفتاد، نظریه ترکیبیات و ریاضیات گسسته با تلاش‌های دکتر محمودیان وارد سرفصل آموزشی دبیرستان شد.

۵. دکتر محمودیان باور عمیقی به کار گروهی و تعاملات علمی داشت. شور و شوق او به علم و یادگیری، در هر مکان و زمانی وجود داشت. یک دانشمند فعال و محقق اصیل علم بود که توانست در کنار انجام کارهای پژوهشی ماندگار، در ترویج علم و علم‌آموزی نام خود را در تاریخ علم کشور تا ابد ثبت کند.

۶. دکتر محمودیان برای ریاضیات در همه سطوح کارهای مهمی انجام داد. المپیاد ایران و شکوفایی استعدادها درخشانی همچون زنده یاد مریم میرزاخانی، برنده مدال فیلدز و رویا بهشتی و ریاضی دانان جوان بسیاری، مدیون زحمات و کلاس‌هایی است که ایشان برای دانش‌آموزان برگزار می‌کرد. دانش‌آموزان بی شماری در مدارس این سرزمین گواهی خواهند داد که دلیل علاقه شان به تحصیل و ریاضیات، رفتار

۸. برای علم و ریاضیات ارزش وافری قائل بود. آنچه در او نمود داشت، علاقه دیوانه‌وار و شوق بی‌حد و حصر او به یادگیری و آموزش علم و دانش بود. هیچگاه ریاضیات و ترویج آن را فراموش نکرد. او ریاضیات را عاشقانه دوست داشت. او شائق علم و آموزگار ابدی دانش بود.

خداوند ایشان را رحمت فرموده و به همه بازماندگان صبر و اجر عطا فرماید.
یاد ایشان همواره زنده خواهد بود.

ردیف جلو از راست: جعفر زعفرانی، مرحوم کریم صدیقی، زاهدزاهدانی، عبدالحمید ریاضی، عبدالله محمودیان، منوچهر وصال، یحیی تابش، محمود حصارکی و اسدالله نیکنام. در ردیف پشت، از سمت راست محمد توحیدلو، احمدرضا سلطانی، مهدی رجبعلی پور، مجید دهقان نیری (امین میری فعلی) و؟

بدرقه محمودیان شریف

محمد جلوداری ممقانی *

فعلی) منتقل شده است. پاییز یا زمستان ۶۷ بود که برای پیگیری ثبت نام در دوره دکتری که نتایج آن تابستان همان سال اعلام شده بود به دفتر دانشکده مراجعه کردم و با رئیس دانشکده، دکتر محمودیان، نخستین بار ملاقات کردم. در کنفرانس ۵۴م بیشتر با دوست قدیمی خود، دکتر صیرفی زاده، می گشت، قدری شکسته شده بود. با این حال در مجمع عمومی انجمن ریاضی ایران که با دکتر رجبعلی پور و دکتر کرمزاده در کنار هم نشسته بودند، حین استماع گزارش اینجانب در مورد تاریخ شفاهی ریاضیات ایران، پیشنهاد کرد که برای جلوگیری از دوباره کاری، کمیته تاریخ شفاهی ریاضیات با آقای دکتر اصغری در دانشگاه لیورپول هماهنگ شود. پس از اتمام این جلسه راه افتادیم

قبل از طلوع آفتاب هشتم دی بود که خبر درگذشت دکتر محمودیان را از یک کانال تلگرامی دریافت کردم. در همان کانال با اندوهی فراوان طی یادداشتی کوتاه تسلیت گفتم، و خود را سپردم به امواج خاطراتی که هر آن مانند کوهی سهمگین در لایه های ذهنم آوار می شد، از سال های دهه ۶۰ تا همین اواخر در ۵۴ امین کنفرانس ریاضی ایران در دانشگاه زنجان، سال ۱۴۰۲. سال ۶۰ که به دنبال تعطیلی برخی دانشگاه ها، دانشگاه ما نیز تعطیل شد، اقامت به صورت مامور در دانشگاه ملی ایران (شهید بهشتی فعلی) نصیب ما شد. آنجا بود که اسامی محمودیان و صیرفی زاده، نخستین بار به گوشم رسید. چندی بعد گفته شد که دکتر محمودیان به دانشگاه آریامهر (شریف

گرم شد و نگهبان پرسید مراسم دکتر محمودیان؟ و وارد شدیم، کمتر کسی در اطراف دانشکده علوم ریاضی حضور داشت. خود را به دفتر دانشکده رساندیم. منشی دانشکده تعارف کرد و نشستیم. چند لحظه بعد دکتر فنایی رئیس دانشکده وارد شد و یاد ایام گذشته کردیم و قدری بعد دکتر شهشهانی و سرانجام دکتر پورنکی. یاد آمد که نخستین بار که ۲۴ شهریور سال ۵۲ وارد این دفتر شدم خانم منصوره ارانی پشت میز منشی بود و دکتر بهزاد رئیس دانشکده. و زمستان ۶۷ که آمدم دکتر محمودیان رئیس بود، سال ۷۳ که برای درخواستی وارد دفتر رئیس شدم تا خواستم حرفی بزنم زنگ تلفن به صدا در آمد و محمد علی نجفی رئیس دانشکده را برای وزارت آموزش و پرورش هاشمی رفسنجانی احضار کردند، تقاضا بر زبانم خشکید. منشی خانم اسدی بود. تعارفات که تمام شد خود را به طبقه همکف رساندیم. اندک اندک همکاران، شاگردان، و دوستان دکتر محمودیان از راه می‌رسیدند. مانی رضایی چهره‌ای آشنا داشت ولی نامش از ذهنم پاک شده بود. تا چند کلمه حرف زد گفتم تو باید مانی باشی، و تایید کرد. یاد شعر فروغ افتادم «تنها صداست که می‌ماند». بسیاری از همکاران، شاگردان و آشنایان سال‌های دور و نزدیک هم آمده بودند. روزبه تویسرکانی و روزبه ترابی، کسری علیشاهی، علی یزدیپور، آرش رستگار، دکتر زنگنه، خانم گویا، ترانه اقلیدس، خانم سپیده چمن‌آرا، خانم دکتر سلطانخواه، دکتر رنجبرمطلق، و ... حدود ساعت ۹ در محوطه جلوی ساختمان دانشکده ریاضی، مراسم تشییع با تلاوت قران و سخنان دکتر زنگنه و دکتر سلطانخواه پیش رفت و حدود ساعت ۹:۳۰ حرکت به سوی بهشت زهرا، قطعه نام آوران، آغاز شد.

* دانشگاه علامه طباطبایی تهران

به‌سوی هتل. من راننده بودم، خانم من، دکتر محمودیان و دکتر کرمزاده مسافر. تا رسیدن به مقصد گپ‌وگفت شیرینی داشتیم. در دفتر دوم تاریخ شفاهی ریاضیات معاصر ایران که به‌زودی منتشر می‌شود، دکتر خسروشاهی خاطراتی به‌یاد ماندنی از دکتر محمودیان و همکاری با او در مورد آغاز تحقیقات مربوط به ترکیبیات در پژوهشگاه دانش‌های بنیادی (IPM) ذکر می‌کند. نخستین محل دفتر انجمن ریاضی ایران در ساختمانی کوچک در ضلع شمالی پارک بهجت آباد واقع در خیابان کریمخان زند قرار داشت. آخرین سالی که دکتر محمودیان رئیس انجمن ریاضی بود، این دفتر با یاری خانم دکتر سلطانخواه به محل فعلی انجمن واقع در خیابان استاد نجات‌الهی، پارک ورشو منتقل شد. در یکی از روزهای اسباب‌کشی یکی از کارکنان گفت که به‌زودی این‌جا را می‌گیرند! دکتر محمودیان با عصبانیت تشر زد که هیچ‌کس نمی‌تواند انجمن را از این‌جا بیرون کند. اکنون حدود ۲۰ سال از آن تاریخ می‌گذرد. کمیته تاریخ شفاهی انجمن ریاضی ایران دو مصاحبه نسبتاً مفصل در نیمه دوم ۱۴۰۱ با دکتر محمودیان ضبط کرده است که در شرف پیاده‌سازی و انتشار است. در مصاحبه دوم عجله داشت و باید برای کاری در خانه علم به زنجان می‌رفت، کوله و کیفش را برداشت و تند دور شد. با این آوار که هر لحظه وسعت می‌یافت، راه افتادم به‌سوی محل کارم، دانشگاه، سعی می‌کردم خبر بد را صبح اول وقت به کسی نگویم، دقایق به‌سختی می‌گذشت، یکی در آمد و گفت شنیده‌اید؟ و خبر را بازگو کرد و ذکر مناقب دکتر محمودیان در میان آمد. شب را با افکار پریشان به صبح ساعت شش و نیم رساندم. ساعت ۸ صبح روز بعد که از نگهبانی دانشگاه شریف رد می‌شدم، دکتر میمنی را دیدم. سرمان

به یاد استاد دکتر محمودیان

فرید (محمد) مالک *

استخدام شدم. مرحوم پروفیسور محمودیان علاوه بر توانایی‌های تخصصی در پذیرش و پیش‌برد ایده‌های نو، از جانب هرکس که باشد، بسیار با سعه‌صدر و همراهانه برخورد می‌کردند. به‌عنوان مثال، من در اواسط تابستان سال ۶۴، وقتی دانشجوی دوره کارشناسی ارشد و همچنین عضو و مسول آموزش گروه ریاضی کاربردی جهاد

خبر درگذشت استاد گرانقدرم، پروفیسور محمودیان، و اندکی پس از آن، فقدان جانسوز پروفیسور مهدوی هزاوه‌ای، مرا بسیار اندوهگین ساخت. هنوز فقدانشان را نمی‌توان باور کرد. من اولین دانشجوی کارشناسی ارشد آقای دکتر محمودیان در دانشگاه شریف صنعتی بودم، که در اسفند ۶۵ از پایان نامه‌ام دفاع کرده و در دانشگاه یزد

در یک همایش دانشگاه پیام نور به یزد تشریف آورده بودند و دیدار ایشان و دو سه روز همراهی با ایشان برای من بسیار مغتنم بود، زیرا ایشان با روحیه ترویج گر خود از هر فرصتی برای ترغیب جوانان برای کار در زمینه ریاضیات استفاده کرده و ضمناً در زمان هایی که ایشان، آقای دکتر علیخانی و بنده با هم بودیم با تعریف لطیفه ها یا معماهایی جو را خیلی شاد، صمیمانه و دلپذیر می کردند. برای من و به خصوص برای آقای دکتر علیخانی، که شاخه کاری شان با آقای دکتر منطبق بود، حضور ذهن و به روز بودن استاد خیلی جالب بود. به علاوه ایشان هنگام گردش در بافت تاریخی و خیابان مسجد جامع یزد به دنبال خرید لباس بافتنی برای نوه اشان بودند، که در آن زمان یافت نشد. هرچند ایشان در آن چند روز ناراحتی هایی از قبیل قند بالا داشتند و من برای اولین بار ایشان را با عصا دیدم، ولی شنیدن خبر بیهوشی و بستری شدن ایشان برایم غیرقابل باور بود، خبر فوتشان که دیگر جای خود دارد. به هر حال من خودم را تا ابد مدیون محبت های استادانم، و به خصوص ایشان، می دانم.

خداوند ایشان را رحمت فرموده و به همه بازماندگان صبر و اجر عطا فرماید. یاد ایشان همواره زنده خواهد بود.

دانشگاهی شریف بودم، پیشنهاد برگزاری یک طرح کاد ریاضی را به استاد عزیزمان پروفیسور شهشهانی، ریاست وقت دانشکده ریاضی، ارائه دادم که ایشان بلافاصله از آن استقبال کرده و موافقت دانشکده را هم جلب کردند، و در این راستا مرحوم پروفیسور محمودیان قبول زحمت همراهی با این کار را تقبل کردند. سپس من به چند دبیرستان پسرانه در رده ممتاز تهران مراجعه کرده و با بیان جزئیات طرح، خودم از آنان خواستم که دانش آموزان ممتاز خود را جهت شرکت در یک آزمون ورودی معرفی کنند. این آزمون با شرکت بیش از صد نفر و با سوالات تستی پنج جوابی که پروفیسور محمودیان با استفاده از منابع خودشان انتخاب کرده بودند به صورتی جالب برگزار شد و حدود ۳۶ نفر در آن دوره پذیرفته شدند، و این دوره با مشارکت چندین نفر از استادان، که زحمت انتخاب و جلب موافقت آنان را هم استاد عزیزمان متقبل شده بودند به خوبی برگزار شد، و شاید عامل مهمی برای تماس دانشکده ریاضی دانشگاه شریف با دانش آموزان ممتاز دبیرستانی بود. فکر می کنم مرحوم پروفیسور محمودیان طبق مراسم این کارها را کاملاً بر اساس علاقه به زمینه سازی در جهت کشف و هدایت استعداد های جوانان کشور انجام داده بوده اند.

* دانشگاه یزد

از همه مهم تر این که ایشان اواخر مهرماه امسال برای شرکت

اواخر مهرماه در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد

دکتر عباداله محمودیان: میراث‌دار گراف و ترکیبیات در ایران

خاطراتی از استادی که نیم قرن در کنارش دانش و پژوهش آموختم

نسرین سلطانه‌خواه*

ایشان همراه شد. ایشان در آن درس به همه دانشجویان مقاله‌ای اختصاص دادند تا مطالعه کرده و در کلاس ارائه دهند. موضوعی که به من رسید، مقاله جدید و به‌روزی بود. این مقاله برگرفته از پایان نامه دکترای خانم هوانگ بود. موضوع این مقاله در مورد تریدها بود که یکی از مباحث ترکیبیات است. آن را مطالعه کردم و ایشان به‌خوبی من را برای مطالعه و فهم مقاله راهنمایی کردند. در واقع این مقاله پایه خیلی از تحقیقات بعدی من شد. بعد که وارد مقطع کارشناسی‌ارشد شدم، به‌دلیل علاقه به این موضوع، پایان‌نامه‌ام را با آقای دکتر محمودیان گرفتم. آن موقع آقای دکتر محمودیان و آقای دکتر خسروشاهی با یکدیگر همکاری تحقیقاتی داشتند و در حین تحقیق به مساله‌ای درباره عدم وجود بعضی از تریدها برخورد کرده بودند. به من گفتند شما که مقاله را خوانده‌ای، روی این موضوع کار کن. من با راهنمایی ایشان روی این موضوع کار کردم و در نهایت پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد من بررسی وجود و عدم وجود بعضی از تریدها قرار گرفت. دفاع پایان‌نامه ارشدم ۲۸ شهریور ۶۷ بود. ایشان در انجام پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد نه تنها روش تحقیق را به من آموختند، بلکه انگیزه برای انجام تحقیق را در من ایجاد کردند. نتایج به‌دست آمده در پایان‌نامه فوق‌لیسانس در مقاله‌ای در سال ۱۹۹۲ چاپ شد. انتهای مقاله دو حدس ارائه شده بود. حدس اول ۶ سال بعد توسط دو استرالیایی ثابت شد و چندین مقاله نیز در تایید حدس دوم توسط دیگران نوشته شد. نهایتاً بعد از ۲۶ سال، در سال ۲۰۱۸ یک ریاضی‌دان روسی نشان داد که حدس دوم نیز کاملاً درست است. جالب است که این ریاضی‌دان روسی با استفاده از نظریه کدگذاری این حدس را ثابت کرد. در دوره دکتری هم ایشان به من تاکید داشتند که درس‌های متنوعی را در دوره تحصیل بگذرانم. در آن زمان درسی به نام نظریه کدگذاری یا درسی به نام رمزنگاری نبود. بلکه همه این مطالب را در درس آنالیز ترکیبی ارائه می‌دادند و به زیبایی ارتباط آنها با یکدیگر را بیان می‌نمودند. بعدها ایشان در ایجاد و توسعه رشته رمزنگاری و کدگذاری نقش مهمی داشتند، کما اینکه از موسسین انجمن رمز ایران بودند. ایشان سعی می‌کردند که دانشجویان ایشان گستره دانش و اطلاعات‌شان وسیع و عمیق شود و محدود نماند. ایشان اولین استاد دانشکده ریاضی بودند که دانشجوی

در گذر تاریخ علم، نام برخی از اندیشمندان نه تنها در صفحات کتاب‌ها، بلکه در ذهن و روح شاگردان و همکارانشان حک می‌شود. دکتر سید عباداله محمودیان، استاد برجسته دانشگاه صنعتی شریف، از جمله چنین نام‌هایی بود؛ ریاضی‌دانی که با آثار علمی، تدریس و تربیت دانشجویان، تأثیری ماندگار در ریاضیات ایران و جهان برجای گذاشت. دکتر محمودیان در ۲۸ اردیبهشت ۱۳۲۲ در زنجان متولد شد. تحصیلات دانشگاهی خود را در دانشگاه تهران آغاز کرد و در سال ۱۳۴۴ مدرک کارشناسی ریاضیات را اخذ کرد. سپس، در دانشگاه شیراز مدرک کارشناسی ارشد را خود را در زمینه نظریه گراف، زیر نظر آقای دکتر بهزاد دریافت کرد. علاقه و استعداد او در ریاضیات موجب شد که راهی ایالات متحده شود و در دانشگاه پنسیلوانیا، ابتدا مدرک کارشناسی ارشد (۱۳۵۰) و سپس دکتری (۱۳۵۴) خود را در زمینه ریاضیات کسب کند. بازگشت او به ایران و پیوستن به دانشگاه صنعتی شریف در سال ۱۳۶۲، سرآغاز دوره‌ای درخشان در تدریس و پژوهش ایشان بود. بنده افتخار دارم حدود پنجاه سال تلاش پر ثمر علمی استاد فقید، مرحوم دکتر محمودیان، استاد ممتاز بازنشسته دانشکده ریاضی دانشگاه صنعتی شریف را به‌عنوان یکی از شاگردانشان در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و اولین دانشجوی مقطع دکترای ایشان و اولین فارغ‌التحصیل دکترای دانشکده، روایت کنم و گوشه کوچکی از آنچه که در محضر ایشان آموختم را در سطور زیر باز گویم.

۴۵ سال پیش وارد دانشگاه شریف شدم. با کمی تاخیر بعد از تغییر رشته از مهندسی برق به دانشکده ریاضی آمدم و اولین درس دوره کارشناسی را در دانشکده ریاضی با آقای دکتر محمودیان گذراندم. پاییز سال ۶۳ درس ریاضی گسسته را در خدمت ایشان فراگرفتم، ناگفته نماند که اساساً آغاز تدریس درس‌هایی مانند نظریه گراف و ریاضیات گسسته تنها با حضور ایشان در دانشکده ریاضی آغاز شد. بعد از گذراندن درس ریاضی گسسته، به این درس بسیار علاقه‌مند شدم؛ چون گرایش نوپایی در علم ریاضیات بود. سال بعد، در همان دوره کارشناسی، درسی به نام مباحثی در آنالیز ترکیبی برای دانشجویان کارشناسی ارشد، توسط ایشان ارائه شد، و بنده خواهش کردم که اجازه دهند من نیز در آن کلاس ثبت‌نام کنم که با موافقت

تدوین ۴ مقاله مشترک داشتیم. پس از آن فرصت همکاری مشترک با ایشان فراهم نشد.

پس از سال‌ها وقفه در همکاری‌های مشترک علمی، سال قبل همراه با ایشان تصمیم گرفتیم تا درسنامه‌ای که سال‌ها برای تدریس درس آنالیز ترکیبی تهیه و تکمیل کرده بودیم، را تبدیل به کتاب کنیم. در جلسات تدوین و نهایی‌سازی کتاب، بسیار برای من بسیار جالب توجه بود که آقای دکتر علیرغم سن و سال‌شان همچنان دارای حضور ذهن خوب و قدرت تمرکز جالب‌توجه در زمینه علمی بودند. کتاب پس از طی مراحل داوری و تایید آن برای چاپ، متأسفانه زمانی زیر چاپ می‌رود که استاد عزیز در قید حیات نیستند. البته ایشان از محدود اساتید پیشکسوت هستند که هم در ترکیبیات و هم در نظریه گراف، متخصص بودند. ایشان دروس ریاضیات گسسته، ترکیبیات و گراف را وارد دانشگاه‌ها کردند و بعد این درس‌ها را با عنوان ریاضیات گسسته وارد برنامه درسی دبیرستان کردند و سپس در چند دوره دبیران ریاضی را آموزش دادند تا ریاضیات گسسته را یاد بگیرند و به دانش آموزان، آموزش بدهند. من در این برنامه که در سال‌های ۷۵ و ۷۶ در زنجان و سال ۸۰ در تهران برگزار شد، با ایشان همکاری داشتم.

ده‌ها مقاله علمی با همکاری ریاضی‌دانان برجسته بین‌المللی در مجلات معتبر بین‌المللی منتشر کرد که بسیاری از مقالاتش به‌عنوان منابع مهم در این حوزه شناخته می‌شوند و این موجب شد که گراف و ترکیبیات در ایران جایگاه ویژه‌ای پیدا کند. سبک تحقیقاتی ایشان مبتنی بر پیگیری یک موضوع تا به اثبات رساندن همه‌ی قضایا و کندوکاو کردن در همه‌ی جوانب آن مسأله بود. یکی از اثرات این سبک، ارائه‌های حدس‌ها و انگاره‌های متعددی است که توسط دیگران به اثبات رسیده است، به‌طور مثال یک حدس در زمینه نظریه گراف درباره اندازه لاتین‌ترین تریب یا مجموعه بحرانی در سال ۱۹۹۵ مطرح

دوره دکتری تربیت کردند و بنده به‌عنوان اولین فارغ‌التحصیل دکتری زیر نظر ایشان در فروردین ۱۳۷۳ با تهیه پنج مقاله از رساله دکتری خود در زمینه طرح‌های ترکیبیاتی در حضور داوران، مرحومه خانم دکتر «آن پنفلد استریت» از دانشگاه کوئینزلند استرالیا و آقای دکتر «هادی خرقانی» از دانشگاه لیت‌بریج کانادا و دکتر «چارلز کولبرن» از دانشگاه واترلو کانادا و آقایان دکتر زنگنه و مرحوم دکتر مهدوی هزاوه‌ای (که اخیراً و بعد از دکتر محمودیان به رحمت خدا رفتند) از دانشگاه صنعتی شریف و آقای دکتر خسروشاهی از دانشگاه تهران، دفاع نمودم. ایشان تلاش کردند که اولین فارغ‌التحصیلی دکتری در دانشکده ریاضی کاملاً در حد و اندازه شاخص‌های دانشگاه‌های معتبر بین‌المللی باشد.

جلسه دفاع

بعد از اتمام دکتری، سعی کردم که از محضر ایشان بی‌نصیب نمانم و در زمینه نظریه گراف کارهای تحقیقاتی مشترک در قالب

دیگر ویژگی‌های آقای دکتر محمودیان، داشتن صبر و حوصله زیاد برای دانشجو بود. ایشان از ابتدا اصول تحقیق کردن، درست نوشتن و اخلاق علمی را به دانشجویان یاد می‌داد. به همین دلیل حساسیت خاصی در برخورد با پدیده ریاضیات سطحی، و تقلب‌های علمی داشتند و به آن واکنش نشان می‌دادند. علاوه بر فعالیت‌های پژوهشی، ایشان مسئولیت‌های متعددی را در جامعه علمی برعهده داشت؛ از جمله ریاست انجمن ریاضی ایران، ریاست دانشکده علوم ریاضی دانشگاه شریف، عضویت در کمیته‌های ملی المپیادهای ریاضی و کامپیوتر و دریافت جوایز معتبر همچون جایزه بین‌المللی خوارزمی، جایزه علمی علامه طباطبایی، استادنمونه کشوری، چهره ماندگار و... اما آنچه از دکتر محمودیان چهره‌های ماندگار ساخت، نه عناوین و افتخارات، بلکه صبر، اخلاق علمی و عشق به تعلیم بود. من شاگردی هستم که افتخار می‌کنم آقای دکتر محمودیان استادم بوده و هستند. اگر بخواهم مطالبم را جمع‌بندی کنم ویژگی بارز و دستاورد غیرقابل انکار او را شاگردپروری و تربیت استادان آینده می‌دانم. بسیاری از شاگردان او امروز در دانشگاه‌های معتبر جهان فعالیت دارند. او استاد اولین زن ایرانی برنده مدال فیلدز، مرحوم مریم میرزاخانی بود و تأثیر عمیقی بر پیشرفت او داشت. دکتر سید عبداله محمودیان، شخصیتی الهام‌بخش و اثرگذار داشت که همواره در یاد و خاطره همکاران و دانشجویانش باقی خواهد ماند. جامعه علمی ایران، یکی از برجسته‌ترین چهره‌های خود را از دست داد، اما آثار علمی و شاگردان او، چراغ راهی برای نسل‌های آینده خواهند بود.

* دانشگاه دانشگاه الزهرا (س)

نمودند که چندین مقاله درباره درستی این حدس توسط ریاضی‌دانان دیگر منتشر شد و نهایتاً بعد از ۲۳ سال توسط دو ریاضی‌دان دیگر، کران بزرگتری برای اندازه لاتین‌ترین تریدها در تایید حدس مذکور اثبات شد. لیکن هنوز حدس به‌طور کامل اثبات نشده است.

ایشان دارای ویژگی‌های علمی منحصر به فردی بودند که به برخی از آنان اشاره می‌کنم:

اولین ویژگی علمی ایشان این بود که کلاس‌های درس‌شان به دلیل ویژگی‌های شخصیتی، پر از بیان مسائل باز و موضوعاتی برای فکر کردن بود. بعضی‌ها آقای دکتر محمودیان را به عنوان استاد مساله‌دار نام می‌بردند، چون همیشه دستشان پر از مساله بود و بعضاً برای حل بعضی از مسائل جایزه هم تعیین می‌کردند. ویژگی دیگر، پیگیری و پشتکار ایشان در مسائل علمی بود. ایشان هیچ‌گاه پرونده کار علمی‌ای را که شروع می‌کرد، نمی‌بست و هرچند وقت یک‌بار دوباره مقاله‌ای در آن موضوع می‌نوشت. جنبه دیگر اینکه، آموزش و پژوهش قسمتی از کار ایشان نبود، بلکه قسمتی از زندگی ایشان بود حتی در میان گفتگوهای روزمره، باز، گریزی به مسائل علمی می‌زدند. انگیزه و انرژی مضاعف، یکی دیگر از ویژگی‌های مشهود ایشان بود. ایشان در اطراف خود فضایی پر از نشاط و سرزندگی علمی به وجود آورده بود و به این وسیله دانشجویان به‌ویژه دانشجویان رشته‌های دیگر را جذب می‌نمود. به نحوی که دانشکده ریاضی، دانشکده‌ای مهاجرپذیر شده بود و دانشجویان سایر رشته‌ها به آن جذب می‌شدند. بلافاصله دانشجویان داخل محیط تحقیقات و مسأله‌های ایشان کشیده می‌شدند و با کارهای تحقیقاتی ایشان درگیر می‌شدند. همین باعث شده بود همیشه اطرافشان شلوغ باشد. از

در رثای دکتر محمودیان

مجید میرزاویزی *

ما	بی‌تردید او امشب
- ساکنان خاک -	- از راه نرسیده -
اندوهمند از دست دادن آفتابیم	اهالی عرش را
و غریبانه	به تحقیق واداشته است.
در این غروب تاریک	مثلاً ممکن است او
دل‌تنگ نور شده‌ایم.	به هر یک از ساکنان ملکوت
اما امشب بی‌شک	مسأله‌ای داده باشد
در عالم بالا	تا اوقات خود را صرف علم کنند.
نور برپاست؛	- درست مثل خاطره همه ما
و کلاس درسی	از لحظات با او بودن -
که چهره‌ای ماندگار آن را روشن کرده است.	او شیفته فهمیدن بود
	و فهماندن.

* دانشگاه فردوسی مشهد

به یاد استاد دکتر محمودیان

حسین حاجی ابوالحسن *

فعالیت کردم و با جبر ناجابجایی آشنا شدم. حمایت بی‌دریغ این استاد ارجمند تأثیر شگرفی در زندگی علمی‌ام داشت. بعدها، با آشنایی با ترکیبیات جبری، علاقه‌مند شدم در این حوزه به پژوهش بپردازم، و استاد گرانقدر نه‌تنها مانعی ایجاد نکردند، بلکه مشوق من نیز بودند. پس از گرایش به ترکیبیات، ارتباطم با پروفیسور هزاوه‌ای کمتر شد، اما لطف و محبت ایشان همواره در قلبم جاودان باقی ماند.

سپس، فعالیت پژوهشی‌ام را با شادروان پروفیسور محمودیان و پروفیسور بهزاد آغاز کردم. در حقیقت، زیر نظر این سه استاد بزرگوار، نخستین تجربه فعالیت گروهی را کسب کردم که بعدها با حمایت‌های ارزشمند پروفیسور محمودیان ادامه یافت.

پروفیسور محمودیان چراغ راه پژوهش بودند و همواره با اشتیاق، مسائل حل‌نشده را با دیگران به اشتراک می‌گذاشتند، بی‌آنکه جایگاه

با اندوهی عمیق، خبر درگذشت استاد گرانقدر و راهنمای عزیزم، پروفیسور محمودیان، و اندکی پس از آن، فقدان جانسوز پروفیسور مهدوی هزاوه‌ای، قلب‌هایمان را غرق در غم کرد. این دانشمندان والامقام نه‌تنها در عرصه علم درخشیدند، بلکه با منش والای انسانی خود مسیر زندگی بسیاری از دانشجویان را دگرگون ساختند. یاد و خاطره این بزرگان، همچون نقشی ماندگار بر تارک اندیشه‌هایمان حک شده است.

در سال ۱۳۶۹، به‌سبب علاقه وافری که به ریاضی محض داشتم، در دانشگاه صنعتی شریف پذیرفته شدم. در همان آغاز، به‌دلیل علاقه به چالش‌های ریاضی، با لطف استاد عزیزم، شادروان پروفیسور مهدوی هزاوه‌ای، علیرغم اینکه هنوز در ابتدای راه یادگیری بودم، در هسته تحقیقاتی جبر در مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات شروع به

برنامه‌های کوه‌پیمایی برگزار می‌کردند تا شور علمی را حتی در دل طبیعت زنده نگه دارند. همچنین با همکاری دانشگاه‌هایی نظیر دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان، سفرهای علمی-تفریحی ترتیب می‌دادند که در آن، دانشجویان ضمن انجام تحقیقات گروهی، به تعامل علمی می‌پرداختند.

در پژوهش‌هایی که به‌طور مستقیم مشارکت نداشتند، از درج نام خود به‌عنوان نویسنده پرهیز می‌کردند، حتی اگر در نگارش مقاله نقش داشتند. این منش اخلاقی والا همواره الگویی برای دانشجویان بود. ایشان از غیبت و بدگویی بیزار بودند و تمام وقت ارزشمند خود را صرف آموزش، پژوهش و حمایت از دانشجویان می‌کردند. دانشجویان را تشویق می‌کردند تا از شاخه‌های متنوع ریاضیات برای حل مسائل پیچیده ترکیبیات بهره بگیرند و همواره در مسیر رشد علمی، همراه و پشتیبان آنان بودند.

تأثیر این دانشمندان بزرگ و دوست‌داشتنی در زندگی تک‌تک دانشجویانشان چنان ژرف است که شرح آن در قالب کلمات نمی‌گنجد. روح هر دو بزرگوار شاد و یادشان تا ابد در قلب‌هایمان جاودان باد.

* دانشگاه شهید بهشتی تهران

تحصیلی یا میزان نبوغ افراد برایشان اهمیتی داشته باشد. از نگاه ایشان، انگیزه و تلاش، گرانبهاترین سرمایه‌ها بودند. ایشان با برگزاری سمینارها، گردهمایی‌ها و ایجاد فرصت‌های بی‌نظیر برای همکاری در پروژه‌های علمی، روحیه تعامل و هم‌افزایی علمی را در میان دانشجویان زنده نگه می‌داشتند. این رویکرد الهام‌بخش، به دانشجویان امکان می‌داد تا از تجربیات یکدیگر بهره‌مند شوند و به دستاوردهای برجسته‌ای دست یابند.

ایشان فردی بسیار شوخ‌طبع بودند و خاطرات شیرین بسیاری از ایشان به یاد داریم. در زمان بازی‌های آسیایی فوتبال، مشغول آماده‌سازی چندین مقاله برای یک کنفرانس بودیم (فکر می‌کنم در تبریز برگزار می‌شد). ایشان از ما (آقای دکتر تویسرکانی، مرحوم دکتر مهرآبادی و اینجانب) خواست که در دانشگاه بمانیم و برای ما تلویزیونی تهیه کرد تا فوتبال را در اتاقش تماشا کنیم. هنگام تماشای بازی، با شوخی‌های دلنشینش فضا را شاد می‌کرد. یک‌بار که غرق در هیجان بازی بودم، از من خواست جالباسی را برایش بیاورم. بی‌توجه به شوخی ایشان، بلند شدم و هنگام برداشتن جالباسی تازه فهمیدم سربه‌سرم گذاشته‌اند. این خاطره هنوز لبخندی بر لبانم می‌نشانند.

ایشان علم را با طبیعت درهم می‌آمیختند و در پایان هفته‌ها،

در یادبود استاد محمودیان؛

با نگاهی به وضعیت ریاضیات ایران

منوچهر ذاکر*

همزمان است با عبور رشته آموزشی و پژوهشی ریاضی در کشور از دوره‌ای که این رشته به شکوفایی اجتماعی رسید و ایشان سهم زیادی در این شکوفایی داشتند. رشته ریاضی در سال‌های اخیر با روند کاهشی مواجه شده که در سطور آتی شرح داده خواهد شد. آینده رشته ریاضی، نیازمند تأمل، نقد و برنامه‌ریزی است. به این مناسبت، با نقد و ارزیابی جامعه علمی کشور در چند دهه گذشته و زمان حال، پیشنهادهایی برای ابقاء و آینده ریاضیات در کشور ارائه می‌گردد. در خاتمه، طرحی برای گرامی‌داشت و ماندگاری نام و زحمات دکتر محمودیان مطرح می‌شود.

دی‌ماه امسال سید عبدالله محمودیان استاد دانشگاه صنعتی شریف و چهره ماندگار ریاضی، دار فانی را وداع و جامعه ریاضی کشور را عزادار کرد. هم‌حیات علمی و هم‌درگذشت ایشان پدیده‌های مهمی در عرصه آموزش و پژوهش ریاضی در ایران است. در این مقاله به‌ذکر برخی خصوصیات علمی و دانشگاهی دکتر محمودیان و نقش بارز ایشان در ترویج ریاضیات و ترغیب دهه‌ها دانش‌آموز و دانشجوی برجسته به سمت فعالیت پژوهشی می‌پردازم. در ادامه، خاطره‌ای از سال ۱۳۷۳ نقل می‌کنم همراه با شرح یک مسئله ترکیبیاتی که بسیار مورد علاقه دکتر محمودیان بود. درگذشت دکتر محمودیان تقریباً

یادگیری ریاضیات و کار پژوهشی را به صورت اجتماعی، زندگی و تجربه کردیم. مبحث مجموعه‌های تعیین‌کننده در ترکیبیات (defining sets in combinatorics) مشتمل بر مجموعه‌های تعیین‌کننده در رنگ‌آمیزی گراف‌ها و نیز مجموعه‌های بحرانی در مربعات لاتین از جمله مباحث پژوهشی هستند که با هدایت و تشویق دکتر محمودیان توسط دانشجویان متعددی در قالب گروه‌های پژوهشی آغاز و به تکامل رسید. بسیاری از بهترین نتایج در این زمینه‌ها به‌وسیله دانشجویانی که آن سال‌ها در ایران کار کردند، به‌دست آمده است.

سخت‌کوشی، پشتکار و پیگیری محکم کارهایی که باور داشت باید انجام شود از ویژگی‌های شخصی دکتر محمودیان بود. از ویژگی‌های آموزشی و بارز ایشان تشویق محصلین از دبیرستان گرفته تا دانشگاه برای فعالیت در مسائل ریاضی بود که به مدت حدود چهار دهه ادامه دادند. وی تأثیر روحی مؤثری روی دانشجویان به‌شرح زیر می‌گذاشت. دکتر محمودیان همواره از طریق صحبت و توصیه روحیه‌بخش خود، اعتماد و اطمینان در دانشجویان را نسبت به استعداد و توانایی خودشان، به‌طور مؤثر ارتقاء می‌داد، از مریم میرزاخانی فقید گرفته تا سایرین. گرچه در جمع بزرگ دانشجویان، مراتب استعدادی و نخبگی گوناگونی وجود داشت ولی کانون توجه دکتر فقط معطوف به بالاترین رده نبود و همه را در حد خود مورد تشویق و تهییج قرار می‌داد. این موضوع کمک می‌کرد تا رقابت منفی و خودکم‌بینی میان دانشجویان ایجاد نشود. برای موفقیت فردی در حوزه تحصیل و پژوهش علمی معمولاً دو عامل زیر مطرح می‌شود:

پشتکار + استعداد ذاتی فرد = موفقیت فردی

دکتر محمودیان در عمل، عامل دیگری به آن اضافه و تأثیر آنرا عملاً اثبات کرد. دانشجویان مرتبط با ایشان این عامل سوم را به‌خوبی و به کمک ایشان تجربه کردند.

انگیزه و اشتیاق فردی و اعتماد به توانایی خود = موفقیت فردی

+ پشتکار

+ استعداد ذاتی

دکتر محمودیان از عنصر پژوهش در امر آموزش استفاده می‌کرد و معتقد بود به این طریق می‌توان انگیزه یادگیری را افزایش داد. وقتی محصلی بعد از فعالیت روی مسئله‌ای پژوهشی (یعنی نو و قبلاً حل نشده و از لحاظ نظری مهم) موفق به حل آن می‌شود، هم اعتماد به توان و استعداد خود، و هم انگیزه و اشتیاق یادگیری آن مبحث و رشته علمی در وی ایجاد می‌گردد و در طریقت مسیر علمی‌اش کمک

رشته ریاضیات در کشور در دهه‌های شصت الی هشتاد شمسی، به یاری تأسیس دوره دکتری و توسعه دانشکده‌های ریاضی، استفاده از ارتباطات اینترنتی، تسهیل سفرهای علمی دانشجویان و اساتید، ارتباط ریاضی‌دانان داخل و خارج و نیز شرایط نسبتاً امیدبخش اجتماعی و اقتصادی، حال و روز تقریباً خوب و خوشی داشت. فرزندان طبقات متوسط می‌توانستند به فعالیت تمام وقت ریاضی وارد شوند، مجبور به انتخاب رشته‌هایی مانند مهندسی یا پزشکی نشوند و به شغلی مرتبط با ریاضیات نیز امیدوار باشند. کنکورهای کارشناسی ارشد و دکتری رشته ریاضی بسیار پرجمعیت و رقابتی بودند و استقبال عموم دانشجویان و اساتید از کنفرانس‌های ریاضی فراوان بود. ولی طی دهه نود تاکنون، شرایط اقتصادی و اجتماعی به ضرر علوم و ریاضیات و به سمت افول اهمیت تحصیل و پژوهش تغییر یافت. با توجه به نقش اجتماعی دکتر محمودیان در ترویج ریاضیات، درگذشت ایشان به منزله مرگ سمبولیک دوره شکوفایی ریاضیات است. حقیقت آن‌است که وضعیت ریاضیات و علوم پایه در کشور اصلاً مطلوب و امیدبخش نیست. این باعث می‌شود نگاه به چند دهه گذشته ریاضیات ایران، نگاهی عمدتاً نوستالژیک و حسرت‌آمیز باشد. در بخش‌های بعدی به این موضوع خواهیم پرداخت.

دکتر محمودیان چشمه جوشانی از ترویج ریاضیات و تشویق محصلین مستعد به فعالیت پژوهشی بودند. ایشان از اواسط دهه شصت شمسی، دانشجویان و از اواخر دهه شصت دانش‌آموزان منتخب شهر تهران را از طریق مسابقات ریاضی و دیگر اجتماعات علمی به کار پژوهشی تشویق و ترغیب کردند و طی این مدت طولانی نسلی از پژوهشگران ریاضی و علوم کامپیوتر شناسایی و برخاستند که اکنون پژوهشگران سرشناسی در داخل کشور و اکثراً در دانشگاه‌های معتبر کشورهای غربی هستند. دکتر محمودیان در مقاله «نقش انگیزه‌های تحقیق در آموزش ریاضی» منتشره در شماره ۳۶ مجله فرهنگ و اندیشه ریاضی (۱۳۸۵) نوشتند که ملاک انتخاب دانش‌آموزان و دانشجویان برای دعوت به آن دوره‌ها عبارت بود از علاقه، روحیه تحقیق و پژوهش و نیز انضباط کاری. دکتر محمودیان همچنین مانند یک فعال اجتماعی نقش بسیار بارز و مؤثری در بُعد اجتماعی ریاضیات ایفا کردند یعنی در مواردی همچون ایجاد جمع‌های پژوهشی با هدف پیشبرد مبحثی از ریاضیات، تشکلات اجتماعی مرتبط با ریاضیات مانند خانه‌های ریاضی و کمک به ایجاد همکاری‌های دانشجویی برای کار پژوهشی از طریق دوره‌های و جلسات مشترک؛ فعالیتی که تا روزهای پایانی زندگی خود بی‌وقفه ادامه دادند. من و دیگر دانشجویان پیرامون دکتر محمودیان،

از رأس‌های G همراه با یک تابع اختصاص رنگ مانند f به اعضاء S ، یک مجموعه تعیین کننده، گفته می‌شود، هرگاه تابع f فقط به یک طریق قابل توسعه به یک رنگ‌آمیزی معتبر (سره) با کمترین تعداد رنگ برای گراف G باشد. در حالت خاص که گراف G ، ضرب دکارتی دو گراف کامل باشد، مجموعه تعیین کننده S به‌طور یکتا به یک مربع لاتین مانند L گسترش می‌یابد. در این حالت، مجموعه S یک مجموعه بحرانی (critical set) برای مربع لاتین L نامیده می‌شود. سؤال چنین است:

فرض کنید S یک مجموعه تعیین کننده در G باشد. آیا الزاماً رأسی در $S \setminus G$ وجود دارد که رنگ آن با تثبیت رنگ رأس‌های S بلافاصله به‌طور یکتا تعیین شود؟ اگر جواب این سؤال مثبت باشد بسیاری از مسائل در مورد مجموعه‌های تعیین کننده و همچنین مجموعه‌های بحرانی در مربعات لاتین حل می‌شود. ولی در آن ایام من مثال نقضی پیدا کردم. یک عصر که همگی جمع بودیم، دکتر محمودیان گفتند بچه‌ها، ذاکر فلان مسئله را حل کرده و سه هزار تومان به‌عنوان جایزه روی میز گذاشت. من می‌دانستم افرادی مانند مریم میرزاخانی به‌راحتی می‌توانستند آن مسئله را حل کنند و در نتیجه مقید شدم جلوی آنها جایزه را بردارم. یکی از دوستان جایزه را برداشته به من دادند. بعداً مثال نقض دیگری پیدا کردم که تا حدی عذاب وجدان مرا برطرف کرد. این مثال نقض عبارت بود از یک مربع لاتین L همراه با یک مجموعه بحرانی S با کمترین اندازه ممکن برای L ، به‌طوری که در ابتدای کار، مقدار هیچ درایه در $S \setminus L$ به‌طور یکتا معین نمی‌شد. در این راستا باید اشاره کنم کمترین اندازه مجموعه‌های بحرانی در مربعات لاتین از مسائل بسیار مورد علاقه دکتر محمودیان بود که تاکنون حل نشده است. حدس مطرح در این مبحث چنین است.

فرض کنید L یک مربع لاتین از ابعاد $n \times n$ است. آنگاه هر مجموعه بحرانی برای L دارای حداقل $\lfloor \frac{n}{3} \rfloor$ (نماد جزء صحیح) درایه است.

این حدس برای هر مربع لاتین L و هر مجموعه بحرانی S از L که شرط قوی^۱ زیر را داشته باشند، توسط دو کانادایی به اسامی بیت^۱ و فان ریس^۲ حل شده است. شرط قوی: درایه‌ای خارج از S در L وجود دارد که مقدارش به‌طور یکتا تعیین می‌شود و این اتفاق به‌طور دنباله‌وار در معین شدن باقی‌مانده درایه‌ها هم رخ می‌دهد. ولی مثال نقضی که در بالا به آن اشاره شد، نشان می‌دهد مجموعه‌های بحرانی مربعات لاتین، لزوماً چنین خصلت قوی را ندارند و در نتیجه حدس

شایانی به وی می‌کند. خوشبختانه این روش در شکوفایی مستعدین فراوانی از جمله مرحوم مریم میرزاخانی بسیار مؤثر واقع شد. البته در نقد این دکترین باید توجه کرد که این روش بیشتر مناسب محصلین مستعد ریاضی است و نه محصلین متوسط و پائین‌تر. در واقع برای متوسط‌ها، حل مسائل و تکالیف درسی، این نقش مشوق و افزایش‌دهنده اعتماد به توان را ایفا می‌کند که البته نیازمند هدایت صحیح محصل در کلاس درس است. متأسفانه اخباری که از وضعیت آموزش و مخصوصاً آموزش دروس ریاضی در دبیرستان گزارش می‌شود حاکی از ضعف شدید محصلین در دروس ریاضی و ضعف تدریس برای آنهاست.

اوایل مرداد ماه ۱۳۷۳ بود که دکتر محمودیان مرا به جمع محفل دانشجویان پیرامون خود که با ایشان روی مسائل پژوهشی کار می‌کردند، دعوت کرد. این مسائل در زمینه مجموعه‌های تعیین کننده در نظریه گراف و ترکیبیات بود که دارای کاربردهایی در رمزنگاری و مباحث الگوریتمی است. در کنار این جمع، اردوی تمرین و آمادگی برای المپیاد ریاضی^۱ که مشتمل بر دانش‌آموزان و دانشجویان برگزیده‌ای همچون مریم میرزاخانی سوم دبیرستانی حضور داشتند. مجموع پرشوری از تعدادی دانشجوی و دانش‌آموز علاقمند به مسائل ریاضی با ده‌ها خاطره شکل گرفت. کلاس‌های آمادگی المپیاد در دانشگاه زنجان برگزار می‌شد و عصرها همگی در مرکز تحصیلات تکمیلی علوم پایه جمع می‌شدیم. در آن جمع، دکتر محمودیان مسائلی مطرح کردند که کار روی آنها، نطفه اولین مقاله پژوهشی مرا تشکیل داد. این مقاله^۲ مشترک با دکتر محمودیان و رضا ناصرعصر که در نشریه Discrete Mathematics منتشر شد خیلی کمک کرد تا علاقه من به حوزه نظریه گراف و الگوریتم‌های مسائل ترکیبیاتی گره بخورد. در نتیجه تصمیم گرفتم دوره کارشناسی ارشد و بعداً دکتری ریاضی را زیر نظر دکتر محمودیان در دانشگاه شریف ادامه دهم. ناگفته نماند دهه هفتاد شمسی، دهه اصلاحات در کشور با شعار جامعه مدنی بود و فعالین بسیاری از جمعیت دانشجویی از جمله خود من را جذب و به آینده امیدوار کرده بود. امیدواری به شرایط اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی کشور، روی شکوفایی دانشگاه، علوم و ریاضیات نیز تأثیر گذاشت. ذکر خاطره‌ای از آن جمع تابستان ۱۳۷۳ آمیخته با یک مبحث ریاضی خالی از لطف نیست. دکتر محمودیان مسئله‌ای به شرح زیر برای گروه دانشجویان مطرح و جایزه‌ای برای حل آن تعیین کردند.

فرض کنید G یک گراف غیرجهتدار باشد. به زیرمجموعه S

افکارمان در باب ریاضیات واقف بودیم ولی کار را بر مبنای یک هدف مشترک شروع کردیم و قرار شد مقاله با عنوان «مختصری از تحولات محتوایی و اجتماعی رشته ریاضی در ایران؛ در حال حاضر ریاضیات چه باید بکنند؟» که در خبرنامه انجمن ریاضی ایران شماره ۱۷۱ سال ۱۴۰۱ منتشر کرده بودم را به ایشان بفرستیم. ولی مطالب این مقاله باعث نگرانی شدید دکتر محمودیان شد، مخصوصاً پاراگراف زیر که آنرا عیناً نقل می‌کنم: «من و همه هم‌دوره‌ای‌های من این شانس را داشتیم که تحصیلاتمان در اوج شکوفایی و استقبال اجتماعی از رشته ریاضی انجام شد، یعنی تقریباً از اواخر دهه ۶۰ تا اواخر دهه ۸۰ شمسی. دهه هفتاد شاهد استقبال چشمگیر اجتماعی از رشته‌های ریاضی و علوم پایه بود. این دوره مقارن با دوره اصلاحات و جامعه‌امیدوار در کشور بود که روی علوم هم تأثیر گذاشت. استقبال اجتماعی از علم و ریاضیات، همچنین محصول جامعه درون‌گرای دهه شصت و قلت ارزش‌های فرصت‌طلبی و مصرف‌گرایی در کشور بود. ظهور نسلی از نخبگان دانش‌آموز، مشتمل بر دانش‌آموزان دختر و پدیده مریم میرزاخانی علاوه بر عوامل استعداد فردی و زمینه خانوادگی، محصول جامعه درون‌گرا و تا حدی تعالی‌نگر دهه‌های شصت و هفتاد بود. شکوفایی رشته ریاضی تا اواخر دهه هشتاد مشهود بود تا اینکه روند نزولی گرفت. جذب دانشجوی در مقایسه با میزان استخدام نامتناسب شد. شغل‌ها کمتر متکی بر تحصیلات و مهارت‌های تخصصی شدند. نمودار پذیرش دانشجوی دکتری نسبت به نمودار جذب هیئت علمی خیلی بالاتر رفت. در مجموع یافتن شغل حتی برای واجدین تحصیلات عالی معضل شد. درآمد دولت کاهش یافت و سناریوی نانوشته ریاضی، مادر علوم و اعتبار متافیزیک و افلاطونی ریاضیات، کمکی به حال رشته ریاضی نکرد. رشته ریاضی در حال حاضر با کاهش شدید استقبال اجتماعی و حمایت دولتی مواجه شده است. بسیاری از صندلی‌های رشته ریاضی خالی مانده‌اند. امید به یافتن شغل از طریق رشته ریاضی بسیار ناچیز شده است. در سال‌های پیشین برای رفع این مشکلات، رویکرد گسترش گرایش‌های کاربردی اعمال شد ولی چندان مؤثر واقع نشده و استقبال روز به روز تنزل یافت. طبق گزارش‌ها، سواد ریاضی محصلین مدرسه و دانشگاه بسیار کاهش یافته است. رتبه ایران در المپیاد ریاضی بین‌المللی نیز نسبت به سال‌های دهه هفتاد و هشتاد تنزل کرده است. استخدام فارغ‌التحصیلان به‌ویژه در گرایش‌های سنتی ریاضی بسیار کاهش یافته است. عودت شکوفایی و اعتبار به رشته ریاضی از عهده افراد و دانشگاه‌ها خارج و امر بسیار دشواری است. حال در چنین شرایط دشواری چه کار مثمرتری می‌توان

فوق کماکان حل نشده باقی مانده است. همه دانشجویان پیرامون دکتر محمودیان از دفتر کار شلوغ ایشان که در آن هرکسی به تکلیفی مشغول بود، خاطرہ دارند. مخصوصاً فایل کشویی موجود در گوشه اتاق و مملو از نسخه‌های کاغذی مقالات پژوهشگران مشهور حوزه ترکیبیات و الگوریتم، بسیار مورد علاقه و استفاده من بود. در واقع، زمانی که به دلیل نبود اینترنت، دسترسی به نسخه الکترونیکی کتب و مقالات ریاضی امکان‌پذیر نبود، استاد گنجینه‌ای از مقالات پژوهشی و کتاب‌های درسی، از خارج کشور آورده بود که شخصاً و دیگران، بسیار استفاده کردیم.

در ادامه نوشته توضیح می‌دهم چرا و چگونه دکتر محمودیان مخصوصاً در سال‌های پایانی خود، به‌نوعی به زندگی جهادی روی آوردند. در تاریخ آمده است فیلسوف آلمانی کارل مارکس در بستر مرگ بود. از ایشان پرسیدند آخرین حرفت چیست. جواب داد آخرین حرف مال احمق‌هایی است که به اندازه کافی سخن نگفته‌اند. آموزه حرفه‌ای نهفته در این نقل قول این است که کسانی که در حوزه‌های نظری کار می‌کنند، بایستی حداکثر تلاش را برای بیان افکار و نظریات خود خرج کنند و ناتمام از دنیا نروند. این موضوع شامل افرادی که رسالتی در حوزه عمل دارند نیز صادق است. مانند فعالین آموزشی، مدنی و اجتماعی. به‌راستی دکتر محمودیان علاوه بر کار آموزشی و پژوهشی دانشگاهی، یک فعال اجتماعی در حوزه ترویج علوم به‌ویژه ریاضی نیز بودند. به نظرم دکتر محمودیان در محدوده اهداف آموزشی و آکادمیک، کاری نماند که خواسته ولی نتوانسته باشد انجام دهد. دلایل من برای این گفته این است که آمال و علائق هر فردی در طول پنج-شش دهه فعالیت، نمایان و آشکار می‌شود. در مورد دکتر محمودیان، ما آنها را در رزومه حجیم فعالیت‌های ترویجی، پژوهشی و آکادمیک ایشان می‌بینیم. علاوه بر این‌ها، در سال‌های پایانی نیز به تلاش مستمر در جهت باورها و ایده‌آل‌های خود - علیرغم تحمل بیماری - به‌طور فزاینده ادامه دادند. در واقع ایشان دست به کار و زندگی جهادی زدند. فوت دکتر محمودیان، به منزله گذر سمبولیک ریاضیات کشور از مرحله‌ای است که در بستر اجتماعی و اقتصادی چند دهه پیش شکل گرفت و اکنون دست‌انداران ریاضی کشور را گوشزد می‌کند تا ضمن بررسی وضع موجود برای گشایش جدیدی از این دانش در پرتو تحولاتی چون هوش مصنوعی و ریاضیات تجربی بیاندیشند. آخرین تعامل فکری من با استاد محمودیان در تابستان ۱۴۰۲ اتفاق افتاد. دکتر از من برای تهیه و ارائه یک سخنرانی مشترک در ۵۴ امین کنفرانس ریاضی کشور به میزبانی دانشگاه زنجان دعوت کرد. گرچه به تفاوت

باید در جهت آموزش قابلیت‌های چندگانه ریاضی و توان مدل‌سازی آنها اصلاح شوند. به‌جای سیاست آموزشی نخبه‌گرایانه با هدف تربیت اقلی از ریاضی‌دانان نخبه در کشور، روی پرورش تعداد کثیری از محصلین ریاضی با قابلیت‌های گسترده تفکر ریاضی، با هدف افزایش سرمایه اجتماعی ریاضی کشور برنامه‌ریزی شود. با وجود همه اینها، می‌توان با طرح‌ها و تلاش‌های جهادی دکتر محمودیان همدلی و سمپاتی داشت زیرا ایشان به احتمال زیاد گمان می‌کرد هر اندازه که فرصت فعالیت دارند به ترویج و تقویت رشته ریاضی بپردازند و فرصت زیادی برای برنامه‌های درازمدت در خود نمی‌دیدند. متأسفانه وضعیت رشته‌های علوم و مخصوصاً ریاضی در کشور چنان است که فعالیت پیشینیان جنبه نوستالژیک دارد و امید چندان نیز به ثمربخشی تلاش‌های زمان کنونی در آینده وجود ندارد. کمبود دانشجو در رشته ریاضی منجر به کاهش جذب هیئت علمی در رشته ریاضی شده است. یعنی امید به امکان شغل برای فارغ‌التحصیل ریاضی ناچیز است. هر رشته دانشگاهی، طبعاً دارای اعتباری در جامعه است. اعتبار اجتماعی رشته ریاضی در سال‌های اخیر بسیار کاسته شده است. قبلاً انگیزه اصلی دانشجویان و اساتید برای شرکت در کنفرانس‌های ریاضی مانند کنفرانس چهار روزه سالانه ریاضی کشور، شناخت مباحث گوناگون ریاضی، ارتباطات علمی-اجتماعی و جذابیت کنفرانس بود ولی اکنون شرکت‌کنندگان و سخنرانان، عمدتاً برای دریافت گواهی شرکت، یک روز در کنفرانس حضور می‌یابند. دانشجویان مستعد، بیش از پیش ادامه تحصیل را در خارج از کشور جستجو می‌کنند و از این حیث سرمایه‌ای عاید کشور نمی‌گردد. متأسفانه مملکت قادر به حفظ سرمایه‌های علمی خود نبوده و با این رویه نیز نخواهد بود. به‌عبارت دیگر، ترویج و تشویق محصلین در مزرعه ریاضیات در ایران محصول ماندگار چندان در پی نخواهد داشت. در نتیجه، فعالیت‌های آکادمیک ریاضی‌کاران ایرانی صرفاً محدود به انتشار مقاله شده است. اگرچه تعداد و کیفیت مقالات ایرانی‌های داخل کشور نسبت به گذشته بسیار بالاتر رفته است ولی اهداف پژوهشی پژوهشگران، عمدتاً دغدغه افزایش تعداد مقالات و ارجاعات را دارد و رسالت کلان موجهی برای پژوهش‌های ریاضی وجود ندارد. این رویه، پژوهشگر اعم از استاد و دانشجو را به تمرکز و تأمل روی خطوط پژوهشی معتبر و نیز کشف ارتباطات مابین مباحث پراکنده پژوهشی سوق نمی‌دهد.

سخن آخر، استاد محمودیان هر آنچه در توان داشت و نیز خودشان را صرف پیشبرد آموزش و پژوهش ریاضیات کردند. ضروری است نام و اقدامات ایشان زنده نگه داشته شود. برای

انجام داد؟» دکتر بعد از خواندن مقاله با اضطراب گفتند حرف‌هایی دارند که حتماً باید مطرح کنند و کل وقت سخنرانی را لازم دارند. طرح یک سخنرانی مدعو مشترک در کنفرانس تبدیل به دو سخنرانی جداگانه با دو تجویز متفاوت برای ریاضیات شد. سخنرانی دکتر محمودیان با عنوان «انتقال نیم قرن تجربه ریاضی‌کاری، در جذب جوانان عاشق ریاضیات» نسخه تکمیل شده مقاله‌ای با عنوان «نقش انگیزه‌های تحقیق در آموزش ریاضی» بود که در شماره ۳۶ مجله فرهنگ و اندیشه ریاضی در سال ۱۳۸۵ منتشر شده بود. دکتر محمودیان در آن سخنرانی با اتکاء بر تجربه موفق خود، این باور را اشاعه دادند که با تشویق محصلین مستعد از دبیرستان گرفته تا دانشگاه جهت ورود به رشته ریاضی، می‌توان به اعتبار رشته افزوده و آنرا از بحران کنونی خارج کرد. اگرچه ایشان کم و بیش در جریان تفاوت فاحش در حوزه اشتغال و شرایط اجتماعی کنونی با دهه‌های شصت تا هشتاد بودند، ولی تلاش خود را روی برنامه‌ای متمرکز و خرج کردند که صرفاً در دهه‌های پیشین عملی شده بود. امیدواری به آینده در دهه‌های مذکور آن اندازه بود که ثمربخشی و محصول‌دهی فعالیت‌های آکادمیک ریاضی‌دانان را در آینده ضمانت کند. واقعیت این است که استقبال از رشته ریاضی در دهه‌های قبل به این پشتوانه بود که ادامه تحصیل در رشته ریاضی می‌توانست به تأمین شغل و موقعیت اجتماعی منجر شود. معیاری که اکنون برقرار نیست و اگر فردی، آینده محصلین را به رشته ریاضی و یا سایر رشته‌های علوم گره بزند، اخلاقاً بایستی آینده شغلی و زندگی آنها را ملاحظه کرده و مسئولیت این ترویج را بپذیرد. در جهت مقابل این سناریو، توصیه‌های من که در مقاله خبرنامه شرح داده شده، شامل اصلاح محتوایی دروس و جهت‌گیری ریاضی است تا آنرا از حالت سترون فعلی خارج کرده و ارتباط سازنده‌ای با حوزه مهندسی و به‌ویژه سایر علوم ایجاد کند. با تکمیل این اصلاحات، تشکیل چرخه آرگانیک STEM (علوم، فن‌آوری، مهندسی، ریاضیات) تسهیل می‌شود که بیشترین موجه‌سازی را برای حمایت از آموزش و پژوهش ریاضی و حاشیه‌ای معتبر برای خودمختاری رشته ریاضی به ارمغان می‌آورد. در مقابل این نوع معیار در باب ریاضیات، فعالیت ریاضی با هدف انتزاع بیشتر و تعمیم صرف قرار دارد. تفکرات ریاضی‌جهانی در سال‌های اخیر، به کارایی شیوه‌های فکری ساختنی، الگوریتمی، محاسباتی و احتمالاتی و همچنین تلفیق این روش‌ها منجر شده است ولی ریاضیات سنتی در ایران، تک‌ساحتی بوده و محدود به شیوه فکری اثباتی/قیاسی باقی مانده است که آنرا در همان مقاله خبرنامه بورباکیسم ایرانی اطلاق کردم. به عقیده نویسنده، محتویات درسی

در باب نحوه اصلاح مباحث ریاضی شرح داده شد. دکتر محمودیان بخش انتهایی مقاله خود در کنفرانس ریاضی ۱۴۰۲ را به تحلیل برخی از بحران‌های گریبان‌گیر رشته ریاضی اختصاص داده بود. بنابراین کمیته و برنامه‌ای که پیشنهاد دادم هم در راستای دغدغه و تلاش‌های استاد محمودیان، البته با نگاهی وسیع به موضوع بحران‌ها و هم نیاز بسیار ضروری رشته ریاضیات جهت نگهداری و شکوفایی آن در شرایط فعلی کشور است. نام و خاطرش جاویدان باد.

* دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان

ماندگاری نام بزرگان علم یک مملکت، شیوه‌هایی همچون برگزاری کنفرانس و یا ایجاد یک جایزه ملقب به نام آنها متداول است. همه این اقدامات، ارزشمند و شدنی هستند ولی نگارنده پیشنهادی متفاوت دارد که عبارت است از تشکیل کمیته‌ای مزین به نام استاد محمودیان ترجیحاً زیر نظر انجمن ریاضی ایران، با عنوان «برنامه اصلاح و رفع بحران رشته ریاضی در ایران» برای پیگیری اهدافی همچون تلاش برای رفع بحران‌های متوجه رشته ریاضی، اصلاح محتویات دروس ریاضی و گسترش آن در مدارس و دانشگاه. در سطور قبلی مختصراً

مراسم بزرگداشت دکتر محمودیان در دانشگاه صنعتی شریف

دو روز با استاد دکتر محمودیان در یزد

سعید علیخانی*

خاطرات سفر امسال استاد به یزد

هم گفت: «ساجده‌السادات». دکتر با خنده گفت: «ساجده که اسم دختره و اما تو که پسری!» دخترک هم گفت: «نه‌خیر، درسته موهام کوتاهه و شبیه پسرا شدم، اما بین گوشواره دارم و من دخترم» و این صحبت‌ها ادامه داشت. با خودم گفتم: «استاد عجب حال و حوصله‌ای دارد» و او به‌همین بهانه از نوه‌اش که هم‌سن و سال او بود برایم گفت و خاطراتی را برایم تعریف کرد. فردا صبح حدود ساعت ۸ ایشان را از میهمانسرا برداشتم و اولین کاری که کردیم به داروخانه رفتیم و دکتر دارویش را تهیه کرد. خیالم تا حدی راحت شد. به اتفاق هم به سازمان مرکزی دانشگاه پیام نور یزد، جایی که مراسم افتتاحیه یازدهمین همایش ملی ریاضی دانشگاه پیام نور بود رفتیم. ایشان دقایقی را در مراسم افتتاحیه به‌عنوان میهمان ویژه سخنرانی کردند.

سخنرانی در مراسم افتتاحیه یازدهمین همایش ملی ریاضیات در دانشگاه پیام نور یزد

بعد از صرف ناهار، ایشان را به دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد بردم. حدود ساعت ۱۳:۳۰ سخنرانی خود را شروع کردند. در حدود یک و نیم ساعتی که برایمان صحبت کردند از کاربردهای ماتریس در توپوگرافی گفتند که برای همه جالب بود. همچنین به قضیه هال و اثبات خودشان اشاره‌ای داشتند. حدود یک ساعت هم دانشجویان و همکاران دور استاد بودند و مشغول بحث و گفتگو.

من که نگران حال و خستگی استاد بودم، گفتم: «آقای دکتر، بهتر است شما را به میهمانسرا ببرم تا استراحت کنید که مجدد فردا سخنرانی دارید، هرچند هم می‌توانیم با آقای دکتر مالک و شما به شهر برویم و دوری بزنیم». تقریباً با توجه به خستگی استاد، مطمئن بودم که دکتر می‌گوید مرا به میهمانسرا ببر، اما با کمال ناباوری گفت: «اگر براتون زحمتی نیست، بریم بگردیم». پیشنهاد دادم ساعتی را

به‌گمانم اولین بار اسفند ۱۳۷۴ در دانشگاه صنعتی شریف و در بیستمین مسابقات ریاضی دانشجویی، استاد دکتر محمودیان را دیدم. فقط می‌دانستم ریاضی‌دان بزرگی است و متخصص ترکیبیات است. البته آن‌زمان می‌گفتند ریاضیات گسسته. ناگفته نماند می‌دانستم مولف کتب المپیادی هستند و برخی از کتب ایشان را دیده و تا حدی خوانده بودم. بعدها که دوره دکتری گراف و ترکیبیات را شروع کرده بودم، بیشتر با کارهای علمی ایشان آشنا شدم. شاید من از آخرین افرادی (به‌خصوص در شهرستان) باشم که با دکتر محمودیان ساعتی را گذرانده‌ام. اوخر مهرماه ۱۴۰۳ بود که به اتفاق دبیر عملی یازدهمین همایش ملی ریاضی دانشگاه پیام نور، آقای دکتر سعید میروکیلی، برنامه‌ریزی کرده بودیم که ایشان به بهانه سخنرانی در یازدهمین همایش ملی ریاضی دانشگاه پیام نور که امسال در یزد برگزار می‌شد، به یزد تشریف بیاورند. سه‌شنبه ۲۴ مهرماه حدود ساعت ۱۹:۳۰ در فرودگاه یزد به استقبالش رفتیم. روی صندلی انتظاری نشسته بودم و ثانیه‌هایی سرم را پایین انداخته بودم و به‌مانند همیشه در حال فکر کردن بودم که ناگهان دیدم ایشان تقریباً به بالای سرم رسیده‌اند. همین نکته مرا متعجب کرد که چطور دکتر پس از سال‌ها بنده را به‌خاطر دارد. راستش را بخواهید با توجه به سن و سال دکتر، نگران بودم که نکند از پرواز بماند، نکند در پرواز مشکلی پیش آید و اما دیدم سرحال و خندان هستند و آنجا بود که بسیار خوشحال شدم. ایشان را به میهمانسرای دانشگاه بردم. در طول مسیر فرودگاه به دانشگاه بسیار از خوش صحبتی و اخلاق نیک ایشان بهره بردم. با اینکه خودش به من گفته بود حافظه کوتاه مدتم ضعیف شده است اما واقعاً در زمینه علمی همه چیز را به‌راحتی به‌خاطر می‌آورد. متوجه شدم استاد واقعاً به‌روز هستند و بسیار هنوز علاقمند. آری همین علاقه ایشان بود که دعوت ما را به‌راحتی پذیرفتند. در لابی میهمانسرا نشسته بودیم که دکتر گفتند که «به‌گمانم داروهایم را جا گذاشته‌ام». هرچه اصرار کردم که آقای دکتر بیاید تا برویم از داروخانه دارو را تهیه کنیم قبول نکرد که نکرد. راستش نمی‌دانستم که اینقدر مهربان و تا حدی خجالتی هستند. دختر کوچک ۴-۵ ساله‌ای که دختر مسئول میهمانسرا بود را در لابی دیدند و صدایش زدند «کوجولو بیا اینجا ببینم!» دخترک آمد. استاد که روی مبل نشسته بودند، دست دختر را گرفت و گفت: «اسمت چی‌ه؟» دخترک

به سمت پدربزرگش که به زور عصا راه می‌رفت، می‌آمد و استاد آنقدر خوشحال می‌شد که بسیار برایم جالب بود. می‌دانستم آن کودک را به مانند نوه خود می‌بیند. راستش دنبال عروسکی هم برای نوازش می‌گشت که متأسفانه با توجه به سفر کوتاه، نتوانستیم آن نمونه‌ای که مدنظر استاد بود را پیدا کنیم. شاید هم آن را برای آن دخترک میهمانسرا می‌خواست. به اتفاق استاد دکتر مالک عزیز که تقریباً همراه من و استادش بود، به رستوران خوان دوحذ یزد رفتیم و حدود دو ساعت آنجا بودیم که بسیار برایم جالب بود. دکتر مالک و استاد محمودیان از دوره‌ای که دکتر مالک جز اولین دانشجویان ارشد آقای دکتر محمودیان بودند برایمان گفتند و این که چطور همان پایان‌نامه ارشد آقای دکتر مالک که در مورد کدهای تصحیح‌کننده خطا بود، بعدها به کتابی در نظریه کدگذاری می‌شود که توسط انتشارات دانشگاه یزد انتشار یافت.

در اتاق دانشکده که فرش دارد و ۰۰۰ دراز بکشند و استراحت کنند که پذیرفتند. از ساعت ۱۸ تا حدود ساعت ۲۲ بیرون رفتیم و برایم شبی خاطره‌انگیز شد.

شبی در اماکن تاریخی یزد

آقای دکتر محمودیان در خانه ریاضیات یزد، ۲۸ مهرماه ۱۴۰۳

حدود ساعت ۱۷ بود که به اتفاق همسر و دو پسر به میهمانسرا رفتیم که استاد را به فرودگاه ببرم. آنقدر از استاد برای خانواده‌ام صحبت کردم که ایشان مشتاق دیدارش شده بودند. استاد با حالتی ناراحت در حالی که اشک در چشمان داشت، با ساجده، دخترک میهمانسرا خداحافظی کرد. بغض در گلوئی دخترک را حس می‌کردم. او به محوطه و نزدیک ماشین آمد و همانطور که سوار دوچرخه کوچک خود شده بود، می‌گفت: باباجون، دیگه به من نگی پسرما، من دخترم». پس از احوال‌پرسی استاد با خانواده ام، به اتفاق آنها، استاد را به فرودگاه رساندم. از او بابت پذیرفتن دعوت‌مان بسیار تشکر کردم و او متواضعانه پاسخ می‌داد. مرا پدران و استادانه بابت کارهای خوب پژوهشی‌ام تشویق کرد و گفت که حتماً با تمام توان آنها را ادامه دهم. حدود ساعت ۱۷:۳۰ پنجشنبه ۲۶ مهرماه بود که او را بوسیدم و برای آخرین بار چهره معصومش را نظاره‌گر بودم. به گمانم سه‌شنبه ۶ آذرماه بود که در پیامی از دوستان متوجه بسترى آقای دکتر در بیمارستان شدم و متوجه شدم که سطح هوشیاری پائینی دارند.

فردا صبح حدود ساعت ۰۸:۳۰ با هم به خانه ریاضیات یزد رفتیم. دکتر بسیار خوشحال بود و می‌گفت خدا را شکر که بعد از ۲۰ سال مجدد به این‌جا آمده‌ام. آلبومی که حاوی عکس‌های مراسم افتتاحیه خانه در سال ۱۳۷۹ و نمایشگاهی در سال ۱۳۸۳ بود، را برایمان آوردند و من از روی آن آلبوم، عکس‌هایی گرفتم. ساعت ۰۹:۰۰ آقای دکتر سخنرانی خودشان را با عنوان «تجربه کار تحقیقاتی و آموزشی با دانش‌آموزان و دانشجویان دوره کارشناسی» بیان کردند که بسیار جالب و شنیدنی بود. در پایان صحبت‌های آقای دکتر، من از اینکه بیشتر مستمعین مجازی بودند، گله کردم و کلاً از اوضاع و احوال آموزش و پژوهش کشور نالیدم، اما می‌دیدم دکتر امیدوارانه صحبت می‌کند و همواره می‌گفت: «درست می‌شود، ناامید نباشید».

تابلو نقره که به‌عنوان هدیه‌ای ناقابل از طرف دانشگاه یزد به ایشان داده شد، را گفتند به خانه ریاضیات یزد به‌عنوان یادبود بدهید. استاد، عاشق یاد دادن بودند و همواره در این فکر بودند که چگونه علاقمندان به ریاضیات را بیشتر کنیم. حتی بعد از این که به تهران برگشتند با تلفن نکاتی را به من آموختند تا بیشتر هوای خانه ریاضیات را داشته باشیم. روش‌هایی که با استفاده از آنها می‌توان دانش‌آموزان خلاق و علاقمند به ریاضی را پیدا کرد. یاد نمی‌رود که چه ساده و پدرا نه بعد از سخنرانی‌اش در خانه ریاضیات با دانش‌آموزانی که پای صحبتش بودند، هم‌صحبت شده بود و برایشان از کتب و منابع مهم المپیاد و دیگر زیبایی‌های ریاضی می‌گفت. آری، لحظه‌به‌لحظه بودن با استاد، برای من معلم درس بود، درس زندگی، درس عشق به معلمی، درس عشق به مطالعه زیاد و درس مهربانی. هرگاه که به میهمانسرا می‌رسیدیم، ساجده آن دختر کوچک خوشحال و خندان

قدیمی‌ترین مقاله مرحوم استاد در سال ۱۹۶۹ مشترکاً با استاد دکتر مهدی بهزاد با عنوان

On topological invariants of the product of graphs

در نشریه

Canad. Math. Bull. به چاپ رسیده است. مقاله با عنوان

On the forced matching numbers of bipartite graphs

که با همکاری محمد مهدیان و پیتر آدامز در نشریه Discrete Math. به چاپ رسیده است از جمله مقالات پرستند این استاد عزیز است. استاد همواره دغدغه تربیت جوانان و سوق دادن دانش‌آموزان و دانشجویان به ریاضیات را داشت و تمام تلاش خود را در این زمینه انجام داد که همه ما از آن تلاش‌ها باخبریم. نام و یاد ایشان، علاوه بر جایگاه علمی ممتاز، همواره به‌عنوان الگویی از مهربانی، تلاش بی‌دریغ و نگاه پرامید به آینده بی‌گمان هم در خاطره‌ها و هم در آثار مکتوب باقی خواهد ماند. درگذشت این استاد را به جامعه علمی کشور و خانواده گرامی ایشان تسلیت می‌گوییم و از درگاه خداوند برای روح بلندشان رحمت بیکران را خواستارم و برای بازماندگان او صبر و آرامش را آرزو خواهیم کرد.

درگذشت این استاد را به جامعه علمی کشور و خانواده گرامی ایشان تسلیت می‌گوییم و از درگاه خداوند برای روح بلندشان رحمت بیکران را خواستارم و برای بازماندگان او صبر و آرامش را آرزو خواهیم کرد.

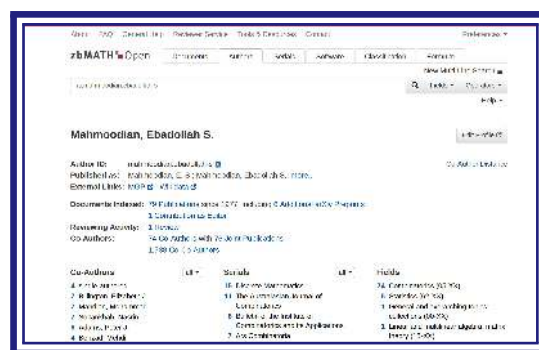
* دانشگاه یزد

صحت موضوع را از آقایان دکتر مرتضی فتوحی و دکتر امیر جعفری جويا شدم و متوجه شدم خبر درست است. صبح شنبه ۸ دی‌ماه خبر فوت آقای دکتر محمودیان حال بدم را بدتر کرد. نام و یاد ایشان، علاوه بر جایگاه علمی ممتاز، همواره به‌عنوان الگویی از مهربانی، تلاش بی‌دریغ و نگاه پرامید به آینده بی‌گمان هم در خاطره‌ها و هم در آثار مکتوب باقی خواهد ماند.

اشاره کوتاهی به فعالیت‌های پژوهشی استاد

در این بخش به‌طور خیلی خلاصه به برخی فعالیت‌های تاثیرگذار استاد عزیز مرحوم دکتر محمودیان اشاره خواهم داشت.

همانگونه که مستحضرید پایگاه‌های علمی معتبری وجود دارند که وضعیت علمی هر محقق، از جمله مرحوم دکتر محمودیان را به‌صورت دقیق نشان می‌دهد. در این جا قصد داریم بسیار خلاصه جایگاه دکتر محمودیان را از نظر پایگاه zbMATH که صرفاً جایگاه محققین در حوزه ریاضی را نشان می‌دهد را بررسی کنیم. همانگونه که در شکل زیر نشان داده شده است ایشان نزدیک به ۸۰ مقاله دارند که ۷۴ تا از آنها در حوزه ترکیبیات می‌باشد. لازم به‌ذکر است حدود ۷۵ نفر ریاضی‌دان ایرانی و خارجی با ایشان کار مشترک داشته‌اند.

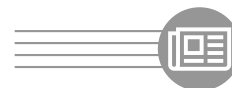

صفحه دکتر محمودیان در پایگاه zbMATH

سخنرانی (حضور و مجازی) در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد

مصوبات شورای اجرایی

اهم مصوبات و تصمیمات دومین نشست دوره مهر ۱۴۰۳ - شهریور ۱۴۰۶

{ ۱۰ مهر ماه ۱۴۰۳ }

- اولین جلسه رسمی پس از شروع دوره شورا با گفتگو و صحبت دغدغه‌های اعضای شورای اجرایی در خصوص موضوعات روز و آینده جامعه ریاضی کشور مطرح شد.
- رییس انجمن، آقای دکتر کرم زاده سوال «جامعه ریاضی چه انتظاری از شورای اجرایی دارد؟» را طرح نمودند و در این مورد بحث و گفتگو شد و قرار شد هر یک از اعضای شورای اجرایی در جلسات آتی یک پیشنهاد، دغدغه و طرح در این خصوص ارائه نمایند.
- آقای دکتر کرم زاده پیشنهاد کردند در خصوص نیاز امروز جامعه و موضوع بند بالای مصوبه شورا، انجمن ریاضی ایران جشنواره ملی ریاضی برگزار نماید و در این خصوص بحث و گفتگو شد و مورد استقبال اعضای شورا قرار گرفت. مقرر شد این ایده در جلسات بعد مورد بحث و امکان سنجی چگونگی برگزاری قرار گیرد.
- مسائل مالی انجمن طرح گردید و خانم دکتر ملک گزارشی از صندوق حامیان ارائه نمودند.
- موضوع شبکه‌های اجتماعی انجمن مورد بحث و گفتگو قرار گرفت.
- از آقای دکتر خجسته که سردبیر خبرنامه که در دوره پیش به بهترین شکل خبرنامه انجمن را مدیریت نمودند و با هماهنگی بسیار با ریاست انجمن و دبیرخانه تعامل ارزشمندی داشتند قدردانی شد.
- موضوع سامانه جدید انجمن به اطلاع اعضای شورا رسید. مقرر شد جلسات شورای اجرایی سه شنبه‌های آخر هر ماه برگزار شود. در صورت تعطیلی رسمی زمان جلسات به هفته قبل یا بعد منتقل خواهد شد.

اهم مصوبات و تصمیمات سومین نشست دوره مهر ۱۴۰۳ - شهریور ۱۴۰۶

{ ۱۵ آبان ماه ۱۴۰۳ }

- در خصوص بررسی مکان برگزاری مسابقات ریاضی، پیرو نامه شرکت مس شهر بابک و گفتگو با دانشگاه ولیعصر رفسنجان ایشان اعلام آمادگی نمودند که مسابقات ریاضی را در نیمه دوم شهریور ماه برگزار نمایند و موافقت نهایی شورای اجرایی منوط به دریافت نامه دانشگاه ولیعصر رفسنجان است.
- موضوع انتخاب اعضای سردبیر خبرنامه انجمن مطرح و با توجه به اعلام آمادگی و علاقمندی آقای دکتر سعید علیخانی، ایشان به عنوان سردبیر خبرنامه در این دوره شورا انتخاب شدند. طبق آیین‌نامه خبرنامه اعضای هیئت تحریریه به پیشنهاد سردبیر و شورای اجرایی در جلسه بعد انتخاب خواهند شد.
- موضوع انتخاب اعضای هیئت امنای جوایز مطرح شد و در این خصوص آقای دکتر سالمی توضیحاتی ارائه نمودند. آقای دکتر سالمی که از دوره پیش مسئول هماهنگی جوایز انجمن بوده اند، گزارشی از وضعیت جوایز ارائه نمودند و هر یک از اعضای شورا

- نمودند. همچنین با اشاره به مسائلی که سامانه فعلی اعضا دارد گزارشی نیز در خصوص سایت و سامانه جدید که در دست ساخت و تکمیل است به شورا ارائه نمودند.
- نامه میزبانی ۵۸ امین کنفرانس توسط دانشگاه یزد مطرح و مورد موافقت شورا قرار گرفت.
- نامه تقاضای آقای دکتر گازر سردبیر بولتن در خصوص ارسال مجدد جوایز مطرح و با توجه به شرایط مالی انجمن قرار شد آقای دکتر علیرضا عبدالهی موضوع را مورد بررسی قرار دهند تا در جلسه بعد در این خصوص تصمیم‌گیری شود.
- نامه‌های رسیده و امور جاری
- مسئول هیئت امنای یکی از جوایز شدند تا با پیشنهاد اعضای دیگر هیئت امناء، در جلسات بعدی اعضای هیئت امنای جوایز تعیین گردند و بتوانند فعالانه در جهت پیشبرد اهداف هر جایزه و تامین مالی جایزه اقدامات لازم را به انجام رسانند.
- خانم صادقی گزارشی از روند ارسال نامه‌های حقوقی ارائه نمودند و پس از طرح دغدغه‌های مالی انجمن توسط خانم دکتر ملک خزانه دار محترم انجمن، قرار شد اعضای شورا در صورت امکان عضویت حقوقی ویژه دانشگاه‌شان را در انجمن فعال نمایند.
- آقای دکتر علیرضا عبدالهی پیشنهاد دادند شبکه‌های اجتماعی انجمن فعال‌تر از پیش باشد و در خصوص شبکه‌های اجتماعی و سایت انجمن خانم صادقی به عنوان ادمین توضیحاتی ارائه

اهم مصوبات و تصمیمات چهارمین نشست دوره مهر ۱۴۰۳ - شهریور ۱۴۰۶

{ ۲۷ آذر ماه ۱۴۰۳ }

- در خصوص بررسی مکان برگزاری مسابقات ریاضی، پیرو نامه شرکت مس شهر بابک و گفتگو با دانشگاه ولیعصر رفسنجان ایشان پس از بررسی‌هایی که انجام شد تلفنی اعلام نمودند که امکان برگزاری مسابقات را ندارند. قرار شد دانشگاه بوعلی سینا همدان جهت برگزاری مسابقات امکان سنجی نمایند.
- موضوع انتخاب اعضای هیئت امنای خبرنامه انجمن مطرح و با توجه به پیشنهادات سردبیر و طبق آیین نامه خبرنامه افراد به شرح زیر انتخاب شدند: مدیر مسئول: امیدعلی شهنی کرم‌زاده (رئیس انجمن)
- سردبیر: سعید علیخانی، دانشگاه یزد
- مدیر اجرایی: مهرداد نامداری، دانشگاه شهید چمران اهواز
- ویراستار ارشد: مهدی حسنی، دانشگاه زنجان
- داوود خجسته سالکویه، دانشگاه گیلان
- حسن ملکی، دانشگاه ملایر
- محمدقاسم وحیدی اصل، دانشگاه شهید بهشتی
- خدیجه ندایی اصل، دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان
- موضوع انتخاب اعضای هیئت امنای جوایز و پیشنهادات رسیده طرح شد و تصمیم‌گیری نهایی به جلسه بعد موکول شد.
- موضوع انتخاب اعضای هیئت تحریریه فرهنگ و اندیشه ریاضی مطرح و خانم صادقی گزارشی از ارسال نامه‌ها به دانشکده‌ها و گروه‌های ریاضی ارائه نمودند.
- از ساعت ۱۸:۰۰ تا ۱۹:۰۰ به گفتگو در خصوص موضوع اتحادیه انجمن‌های ایرانی علوم ریاضی با حضور میهمانان این جلسه آقایان دکتر رجالی، دکتر بابلیان و دکتر تومانیان و بحث و گفتگو در این خصوص و طرح پیشنهادات اعضا در یافتن راهکار کارا تر اختصاص یافت.
- نامه آقای دکتر گازر سردبیر بولتن مطرح و با افزودن مشاور افتخاری بولتن آقای بهروز امامی زاده موافقت شد و در خصوص جایزه بولتن و اهدای آن به آقای دکتر نیب و همکارشان با توضیحات آقای دکتر سالمی و نظرات اعضای شورا مقرر شد با نظارت خانم دکتر ملک، انجام پذیرد. همچنین به اتفاق آرای هیئت تحریریه بولتن و تصویب شورای اجرایی، آقای دکتر امیدعلی شهنی کرم‌زاده و آقای دکتر سیاوش شهشهانی در لیست ادیتورهای مشاور بولتن قرار گرفتند.

صادقی به اطلاع اعضا رساند که بخشی در سایت به حامیان حقیقی اختصاص یافته است و در شبکه‌های اجتماعی انجمن ریاضی ایران نیز منتشر خواهد شد.

• سرکار خانم دکتر ملک از طرف شورای اجرایی از آقای دکتر علیرضا عبدالهی بخاطر کمک مالی سخاوتمندانه شان به مبلغ ده میلیون تومان به انجمن ریاضی ایران قدردانی کردند. همچنین خانم

جوایز فعال انجمن ریاضی ایران

جایزه

انجمن ریاضی ایران برای خدمات برجسته -
بنیانگذار مهدی بهزاد:
به تأثیرگذاری عمیق و ماندگاری در اعتلای
ریاضیات کشور

جایزه
مهدی رجبعلی پور:
به برترین مقاله در زمینه جبرخطی و
کاربردهای آن.

جایزه

عباس ریاضی کرمانی:
به برترین مقالات ارائه شده در
کنفرانس‌های ریاضی ایران.

جایزه
محمدهادی شفیعیها:
به برترین ویراستار ریاضی.

جایزه
تقی فاطمی:
به برترین مدرس ریاضی

جایزه

ابوالقاسم قربانی:
به مقالات برتر در زمینه تاریخ
ریاضیات

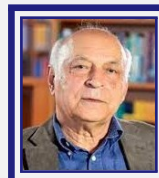

جایزه
غلامحسین مصاحب:
به نویسندگان آثار برجسته
ریاضی به زبان فارسی

جایزه
مریم میرزاخانی:
به کارهای پژوهشی ارزنده
بانوان ریاضی‌دان کشور

جایزه

سیاوش شهبشهبانی:
بهترین مقاله سال بولتن
انجمن ریاضی ایران

جایزه
منوچهر وصال:
به مقالات برتر ارائه شده در
سمینارهای سالانه آنالیز
ریاضی

جایزه
محسن هشترودی:
به مقالات برتر ارائه شده در
سمینارهای دوسالانه هندسه و
توپولوژی

کتاب و نشریات ادواری

بولتن (به زبان انگلیسی، ۶ شماره در سال)، خبرنگار (فصلنامه، ۴ شماره در سال)، فرهنگ و اندیشه ریاضی (دوفصلنامه، ۲ شماره در سال)، ژورنال (به زبان انگلیسی، ۲ شماره در سال).

کتاب و نشریات غیر ادواری

راهنمای اعضا (دوره‌ای)، گزارش همایش ماهانه (جلد ۱، فارسی)، واژه‌نامه ریاضی و آمار، گزارش همایش ماهانه (جلد ۲، انگلیسی)، گزیده‌ای از مقالات ریاضی، انفجار ریاضیات (انتشار الکترونیکی: CD و web site)، مسأله‌های مسابقات ریاضی دانشجویی کشور ۱۳۵۲-۱۳۸۵.

مزایای عضویت در انجمن ریاضی ایران

- در پیشرفت و عمومی‌سازی ریاضیات کشور سهیم می‌شوید.
- در تقویت ارکان و نقش ملی انجمن ریاضی ایران مشارکت خواهید داشت.
- از تخفیف ثبت‌نام در تمام همایش‌های تحت پوشش انجمن برخوردار خواهید شد.
- امکان تخفیف عضویت در برخی از انجمن‌های بین‌المللی و انجمن‌های مرتبط با ریاضیات را به دست می‌آورید.
- در هم‌فکری و همراهی‌های گسترده بزرگ جامعه ریاضیات کشور حضور می‌یابید.
- با رویدادها و تحولات مهم ریاضیات ایران و جهان پیوند می‌یابید.
- نشریات ادواری انجمن را دریافت می‌کنید.

اعضای محترم انجمن ریاضی ایران

بدین وسیله از علاقمندان دعوت می‌شود برای ثبت نام یا تمدید عضویت حقیقی در انجمن ریاضی ایران به نشانی اینترنتی <http://imsmembers.ir> مراجعه فرمایند.

ضمناً خواهشمند است حق عضویت‌های دوره مهر ۱۴۰۳ - مهر ۱۴۰۴ به شرح جدول زیر از طریق یکی از شماره حساب‌های انجمن ریاضی ایران اقدام به پرداخت نمایید.

• شماره حساب ۲۹۶۲۵۲۸۲۴ بانک تجارت شعبه کریم‌خان زند غربی کد ۰۰۳۷

• (کد شبا: IR 06018000000000296252824)

• شماره کارت ۵۸۵۹۸۳۷۰۰۰۰۵۶۸۴۲ بانک تجارت

دبیرخانه انجمن ریاضی ایران پذیرای پیشنهادات اعضای محترم در این راستا می‌باشد.

حق عضویت برای دوره مهر ۱۴۰۳

عضویت‌ها	یک ساله	دو ساله	سه ساله	توضیحات
هیأت علمی (پیوسته)	۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	حق عضویت برای اعضای هیأت علمی دانشگاه‌هایی که عضو حقوقی ویژه همان دوره می‌باشند، شامل ۵۰٪ تخفیف می‌گردد.
پیوسته	۳,۰۰۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰		
وابسته	۲,۰۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰		حق عضویت برای اعضای وابسته یکساله با تخفیف برابر ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد.
فارغ‌التحصیلان دکتری				دانشجویان دکتری با اعلام فارغ‌التحصیلی حداکثر تا یکسال پس از اتمام دوره دکتری با تأیید نماینده به طور رایگان عضو انجمن خواهند بود.

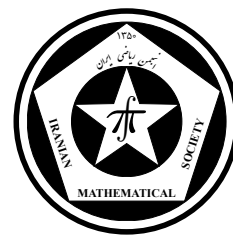
• اعضای انجمن آمار ایران، انجمن ریاضی آمریکا، انجمن ریاضی فرانسه، اتحادیه انجمن‌های علمی و معلمان ریاضی ایران، انجمن ایرانی تحقیق در عملیات، انجمن شورای خانه‌های ریاضیات ایران، انجمن رمز ایران، انجمن سیستم‌های فازی، دانشجویان، دانش‌آموزان و معلمان سطوح مختلف آموزش و پرورش می‌توانند با ضمیمه کپی کارت عضویت (برای اعضای انجمن‌ها)، کارت دانشجویی یا دانش‌آموزی معتبر (با تاریخ) و کارت آموزش و پرورش از تخفیف برای دوره مهر ۱۴۰۳ - مهر ۱۴۰۴ برخوردار شوند.

• اعضای پیوسته باید حداقل درجه کارشناسی ارشد در یکی از شاخه‌های علوم ریاضی، طبق فهرست مورد قبول اتحادیه جهانی ریاضیات یا آخرین رده بندی موضوعی ریاضی داشته باشند. کسانی که نتوانند عضو پیوسته باشند در صورت تمایل می‌توانند عضو وابسته انجمن شوند.

تهران، خیابان استاد نجات‌اللهمی، نبش خ ورشو، داخل پارک ورشو
تهران، صندوق پستی ۱۳۱۴۵-۴۱۸
تلخن و نمابر: ۸۸۸۰۸۸۵۵، ۸۸۸۰۷۷۹۵، ۸۸۸۰۷۷۷۵
نشانی الکترونیک: iranmath@ims.ir
منزلگاه: <http://www.ims.ir>

انجمن ریاضی ایران

تأسیس ۱۳۵۰، شماره ۱۲۵۸

عضویت حقوقی در انجمن ریاضی ایران

انجمن ریاضی ایران انجمنی صرفاً علمی است که با هدف بسط و توسعه دانش ریاضی در ایران تشکیل شده و در تاریخ ۱۳۵۰/۹/۲۵ تحت شماره ۱۲۵۸ به ثبت رسیده است. این انجمن زیر نظر کمیسیون انجمن‌های علمی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می‌کند و دخل و خرج سالانه خود را با جزئیات به معاونت پژوهشی این وزارتخانه گزارش می‌دهد. انجمن ریاضی ایران که در حدود نیم قرن فعالیت خود مصدر خدمات فراوانی بوده است با شادمانی از بین وزارتخانه‌ها، دانشگاه‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌های علمی و فرهنگی تعدادی را به عضویت حقوقی می‌پذیرد. شرط عضویت دوره یک ساله که از اول مهرماه ۱۴۰۳ آغاز می‌شود تکمیل فرم زیر و واریز حداقل عضویت حقوقی مبلغ هفتاد میلیون ریال (عضویت حقوقی عادی) یا صد میلیون ریال (عضویت حقوقی ویژه) به شماره حساب ۲۹۶۲۵۲۸۲۴ بانک تجارت شعبه کریم‌خان زند غربی کد ۰۰۳۷ (کد شبا: IR 06018000000000296252824) به نام انجمن ریاضی ایران است. در قبال این لطف، انجمن در دوره مربوط نام و آرم آن مؤسسه یا دانشگاه را با تقدیر در زمره حامیان انجمن ریاضی ایران در خبرنامه و سایت ذکر می‌کند. لازم به ذکر است طبق مصوبه شورای اجرایی مورخ ۱۴۰۲/۶/۱ حق عضویت اعضای انجمن در دانشگاه‌هایی که «عضو حقوقی ویژه» انجمن می‌باشند شامل ۵۰ درصد تخفیف می‌گردد.

فرم عضویت حقوقی در انجمن ریاضی ایران

نام دانشگاه/مؤسسه:

نشانی پستی جهت ارسال نشریات:

کد پستی:

تلفن و کد آن: دورنگار و کد آن:
پست الکترونیک:

ضمناً فیش پرداختی به حساب جاری به نام انجمن ریاضی ایران به مبلغ
ریال پیوست است.

نام و نام خانوادگی مسئول: سمت:

تلفن همراه:

تاریخ:

امضای مسئول

Newsletter of the Iranian Mathematical Society
Vol. 45, No. 3&4, Autumn 2024 & Winter 2025

